

HET ARCHIEF VAN DE TAFEL VAN DE H. GEEST VAN 's-HERTOGENBOSCH

Regesten van oorkonden

**deel 15
nr's 3476 - 3775
1520 - 1539**

**door
dr. A.C.M. Kappelhof
Den Haag
versie 2018**

3475a.

1520, 3 januari

Belening renten Erp

Thomas Lambrechtszoon stadhouder van het leenhof van Frederik 'brueder Egmonde', heer van Ysselstein, Buren, Leerdam en Cranendonk oorkondt samen met de leenmannen Willem Michiels Hendrikszoon, Willem Dirks zoon van den Berge, Jan Janszoon van 'Doernen' en Jan Janszoon van 'Hoechten'.

Zij belenen mr. Everaard van 'Ameroeij' handelend namens de Bonnefantten in 's-Hertogenbosch met zekere leengoederen in Erp [niet nader aangeduid] die jaarlijks opbrengen ongeveer 52 oude groten en 2 mud rogge en gerst. De vorige leenman was Jan van 'Ameuroey'.

De datering is volgens de Luikse stijl dat wil zeggen de Kerststijl.

Met de gave zegels van de stadhouder en de vier leenmannen.

Taal: Nederlands.

3476.

1520, 16 januari

Vestiging erfcijs Hoge Steenweg

Frans en Aleid k.v.w. Gijsbrecht Woutersz. van Broekhoven vestigen ten behoeve van Luitgaard d.v.w. Jan die 'Best' (?) een erfcijs van 6 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk uit een huis, erf, hof en achterhuis aan de Hoge Steenweg.

Ligging: niet leesbaar.

De erfcijs is losbaar met 100 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk.

3477.

1520, 18 januari

Uitgifte gemeente St. Michielsgestel – Creyspot

'Jan Everarts, Wouter van Beeck, Ariaen Pels, Willem van Griensven, Henrick van Herenthem, Peter Gavimans en Korstiaen Gherits soen' schepenen in St. Michielsgestel oorkonden.

Zij hebben met goedvinden van Maarten van Campen schout en kastelein van de heer van Herlaar en met goedvinden van de gezworenen van de gemeente, de geburen en de ingezetenen van het dorp Gestel bij Herlaar uitgegeven aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch een stukje erf van 40 vierkante roeden afkomstig uit de gemeente van Hezelaar, aan de ene zijde grenzend aan de Tafel voornd. en verder aan alle zijden omgeven door de gemeente en de gemene straat. Het is door de schout en ambtman 'bepaelt' [= afgemeten]. Tot meerdere zekerheid heeft de schout het land vercijsd voor een erfcijs van een hoen jaarlijks te leveren aan de heer van Gestel.

Willem z.v.w. Lambrecht van Gerwen heeft over dit land een recht van weg. De Tafel mag buiten dit erf geen opgaand hout planten en is verplicht de 'slyncken aen die wegen lofbaeric opmaken en vueren sal'.

op de rug: aantekening dat op dit erf de hoeve Creysor (of Creyspot) is gebouwd.

Taal: Nederlands.

Met het schepenzegel van St. Michielsgestel.

3478.

1520, 19 januari

Betalingsbelofte som gelds

Willem z.v.w. Klaas z.v.w. Jan Evertsz. van Haren belooft te betalen aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 5 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk op St. Remys aanstaande [= 1 oktober].

3479.

1520, 19 januari

Betalingsbelofte som gelds

Jan z.v.w. Jan Zebrechtsz. van Berchem belooft te betalen aan mr. Simon van Couderborch ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 21 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys aanstaande [[= 1 oktober].

3480.

1520, 19 januari

Betalingsbelofte som gelds

Jan z.v.w. Jan die Man en Jan 'Bonarts' Jansz. beloven te betalen aan mr. Hendrik Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 31 Rijns gulden op St. Remeys aanstaande [= 1 oktober].

3481.

1520, 1 februari

Verpachting hoeve Herpen – Koolwijk

Hendrik Kuyst meeste van de Tafel van de H. Geest verpacht een hoeve in Herpen op Koolwijk voor zes jaar aan Herman Vos.

De jaarlijkse pacht bestaat uit

19 mud en 4 sester rogge

De jaarlijkse seynde uit:

van 8 koeien 16 kwarten boter

8 kapoenen

4 ganzen

2 steen vlas

200 eieren

De pachter betaalt alle cijnzen en andere lasten. De viervoetige dieren zijn half-half. De pachter mag voor zich zelf houden 2 vazelvarkens 'voir zyns selfs eeten ende nyet meer'.

Wanneer men jaarlijks de schapen scheert krijgt de Tafel 2 hamelen met de wol eraan. De pachter mag geen beesten verkopen of ruilen. De pachter onderhoudt de gebouwen van de hoeve en dekt jaarlijks 8 vim stro of betaalt per vim 5 stuivers. De pachter onderhoudt alle wallen en weteringen. Hij mag geen opgaand hout kappen behalve tuinrijs en bakrijs, welke de meester of zijn personeel hem zullen aanwijzen. Voor een kamp die aangekocht is voor de hoeve betaalt de pachter 36 stuiver jaarlijks.

Garant staan Herman Vos en zijn zoon Hendrik Vos.

Taal: Nederlands.

3482.

1520, 2 maart

Verhuur land Lith

Arnd Goyartsz. van Groot Lith belooft te betalen aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest zes jaar lang ieder jaar 20 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk wegens de huur van zekere erfgoederen in Lith. De huurder betaalt alle op het goed rustende lasten en mag deze niet inhouden op de huur.

3483.

1520, 3 maart

Vonnis erfpacht Geffen

Procedure voor schepenen van 's-Hertogenbosch gevoerd tussen Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest (eiser) en Willem en Jan gebroeders k.v.w. Jan Faaszoon en Jan Jacobsz. (verweerders)

De meester klaagt dat een erfpacht van 1 mud rogge gevestigd op 15 augustus 1381 (nr. 864) uit een hofstad in Geffen achterstallig is. De verweerders ontkennen deze eis 'seggende hij die sprekt noch sijn brueder en hebben nyet geloeft noch en syn nyet sculdich seggende de meester verdoelt mits redenen'. Zij zijn als houders van het onderpand gewoon niet meer te betalen dan ½ mud rogge. Dat is ook terug te vinden in de boekhouding van de Tafel.

De meester produceert vijf schepenoorkonden van 's-Hertogenbosch van 15 augustus 1381 (nr. 864), 24 augustus 1381 (nr. 865), 28 februari 1382 (nr. 876), 17 april 1395 (nr. 1171a) en 31 oktober 1449 (nr. 2212) die aantonen dat de erfpacht van 1 mud rogge toekomt aan de Tafel.

Hij produceert verder de volgende getuigen: Willem Deenkens oud 75 jaar, Arnd Maasz. oud ongeveer 75 jaar, Jan Dirksz. meer dan 50 jaar oud, Goossen 'Geroncx' oud ongeveer 50 jaar, Jan Hendriksz. oud ongeveer 50 jaar, en Rutger Rutger Janszoon [geen leeftijd vermeld]. Deze verklaren alle dat de hofstad gesplitst is in delen en dat iedere bezitter een deel van de erfpacht van 1 mud betaalde.

Jan 'Caerls' van Nuenen, priester en vicecureit van Geffen verklaart dat hij Hendrik z.v. Gerrit Jan Kepkensz. de laatste sacramenten heeft toegediend en dat Hendrik daarna gestorven is. De erfpacht is in delen uiteengevallen. Willem Haartscheen priester verklaart dat hij drie jaar lang gewoond heeft op de hofstede gelegen in den Elst die toebehoorde aan Gerrit Jan Kepkenszoon en dat hij voor Gerrit ½ mud rogge aan de Tafel betaalde.

Jan z.v.w. Gerrit Jan Geenkenszoon oud ongeveer 50 jaar verklaart dat zijn vader Gerrit aan

de Tafel ½ mud rogge betaalde uit de hofstede en dat hij er een huis op zette dat door de Geldersen is afgebrand. Hij heeft vaak deze ½ mud en de andere ½ mud die door andere bezitters van de hofstede geleverd moest worden naar 's-Hertogenbosch gebracht. Arnd Willemsz. verklaart dat hij de hofstede heeft uitgewonnen en dat er toen gezegd werd dat de Tafel recht had op een rente van ½ mud rogge die ouder was dan de zijne. Adriaan Zegersz. die Ruiters verklaart dat hij negen jaar lang in het Geefhus heeft gewoond en heeft geholpen met het ontvangen van de renten en pachten. Hij getuigt dat de erfpacht geregeld geleverd werd door Hendrik Gerrit Jan Geenkenzoon en andere lieden. [Uit alle verklaringen blijkt dat de pacht onregelmatig betaald werd en dat de deling van de hofstad leidde tot een situatie waarbij meerdere personen de pacht ieder voor een deel moesten betalen]. De schepenen wijzen het vonnis: de verweerders zijn schuldig de erfpacht van 1 mud rogge met de achterstallen te betalen.
Taal: Nederlands

3484.

1520, 8 maart

Betalingsbelofte som gelds

Zeger z.v.w. Hendrik Zegersz., Jan z.v.w. Arnd Danielsz. en Heimerik z.v.w. Jan beloven te betalen aan mr. Klaas Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest 10 ½ Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeyns aanstaande [= 1 oktober].

3485.

1520, 15 maart

Verkoop land Rosmalen

Mr. Godfried van Eyk als echtgenote van Mechteld d.v.w. Herbert Hals verkoopt aan Daniel van Vlierden z.v.w. Daniel twee kampjes van 4 morgen die aan elkaar grenzen in Rosmalen in de Hoeven genaamd 'tdordeel' strekkend van de Hoefdijk tot aan Gerlach die Rover. Belast met het onderhoud van de zegedijken, de sluizen, de sloten, de weteringen en de schouwen.
op de rug: 'dood'.

3486.

1520, 18 maart

Overdracht land Vught

'Henrick Arntsz. van den Waude en Michiel Dielisz.' schepenen van Vught oorkonden. Eymbert 'Cnoyenzs.', Arnd z.v.w. Gerrit 'Knoyenzs.' en Hendrik z.v.w. Hendrik 'Cnoyenzs. [Cnode] 'dragen over aan Hendrik z.v.w. Hendrik Brugmans een stuk land in de parochie van Vught-St. Petrus genaamd 'Dyezenvoirt' grenzend aan de gemene weg.
Taal: Nederlands.

3486a

1520, 27 maart

Verlof tot verkoop kerkengoederen Vught

De aartsdiaken van Kempenland oorkondt. De kerkmeesters van de parochie van St. Petrus in Vught hebben zich tot hem gewend met een verzoek. Hun kerk heeft reparatie nodig en zij zijn van plan om zekere kapel of koor aan de noordzijde van de kerk te bouwen en hebben daarvoor geld nodig. De kerkfabriek bezit niets anders dan enige hoge eikenbomen op het kerkhof en zekere renten. Zij vragen om tot een maximum van 150 Rijns gulden gemene Brabantse munt ('communis dicte monete Brabantie') goederen te mogen verkopen. De bomen worden voor de kap verkocht. De aartsdiaken geeft toestemming mits het geld aan het aangegeven doel wordt besteed.

Het origineel voorzien van het groot zegel van de aartsdiaken.

Ingevoegd in de oorkonde van 18 september 1523 (nr. 3544).

3487.

1520, 5 april

Verkoop land Vrijdom

Willem z.v.w. Klaas van Vaarlaar weduwnaar van Hadewych d.v.w. Gielis van Geel verkoopt aan Jan z.v.w. Rutger van Griensvenne 7 hont broekland in de Hozenkamp in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch aan de Schelestraat strekkend van 'die Cammer' tot aan de Schelestraat.

3488.

1520, 27 april

Uitwinning hofstad Vught

Notaris Jan Willemsz. van Geldrop clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest is gericht in een hofstad en een hof in de parochie van Vught-St. Lambertus wegens een achterstallige erfpacht van 3 sester rogge gevestigd op 15 november 1397 (zie nr. 3467).

Maarten die Ruiters heeft een bod gedaan op dit land van 2 mud rogge en de kosten van het gerecht.

Het pand wordt nu geveild door Maarten voornd. in de herberg De Gaperd aan de Hoge Steenweg. Het wordt definitief gekocht door Maarten voor de 2 mud, de erfpacht van 3 sester rogge voornd. en de juridische kosten.

Getuigen: Jacob van Zijtaart pastoor van de St. Lambertuskerk in Vught, Aart van Bree, Peter Sluiter Petersz., Marcelis Hendriksz. en anderen.

Taal: Nederlands.

3489.

1520, 11 mei

Verkoop land Oisterwijk

'Wouter Thomaes Woutersz. en Wouter Jacop Stynen zoen' schepenen in Oisterwijk oorkonden.

Jan z.v.w. Lauwereys Vermeer draagt na verkoop over aan Embrecht z.v.w. Embrecht Hendrik Emmen zoon een stukje beemd in Oisterwijk 'in die Dyese' tussen de weduwe van Jan Bax ridder en Embrecht voornd. en strekkend van de gemeynte van Oisterwijk tot aan de Aa. Jan krijgt een recht van weg over dit stuk land om bij zijn land daarachter te kunnen komen.

3489a.

1521, 11 mei

Vonnis inzake erfcijns huis Peperstraat

Vonnis gewezen door schepenen van 's-Hertogenbosch in een geding tussen Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest, eiser, en Everard z.v.w. Evert z.v.w. Klaas genaamd 'Coel van Berlykem' verweerder.

Het gaat om de achterstallige betaling van de helft van een erfcijns van 4 pond payment gevestigd op 20 juni 1515 (zie nr. 3412) door Everard z.v.w. Evert z.v.w. Klaas genaamd 'Coel van Berlykem' met als onderpand een huis aan de Oude Dieze. De erfcijns was ten gunste van de Tafel van de H. Geest en het Groot Gasthuis, ieder voor de helft.

De verweerder stelt dat de erfcijns is gevestigd door Everard zijn vader maar dat deze deze onderpanden niet had mogen aanwijzen omdat zij door Marie zuster van zijn vader in haar testament waren bestemd voor zijn kinderen.

Schepenen wijzen vonnis: Everard en zijn huis in het Spoorstraatje zijn onderpand voor de helft van de erfcijns van 4 pond payment.

Taal: Nederlands.

3490.

1520, 12 mei

Losbaarheid erfpacht Berlicum

Mr. Hendrik Gysels z.v.w. Gijsbrecht Gysels heeft gevestigd ten behoeve van mr. Klaas Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 1 mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land in Berlicum in Belver en nog een erfpacht van ½ mud rogge uit een stuk land genaamd 'den hoff ter heyden' in Berlicum in Belver.

Overeengekomen wordt nu dat de erfpacht van 1 ½ mud losbaar is met 60 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk.

De oorkonde is ingeknipt wat wil zeggen dat de rente later is afgelost.
op de rug: afgelost in 1539.

3491.

1520, 23 juli

Uitwinning land Heeswijk

Notaris Jan Willemsz. van Geldrop clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Adriaan z.v. Zeger die Ruiters handelend namens de Tafel van de H. Geest is gericht in een stuk land genaamd 'die Stelt' in Heeswijk en in een stuk land genaamd 'die Strepen' ook in Heeswijk wegens een achterstallige erfpacht van 5 sester rogge gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 2 november 1385 (zie nr. 974a). Adriaan heeft de onderpanden gekocht voor 2 mud rogge eens en de kosten van het gerecht.

De onderpanden worden nu geveild in de herberg Sinterklaas staande naast het raadhuis. Koper blijft de Tafel voornd. voor 2 mud rogge eens, de erfpacht van 5 sester rogge en de kosten van het gerecht.

Getuigen: Jacob Sanders priester en Willem 'Berliaert'.

Taal: Nederlands.

3492.

1520, 13 oktober

Afstand recht van vruchtgebruik land Vught

Liesbeth weduwe v. Gerrit z.v.w. Arnd 'Cnoeden' [Cnode] doet afstand van haar recht van vruchtgebruik op een stuk akkerland van 3 lopenzaad in de parochie van Vught-St. Petrus in 'Blayart' achter de Huisakker en grenzend aan jonkvrouwe Judoca weduwe van Jan van Oss en haar kinderen. Zij doet dit ten gunste van Margriet sr., Liesbeth en Margriet jr. kinderen van haar en Gerrit.

3493.

1520, 13 oktober

Verkoop land Vught

Margriet sr. c.s. (zie nr. 3492) dragen na verkoop over aan mr. Klaas Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest het land omschreven in nr. 3492. De verkoopster mogen het land altijd terugkopen met 26 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk, mits dit gebeurt wanneer het land voor de winter niet is ingezaaid ('als ongeseyt ende braeck liggen sall').

3494.

1520, 13 oktober

Garantie inzake verkoop land Vught

Arnd en Eymbert broers en k.v.w. Arnd 'Cnoeden' [Cnode] doen afstand van hun rechten op het land overgedragen in nr. 3493.

op de rug: 'nu genoempt het Cloetken'.

3495.

1520, 15 november

Betalingsbelofte som gelds

Mathys z.v.w. Hendrik van Budel en Willem z.v.w. Jan Corstkens beloven te betalen aan mr. Klaas Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest 9 ½ Rijnsgulden op St. Remeys aanstaande.

3496.

1520, 16 november

Uitspraak scheidsrechters geschil kerkmeesters St. Jan en Tafel van de H. Geest Rixtel, Blaarthem

Schepenen van 's-Hertogenbosch oorkonden.

Er waren enkele geschillen tussen Jordaan van Boert, Wouter van der Rullen en Tielman van den Broek als kerkmeesters van de St. Jan enerzijds en Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest anderzijds.

Het betrof de volgende zaken:

1. de Tafel maakt aanspraak op een erfpacht van 5 mud rogge uit de hoeve Ter Kuil in Rixtel; de kerkmeesters beweren dat zij dit goed rechtens hebben gekocht. Hierover is geprocedeerd, maar er is geen vonnis geweest en de zaak hangt nog.
2. de kerkmeesters maken aanspraak op een erfpacht van de helft van 4 mud en 14 sester rogge en op een erfcijns van 8 pond en 15 schellingen uit goederen in Blaarthem. Deze zou mr. Adolf van Eyk hebben overgedragen aan de kerkmeesters. Hierover is geprocedeerd en vonnis geweest, maar de zaak is niet beslecht.
3. de kerkmeesters beweren dat de Tafel aan hen verschuldigd is een erfpacht van 1 malder uit 3 mud rogge uit de goederen van Hendrik 'Comans' van Blaarthem.

Goede mannen hebben partijen overreed zich te onderwerpen aan arbitrage. Als arbiters werden gekozen Marten van Campen, Jan Monix, mr. Frans Toelincx en Corstiaan Coenen schepenen van 's-Hertogenbosch. Jan van Broegel gaf als provisor van de Tafel toestemming voor deze arbitrage. Op niet-naleving van de uitspraak werd een boete gesteld van 100 gouden Bourgondische gulden, een derde voor de koning, een derde voor de bouwmeesters van de stad en een derde voor de partij die er zich wel aan hield.

De scheidsrechters Marten, Jan en Corstiaan verschijnen voor de schepenen en doen de volgende uitspraak. De Tafel heeft geen recht op de uitkering van 5 mud rogge uit de goederen in Rixtel noch uit enige andere goederen. De kerkmeesters hebben geen recht op de erfpacht en de erfcijns uit de goederen in Blaarthem. De kerkmeesters hebben ook geen recht op de uitkering van 1 malder rogge uit de goederen van de Tafel in Blaarthem.

De kerkmeesters moeten aan mr. Klaas Kuyst uitkeren 100 gouden Philippusgulden van 25 stuivers het stuk en 100 overlense Rijnsgulden van 28 stuivers het stuk. Zij mogen deze sommen gelds ook omzetten in een erfcijns in een verhouding van 1 op 20 [= rentevoet van 5%]. Deze erfcijns is altijd aflosbaar tegen de penning 20. De kosten van de procedures worden gecompenseerd.

Partijen verschijnen ook voor de schepeen en verklaren de uitspraak van de 'peysmekers' goed te keuren. De arbiters behouden zich het recht voor om onduidelijke punten in hun uitspraak nader te verklaren.

Taal: Nederlands.

Zie ook de oorkonde van 1 oktober 1271 (nr. 1).

3497.

1520, 24 november

Kwitantie

Hendrik Kuyst verklaart van de kerkmeesters ontvangen te hebben 100 gouden Philippusschilden en 100 gouden Rijns gulden, dit ter nakoming van de uitspraak van scheidslieden (zie verder nr. 3496)

Taal: Nederlands.

3498.

1520, 29 november

Betalingsbelofte som gelds

Jan z.v.w. Arnd 'Craenen' beloft te betalen aan mr. Klaas Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest 6 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys aanstaande.

3499.

1521, 17 januari

**Verpachting hoeve Heeswijk – in de Kameren
hopteelt**

Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest geeft de hoeve genaamd 'die Cameren' in Heeswijk voor zes jaar in pacht aan Daniel Willemszoon van Duifhuis.

De pacht is 7 mud rogge en 3 mud gerst. Het voorlijf is 2 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. De seynde is: 10 kwart boter, 2 steen vlas, 2 kapoenen en 100 eieren.

De pachter betaalt alle grondcijnzen ter waarde van ongeveer 31 ½ stuiver. Hij zal jaarlijks met 4 vim stro dekken of anders 5 stuivers per vim betalen. De pachter mag in het laatste jaar geen groes scheuren of afweiden. De Tafel levert hem voor de hopkuilen bij het ingaan van de pacht vier staken die worden getaxeerd door twee goede mannen. De viervoetige dieren zijn half-half. De pachter geeft als bodenloon een maal 3 Peters van 18 stuiver het stuk. Verder de gebruikelijke voorwaarden.

Garant staan de pachter en Thomas Willemszoon van Duifhuis.

Taal: Nederlands.

3500.

1521, 21 januari

Overdracht land Heeze – Riel

'Willem Heymericks, Willem Jan Willems soen, Aert Willem Dyercks, Hanrick Verbeeck, Jan Martens Jan Michiels ende Peter Gerit Smeesten (?) soen' schepenen in Heeze en Leende oorkonden.

Hendrik 'Werck' heeft toegezegd te geven aan Thomas zijn zwager die gehuwd is met Aleid een stuk erf van ongeveer 3 vatzaad in Heeze in Riel grenzend aan de Tafel van de H. Geest.

Hij doet dit om 'te vercoepen off gelt op te syveren (?)' tot 20, 30 of 40 Rijnsgulden toe. De vrouw van Thomas en zijn kinderen moeten dit inbrengen na overlijden van Thomas. Dit is geschied met instemming van de andere kinderen van Hendrik namelijk Willem zijn zwager, Jan, Lenaard en Pauwels zijn zonen en Barbara zijn dochter.

Met het schependomszegel van Heeze en Leende.

Taal: Nederlands.

Op 9 januari 1957 door mej. drs. E. Korvezee rijksarchivaris in Noord-Brabant overgedragen aan de Godshuizen.

3501.

1521, 24 januari

Verpachting land Helvoirt

Cornelis z.v.w. Jan Kievits belooft te leveren aan mr. Hendrik Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest gedurende tien jaar 8 mud rogge per jaar. Dit wegens de huur van de volgende percelen land in Helvoirt:

1. een akker van 1 mudzaad in 'Naenenbroeck'
2. een stuk heiland van 1 mudzaad daar achter gelegen
3. een stuk land van 4 lopenzaad 'achter persoens huys van Helvoert'
4. een stuk land van 3 lopenzaad 'achter dat Busselken'

De Tafel behoudt voor zich de houtwas. De huurder mag het heiland in het laatste jaar niet maaien.

3502.

1521, 25 januari

Overdracht erfcijns hoeve Heeswijk op de Zoomgraaf

Hendrik natuurlijke z.v.w. Deinald z.v.w. Hendrik 'Deynartsz. 'handelend in aanwezigheid van en met toestemming van van Arnd z.v.w. Gerrit Danielsz. en Hillegond d.v. Arnd z.v. Gerrit Danielsz. draagt over aan mr. Hendrik Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 7 Rijnsgulden van 20 stuivers gespleten uit 14 Rijnsgulden uit de hoeve op de Zoomgraaf in Heeswijk. Hendrik Kuyst heeft deze erfcijns gevestigd ten behoeve van Hendrik en Hillegond.

3503.

1521, 25 januari

Verpachting hoeve Berchem

Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest verpacht een hoeve in Berchem voor zes jaar aan Dirk Stryk.

De pacht is 8 mud rogge en 10 mud haver. De seynde is: 3 steen vlas, 10 kwarten boter, als voorlijf 2 Rijnsgulden van 20 stuivers. De viervoetige dieren zijn half-half. De pachter mag twee varkens voor eigen consumptie houden in ruil waarvoor de Tafel jaarlijks een keurhamel ontvangt. De pachter moet jaarlijks 6 vim stro dekken of anders 6 stuivers per

vim betalen. Hij moet jaarlijks 50 wilgen poten. Verder de gebruikelijke bepalingen. Garant staan behalve de pachter Frank zijn broer en Hendrik z.v. Dirk Stryk.

3504

1521, 27 januari (indien Kerststijl)

1522, 27 januari (indien Paasstijl)

Betalingsbelofte erfcijns Oisterwijk

Jan die Klerk Engbrechtszoon en Wouter Jacob Stijnen zoon schepenen van Oisterwijk oorkonden.

Jan z.v.w. Laureijs Vermeer belooft te betalen aan Jenneke d.v.w. Dirk van der Elst een erfcijns van 2 ½ Rijnsgulden van 20 stuivers en 5 stuivers uit huis, hoeve, schuur en andere bouwsels en aangelegen land groot 12 lopenzaad in Oisterwijk op de Dieze grenzend aan de gemeynte.

De rente is losbaar met 50 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk, mits er een half jaar van tevoren wordt opgezegd.

onder de vouw: dit exemplaar is bestemd voor Jan Vermeer.

De zegels van de twee schepenen zijn verdwenen.

3504 bis.

1521, 27 januari (indien Kerststijl)

1522, 27 januari (indien Paasstijl)

Betalingsbelofte erfcijns Oisterwijk

Dezelfde oorkonde maar nu het exemplaar bestemd voor Jenneke, zoals blijkt uit een aantekening onder de vouw.

op de rug: aantekening dat de rente op 18 maart [geen jaar] is afgelost.

De zegels van de twee schepenen zijn verdwenen.

3505.

1521, 3 februari (indien Kerststijl)

1522, 3 februari (indien Paasstijl)

Betalingsbelofte erfcijns Oisterwijk

Wouter Thomas Woutersz. en Jan Jacob Doremansz. schepenen van Oisterwijk oorkonden.

Jan z.v.w. Laureijs Vermeer belooft te betalen aan Willem z.v.w. Hendrik 'Hixpoers' ten behoeve van Ariaan zijn zoon waarvan de moeder was wijlen 'Yeve' d.v.w. Wouter z.v.w.

Wouter Hillen een erfcijns van 16 stuivers payment ('sestien stuyvers in paeymente als then termijnen van der betaelinghe inder stadt van den Bosch gemeynlic ter boerse gaen sal').

Het onderpand is een stuk land genaamd 'den Timmer' in Oisterwijk op de Dieze. Jan Vermeer mag de rente lossen met 16 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk, maar pas wanneer Ariaan mondig is.

3506.

1521, 26 februari

Overdracht goederen Rosmalen - Hynen

De zusters Johanna Hoernkens priorin, Hadewych van Brecht onderpriorin en Oede Spijkers procuratrix van het St. Geertruiklooster in 's-Hertogenbosch handelend in aanwezigheid en met goedvinden van hun biechtvader broeder Jacob van Geldrop dragen over aan mr. Godfried van Eyk z.v.w. Gerrit de volgende goederen in Rosmalen in 'Hynen':

1. een huis, schuur en hof grenzend aan de gemene straat met de bijbehorende rechten op de gemeynte van Rosmalen
2. een derde deel van een stuk land genaamd de Nieuwe Hoeve
3. een stuk land genaamd de Oude Hoeve
4. een stuk land 'aent Fenne' grenzend aan 'dat Venne'
5. twee stukken land genaamd Peters Akker
6. een stuk land 'onder de Byesen'
7. een stuk land genaamd 'die Cloet'
8. drie stukken land genaamd Koningsstrepe
9. die eens waren van Godfried Sceyvel, daarna van zijn schoonzoon Gerrit van Eyk en die nu van het klooster zijn.

Deze goederen waren eens waren Godfried Sceyvel, daarna van zijn schoonzoon Gerrit van Eyk en zijn nu van het klooster.

Het klooster behoudt voor zich een al bestaande erfpacht van 4 mud rogge uit voornoemde goederen. Mr. Godfried stelt tot meerdere zekerheid als onderpand een huis, erf, hof en aangelegen erfgoederen groot 1 mudzaad en 3 ½ morgen land in Rosmalen in 'Hynen'.

Zie verder nr. 3536.

3507.

1521, 28 februari

Losbaarheid erfcijns Helvoirt

Jan z.v.w. Jan Goossens heeft gevestigd ten behoeve van Jan z.v.w. Klaas Prats een erfcijns van 2 Rijngulden van 20 stuivers het stuk uit een huis, erf en hof in Helvoirt groot 1 malderzaad en aan alle zijden omgeven door de gemeynte en uit een stuk moerland van ½ bunder groot in Cromvoirt in de parochie van Vught-St.Lambertus.

De koper verklaart nu dat de rente aflosbaar is met 30 Rijngulden van 20 stuivers het stuk, mits een half jaar van tevoren wordt opgezegd.

3508.

1521, xx februari (indien Kerststijl)

1522, xx februari (indien Paasstijl)

Overdracht land Nuland

X Corstiaansz., Gerrit Hermansz. en Andries Voet schepenen 'in Heze' oorkonden.

XX gebroeders en kinderen v.w. Evert Lambrechtsz. dragen over aan hun broer XX z.v.w.

Evert Lambrechts een stuk land van ½ morgen in Nuland.

Taal: Nederlands.

Verkeert in slechte staat en is daardoor maar gedeeltelijk leesbaar.

3509.

1521, 14 maart

Verpachting hoeve Vught

Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest verpacht voor acht jaar aan Thomas Klaassen de Dekker een hoeve in de parochie van Vught-St. Petrus.

De pacht bestaat 14 mud en 4 sester rogge, 5 mud gerst en 3 sester raapzaad.

De seynde bestaat uit:

4 ganzen, 6 kapoenen, 200 eieren, 6 steen vlas, 10 kwarten boter en 'een geheele gebont bessemen'. Hij moet jaarlijks 12 voeder turf halenn uit het moer van de Tafel in Moergestel en dat naar het Geefhuis in 's-Hertogenbosch brengen. Jaarlijks 6 vim stro dekken of anders 5 stuivers per vim betalen. Alle beesten zijn half-half behalve een 'cleyn kermisse vercken te braden ende nyet groter'. De pachter mag geen beesten 'vercoepen, verpangelen ofte verhandplichten' dan met toestemming van de meester. De pachter moet jaarlijks 50 wilgen 'pooten popellieren ofte heesters te halen dair men hem die wysen sall'. Hij mag in plaats daarvan ook volstaan met 20 stuivers per jaar. De pachter moet alle 'halff mess' ophalen dat in het Geefhuis in de stad en dat brengen op het land van de Tafel, niet op het land vane en ander.

Garant staan Goyaart en Thomas kinderen van de pachter.

Taal: Nederlands.

Niet duidelijk om welke hoeve het gaat. De Tafel had toen in Vugt-St. Petrus twee hoeven liggen.

3510.

1521, 15 maart

Uitwinning beemd Dinther

Jan z.v.w. Peter van Nederven is gericht door schepenen van 's-Hertogenbosch in ale goederen van Albert z.v.w. Gerrit van Dieperbeek wegens een betalingsbelofte door Albert gedaan aan Jan die niet is gerealiseerd.

Jan heeft de goederen in zijn geheel overgedragen aan Marcel van Kriekenbeek. Marcel verkoopt een akker genaamd de Noppenakker in Dinther strekkend van de Donkerdijk tot aan Rover Boest nu aan Jan van Nederven.

3511.

1521, 11 april

Vestiging erfcijns Maren

Arnd z.v. Jan Corstiaansz. handelend als echtgenoot van Geertrui d.v. Lodewijk van Berkel vestigt ten behoeve van Christina d.v.w. Jan Aalbertsz. en weduwe v. Anthonis Jansz. een erfcijns van 2 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. Het onderpand is 1 ½ morgen broekland

in Maren in de 'Marensche Vortten' strekkend van de Nieuwe Grave tot aan de steeg genaamd de Beemdse Steeg.
op de rug: de kinderen van Andries Raessen op Pasen 2 gulden en 15 stuivers [sic] en de naam

3512.

1521, 24 mei

Verkoop land Herpen – Koolwijk

Herman Vos z.v.w. Arnd Vos draagt na verkoop over aan mr. Peter van Oss ten behoeve van Dirk z.v.w. Reinier van Oss een stuk akkerland van 9 vatzaad in Herpen 'opte Coelwyck'.
Belast met 1 stuiver grondcijns en een cijns van 1 wilhelmustuin aan NN.

3513.

1521, 3 juli

Vestiging erfcijns Peperstraat

Jacob die Lu z.v.w. Wouter vestigt ten behoeve van mr. Klaas Kuyst ten behoeve van Maarten Timmermans een erfcijns van 1 pond payment uit een huis in de Peperstraat.
Ligging: op de hoek van de Peperstraat en de Verwersstraat, tussen de Verwersstraat en Jan die Bekker strekkend van de Verwersstraat tot aan de erfgenamen van Jacob Willemsz.
Belast met de hertogscijns van 2 blanken, een erfcijns van 10 schellingen payment aan de Tafel van de H. Geest, een erfcijns van 12 Rijngulden aan Luitgaard de weduwe van Willem van 'Broegel', een erfcijns van 3 Rijngulden aan de Peter de Kaardenmaker. Aflosbaar met 7 Rijngulden van 20 stuivers het stuk.
op de rug: aantekening dat het huis toebehoort aan Goossen van Rossem. Met potlood is geschreven 1-49.

3514.

1521, 26 september

Vestiging lijfrente Tafel

Notaris Jan z.v. Jan Willemsz. van Balen clericus van het bisdom Luik oorkondt.
Hendrik Kuyst raadsheer van de stad 's-Hertogenbosch en meester van de Tafel van de H. Geest belooft te betalen aan Liesbeth d.v.w. Wouter van den Broek Klaaszoon een lijfrente van 5 ½ oude schilden met het gehele vermogen van de Tafel als zekerheid.
Dit geschiedt in ruil voor de afstand door Liesbeth van een erfcijns van 5 ½ oude schilden aan de Tafel.

Plaats van de handeling:

het Geefhuis op de kamer

Getuigen:

Klaas Kuyst secretaris van de stad 's-Hertogenbosch en Jan van Geldrop z.v. Willem clericus

en notaris.

3515.

1521, 19 september

Vonnis recht van weg

'Jan Bries Evertsz., Jan Corstiaensz., Peter Gerytsz., Henrick Wonder en Gerit Rutgersz.' schepenen van Heze oorkonden dat zij na getuigen gehoord te hebben een vonnis wijzen over een recht van weg. Anthonis Evertsz. mag om bij zijn kamp land in Rosmalen in de Haverkampen te komen mag rijden en varen over de kamp van Willem z.v.w. Corstiaan Batensz. priester. De gehoorde getuigen zijn Peter Woutersz., Jordaans Jansz. en Peter Dirksen.

Peter Woutersz. verklaart dat 25 jaar geleden Willem Mertens een kamp land onder de ploeg had die nu toebehoort aan Anthonis Mertens en zijn kinderen. Dat Willem mocht rijden over de kamp die nu toebehoort aan Willem Batensz.

Met het schependomszegel van Rosmalen.

Taal: Nederlands.

3516.

1521, 25 oktober

Afstand rentebrieven Woensel en elders

'Wouter Niclaes soen van den Nuwenhuijs en Jan Jan Wouterssoen van Waelre' schepenen van Eindhoven oorkonden.

Willem Jans Kusterszoon en Jan en Peter zijn zonen en Jan Wouterszoon van 'Craendonck' als man van Hillegond d.v. Willem voornd. doen afstand ten gunste van Lane de weduwe van Maarten Gerrit Meuszoon van alle 'erfbrieven' die Lane onder zich heeft en van alle aanspraken die zij zouden kunnen hebben op goederen hetzij in Woensel hetzij elders. op de rug: aantekening dat dit van doen heeft met een rente van 15 lopen rogge uit de hoeve van Meylsvoort die is afgelost.

De hoeve op Meyelsvoort onder Woensel werd in het begin van de zeventiende eeuw verworven door de Tafel van de H. Geest.

Met de beschadigde zegels van de twee schepenen.

3517.

1521, 5 december

Overdracht erfcijns Vught

Dominicus z.v.w. Hendrik z.v.w. Maarten de Greve draagt over aan mr. Maarten de Greve ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 3 pond payment uit een huis, hof en aangelegen erfgoederen in de parochie van Vught-St. Lambertus.

op de rug: aantekening dat de Tafel van de H. Geest in het bezit is van de onderpanden.

3518.

1521, 20 december

Verkoop rente door de stad 's-Hertogenbosch

Het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch verkoopt aan Beatrijs Witten van Waalwijk een rente van 6 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk, de stuiver gerekend voor 3 groten brabant. De rente is losbaar met de penning 20.

Met het beschadigde grootzegel van de stad 's-Hertogenbosch.

3519.

1522, 2 januari

Overdracht huis Orthenstraat

Jacoba d.v.w. Willem van den Venne draagt over aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een huis en erf in de Orthenstraat.

Ligging: tussen Dirk z.v. Willem van den Venne haar broer en Peter van Riel, strekkend van de straat wijlen Laurens die Schipper. Met een gangske dat naar de Dieze loopt en het recht om dit gangetje te gebruiken.

+

Aantekeningen over deze transactie.

Jacoba droeg het huis over aan de Tafel. Bedongen werd dat zij haar leven lang een huis van de Tafel mocht bewonen en haar leven lang 18 gulden zou ontvangen. Aan Dirk broer van Jacoba zou zijn leven lang, alshij haar zou overleven, 12 gulden worden uitgekeerd. Na de dood van Jacoba zou de Tafel aan het Groot Gasthuis uitreiken 200 gulden van 20 stuivers. Zij zou een stukje hof met een appelboom mogen gebruiken. Zij zou haar leven lang twee ton bier ontvangen, maar zij moest daarvan wel de stadsaccijns betalen.

+

3520.

1522, 2 januari

Overeenkomst

Jacob d.v.w. Willem van den Venne heeft overgedragen aan mr. Klaas Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest een huis in de Orthenstraat (zie nr. 3519). In ruil daarvoor zegt mr. Klaas in aanwezigheid en met toestemming van Jan van Rantschot schepnen en provisor van de Tafel dat zij haar leven lang vrij van huur een huis mag bewonen van de Tafel gelegen tegenover de St. Janskerk tussen het huis van Bartholomeus van Meerlaar priester. In dit huis woont nu mr. Willem vicecureit van de St. Janskerk. Zij ontvangt van de Tafel een lijfrente van 18 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Dirk ontvangt, als hij haar overleeft, na haar dood een lijfrente van 12 Rijnsgulden van 20 stuivers. Na Jacoba's dood keert de Tafel aan de meester van het Groot Gasthuis 200 Rijnsgulden van 20 stuivers uit. Als het huis waar Jacoba in woont afbrandt zorgt de Tafel voor vervangende woonruimte. Jacoba krijgt een deel van de hof van de Tafel met een appelboom. Dt deel wordt omheind. Zij ontvangt tenslotte jaarlijks twee ton bier van de Tafel, maar zij betaalt zelf de stadsaccijns daarvan. Taal: Nederlands.

+

3520 bis

Tweede exemplaar van de oorkonde beschreven in nr. 3520.

3521.

1522, 3 februari

Betalingsbelofte erfcijns Oisterwijk

'Wouter Thomasz. Woutersz. en Jan Jacop Doeremansz., schepenen van Oisterwijk oorkonden.

Jan z.v.w. Lauwereijs Vermeer belooft te betalen aan Willem z.v.w. Hendrik 'Hixpoers' ten behoeve van Ariaan zijn zoon verwekt bij 'Yeve' d.v.w. Wouter z.v.w. Wouter Hillen een erfcijns van 16 stuivers uit een stuk land genaamd 'den Timmer' deels weiland en deels korenland op de Dieze. Wanneer Ariaan mondig is geworden mag de erfcijns afgelost worden met 16 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk.

Op de rug: afgelost op 27 maart 1549 [= 27 maart 1550].

Met de beschadigde zegels van de schepenen.

Taal: Nederlands.

3522.

1522, xx februari

Overdracht erfcijns Berlicum – Belver

Dirk en Jan gebroeders en Jut en Johanna gezusters k.v.w. Jan van den Venne en Jan z.v.w. Hendrik Jansz. als echtgenoot Margriet d.v. Jan van den Venne voornd. dragen over aan Gerrit z.v. Boudewijn Driessen een erfcijns van 5 pond payment uit een stuk akkerland van 5 lopenzaad in Berlicum in 'Belver' tussen de gemeynte en de beek.

3523.

1522, 6 maart

Betalingsbelofte som gelds

Maarten z.v. Maarten Adriaansz., Gysbrecht z.v.w. Jan Hessels, Jan z.v. Gysbrecht, Adam z.v.w. Peter Reiners, Willem z.v. Hendrik 'Lothmans', Jan z.v. Jan van Son, Hendrik z.v. Hendrik 'Swysen', Adriaan z.v. Cornelis Kanters, Jan z.v. Hendrik van Vught en Engbert z.v.w. Willem van der 'Cuylen' beloven te betalen aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 90 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Te betalen op St. maarten eerstkomend.

3524.

1522, 6 maart

Betalingsbelofte som gelds

Jacob z.v.w. Jan Maassen en Arnd Goyartzs., Gerrit 'Witloex', Jan van der Hoeven en Jan z.v.w. Godfried beloven te betalen aan mr. Hendrik Kuyst ten behoeve van de Tafel van de

H. Geest 31 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. Te betalen op St. Remeys eerstkomende.

3525.

1522, 6 maart

Betalingsbelofte som gelds

Adriaan z.v.w. Jan Berkelmans, Willem z.v.w. Jacob Betten, en Cornelis z.v.w. Franco 'Vorsterswaertsz.' beloven te betalen aan mr. Hendrik Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 15 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. Te betalen op St. Remeys eerstkomend.

3526.

1522, 10 maart

Overdracht huis Hinthamerstraat

Anselm z.v.w. Michiel van Vaarlaar en Ida weduwe v. Goossen z.v.w. Michiel voornd. handelend krachtens het testament van Michiel en met toestemming van Marcelis Hendriksz. en Peter z.v.w. Wouter Simonsz. executeurs van dit testament dragen over aan Marcelis voornd. twee derde deel en alle rechten op een huis en erf in de Hinthamerstraat. Anselm c.s. handelen ook namens de minderjarige zoons van Goossen Dirk en Jan. Ligging vroeger: tussen Griet weduwe van mr. Godfried van Rode en de Tafel van de H. Geest met aan de kant van de Tafel een straatje ertussen.

Ligging thans: Gerrit van Eyk z.v.w. Gerrit, priester, kanunnik en canor van de St. Janskerk en de Tafell met nog steeds dat straatje ertussen en strekkend van de straat tot aan Gerrit van Eyk voornd.

op de rug: oprdacht van Marcelis Hendriks en Lieske Jan <onleesbaar>.

3527.

1522, 15 april

Uitwinning goederen Vught

Adriaan de Ruiters clericus van de Tafel van de H. Geest en handelend namens deze instelling is gericht in goederen in Vught wegens een achterstallige erfpacht van 1 mud rogge gevestigd voor schepenen van 's-Hertogenbosch op 18 mei 1468. Adriaan heeft deze goederen overgedragen aan Marcelis van Kriekenbeek. Marcelis verkoopt ze nu aan Maarten Timmerman ten behoeve van de Tafel van de H. Geest.

op de rug: onleesbare aantekening.

3528.

1522, 14 mei

Verkoop land Herpen – Koolwijk

Herman Vos z.v.w. Arnd Vos draagt na verkoop over aan Peter van Oss priester een stuk akkerland van 12 vatzaad in Herpen op de Koolwijk grenzend aan Peter van Oss priester en

Dirk zijn broer en een kamp heiland met houtwas erop grenzend aan de heer van Ravenstein en aan de Tafel van de H. Geest.

Belast met een grondcijns van 4 penningen genaamd 'vlemsschen' en het onderhoud van de waterlaten.

3529.

1522, 14 mei

Betalingsbelofte som gelds

Klaas z.v.w. Jan van den Sprank en Klaas z.v.w. Willem van Gerwen beloven te betalen aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 28 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3530.

1522, 26 mei

Testament Jan van den Yvelaar en zijn vrouw Aleid erfpacht Den Dungen armen van Engelen

Oorkonder van de minuut was notaris Hendrik van der Loo.

Oorkonder van de grosse is notaris Simon van Couderborch clericus van het bisdom Luik.

Testament van Jan van den 'Yevelair' en Aleid zijn vrouw d.v.w. Jan 'Danelsz.' wonend in 's-Hertogenbosch.

Zij zijn gezond van lichaam en geest

Zij maken samen hun testament met wederzijdse goedkeuring.

Zij legateren aan de kerk van St. Lambertus in Luik 2 stuivers eens, aan de St. Janskerk een aan de nieuwe Maria in deze kerk ieder 2 stuivers eens en verder onder andere aan de Tafel van de H. Geest van 's-Hertogenbosch een erfpacht van 1 mud rogge uit zekere onderpanden in den Dungen. Voorwaarde is dat de Tafel jaarlijks uitreikt aan de Tafel van de H. Geest in Engelen 4 sester rogge die de meesters van deze tafel moeten verdelen onder de armen die dan in Engelen verblijven.

Plaats van de handeling is de St. Janskerk.

Getuigen van de handeling zijn Jan van den Bruggen alias Heyst ('de Ponte alias Heyst') en Willen van Dommelen priesters en beneficiaten in de St. Janskerk.

Zie ook de oorkonde van 1 juli 1500 (nr. 3206a) met de opdracht van de officiaal van het bisdom Luik aan notaris Van Couderborch om grossen te maken.

3531.

1522, 31 mei

Vestiging erfcijns Moergestel

'Helias disctus Eel' z.v.w. Hendrik die Wit vestigt ten behoeve van Jan 'die Heelt' z.v.w. Peter een erfcijns van 2 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. de onderpanden liggen in Moergestel en zijn:

1. huis, erf, hof een aangelegen land groot 8 lopenzaad 'aen den Dorenboom' strekkend van de gemene straat tot aan de gemene heide
2. een stuk beemd van 4 dagwand in 'Cattendonck' grenzend aan het gemene water genaamd 'die Aa'.

Het eerste onderpand is belast met een erfcijns van 1 Rijngulden aan het kapittel van de St. Janskerk, een erfpacht van 1 mud rogge aan het St. Anthoniusaltaar in de kerk van Oisterwijk en een erfpacht van 1 malder rogge Oisterwijkse maat aan de Tafel van de H. Geest in Oisterwijk. De beemd is belast met een erfpacht van 1 mud aan de Tafel in Oisterwijk.

3532.

1522, 2 juni

Getuigenverklaringen land Geffen

Schepenen van 's-Hertogenbosch oorkonden dat Maarten Timmermans klerk van de Tafel van de H. Geest handelend namens deze Tafel met enige andere personen voor de laagschout van de stad getuigenverklaringen hebben afgelegd aangaande een geschil over het omheinen van enige stukken land in Geffen.

Gerrit Jan Roelofsz. oud 77 jaar en Aart Maasz. oud 74 jaar inwoners van Geffen verklaren dat ongeveer vijftig jaar geleden Goossen Heym en Gysbrecht Haak in de parochie van Geffen hadden liggen 30 morgen land aaneengelegen tussen de 'Varren Grave' en strekkend naar de Wijkse Kampen. Goossen had daarvan in gebruik ongeveer 16 morgen en Gysbrecht 14. Zij plachten dat land ieder 'te hoeyen te weyen oft te thuyeren'. Zo deden ook de mensen die het land van hen huurden. Enige tijd later gaf Jan Roelofszoon rentmeester van Goossen Heym opdracht aan de huurders om een sloot te graven van de 'Varren Grave' tot de Wijkse Kampen. Goossen Heym was gehouden het deel te graven en 'te vreedem' van de Wijkse Kampen tot aan de Achterste Vree, terwijl Gysbrecht het gedeelte van de Aafterste Vree tot aan de Varre Grave moest doen. Sedertdien heeft ieder zijn deel onderhouden en er is nooit ruzie over geweest. Beide mannen hebben het land lange tijd in huur gehad en het altijd 'gegraven ende geheympt'

Gyb Hendriksz. oud 70 jaar verklaard dat hij samen bij Jan Roelofsz. 35 jaar als knecht heeft ingewoond. Jan had de voorste kamp in huur van Goossen Heym maar er waren geen problemen met het afheinen. Gyb heeft de achterste kamp in huur gehad die nu toebehoort aan het Groot Gasthuis.

Wellen Corstkens oud 60 jaar verklaart dat hij bij Rutger 'aen Gheen Bergen' wel 30 jaar of langer heeft ingewoond. Rutger had twee kampen in huur die toen toebehoorden aan Gysbrecht Haak en nu zijn van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch. Rutger omheinde nooit.

Willem Wellens oud 60 jaar verklaart dat hij 27 jaar geleden gedurende zes jaar in huur gehad heeft van Goossen Heym de voorste kamp en dat hij toen wel omheind heeft.

Klaas Geelmans portier van de stad 's-Hertogenbosch verklaart dat hij op verzoek van Hendrik Kuyst meester van de Tafel een aanzegging heeft gedaan aan Jan Damen, Arnd van Liebergen en Jan Eemkens wonend in Geffen om verschijnen voor de laagschout en daar te op 2 juni te aanhoren wat Hendrik Kuyst tegen hen zou laten verklaren. Ook als zij niet kwamen opdagen zouden de verklaringen geproduceerd worden.

3533.

1522, 21 augustus

Schenking erfpacht Wintelre

Notaris Simon van Couderborch clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Arnd z.v.w. Maarten Hendrikszoon de plattijnhouwer handelend als echtgenoot van Marie schenkt aan Adriaan z.v. Zeger de Ruiters clericus van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 1 mud rogge Oerlese maat. De rente is gevestigd voor schepenen van Oerle en gaat uit een bebouwde hofstad met aangelegen land 'Biesterveld' in Wintelre en uit een stuk land genaamd de Grote Akker in Wintelre. De rente is door Arnd z.v. Arnd voornd. in zijn testament vermaakt aan zijn vader.

Plaats van de handeling is het Geefhuis.

Getuigen zijn Cornelis Robben priester, mr. Jacob van Ostaden medicinae doctor, Hendrik Kuyst raadsheer van de stad 's-Hertogenbosch en Dirk van Lieshout clericus van het bisdom Luik.

Zie nr. 3535.

3534.

1522, 2 september

Overdracht land Herpen – Koolwijk

'Jan Reynersz., Henrick Marcelisz., Reyner Willemsz. en Loef Jansz.' schepenen in Herpen oorkonden.

Herman Art Vosz. draagt over aan Peter van Oss Reynersz. priester een stuk land in Herpen 'aen die Coelwyck', een streep land genaamd 'die Clever Strepen' en een elzenkamp 'op Knots Strepen' met de houtwas grenzend aan de Tafel van de H. Geest en de heer van het land. Hij draagt ook over de rechten die hij wellicht heeft op de steeg die bepoot is. De onderpanden zijn belast met een herencijns van 6 'vlems'.

Taal: Nederlands.

Het schependomszegel is verdwenen.

3535.

1522, 14 november

Overeenkomst Tafel met particulier

Arnd z.v.w. Maarten Hendriksz. de plattijnhouwer en Merike zijn vrouw zijn overeengekomen met Hendrik Kuyst als meester van de Tafel van de H. Geest dat Arnd een erfpacht van 1 mud rogge (zie nr. 3533) overdraagt aan de Tafel wat inmiddels geschied is. De Tafel zegt toe om zolang Arnd en Merike leven een aan haar toekomstige erfcijs van 40 schellingen oudgeld uit een huis in de Kerkstraat niet te heffen. Mocht de erfpacht uitgewonnen worden dan vervalt deze toezegging. Na de dood van Arnd en Merike wordt de erfcijs weer als vanouds geheven.

Taal: Nederlands.

3536.

1522, 29 november

Overdracht erfpacht Rosmalen

Anna van der Aa priorin, Barbara van der Heiden d.v.w. Constantijn genaamd Cost van der Heiden onderpriorin, en Oede Spijkers procuratrix, zusters van het klooster van St. Geertrui in 's-Hertogenbosch handelend in aanwezigheid en met toestemming van broeder Gerrit van Asperen hun biechtvader dragen over aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 4 mud rogge uit erfgoederen in Rosmalen in 'Hynen' (ze verder nr. 3506).

op de rug: in negentiende-eeuws schrift 2 – 147.

3537.

1523, 23 januari

Overdracht erfcijns Heeswijk – Zoomgraaf

Hendrik z.v.w. Deinald 'Deynartsz., draagt over aan mr. Jan Lombard ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 7 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk die de Tafel hem verschuldigd was. De rente gaat uit een hoeve in Heeswijk op de Zoomgraaf.

3538.

1523, 3 maart

Vestiging erfcijns Schijndel

Adam Voet z.v.w. Hendrik Voet vestigt ten behoeve van Hendrik z.v. Jan Rutgersz. van Griensven een erfcijns van 4 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 4 vatzaad in Schijndel op het Luttel Einde grenzend aan de gemene straat en uit een kamp van 4 bunder in Schijndel int Hermalen grenzend aan de erfgenamen van Jan van Gerwen priester.

Belast met de volgende renten: 14 stuivers, 5 Rijns gulden, 9 pond payment en 6 stuiver [aan niet nader genoemde personen of instellingen].

3539.

1523, 9 maart

Vestiging erfpacht Heeswijk

Matheus z.v.w. Matheus z.v.w. Matheus 'Moenick' vestigt ten behoeve van mr. Jan Lombarts ten behoeve van het Zinnelozenhuis [= Reinier van Arkel] een erfpacht van 1 malder rogge uit een kamp lands genaamd 'den Horrebeempt' van 3 dagwand in Heeswijk grenzend aan de Aa. Alleen belast met een grondcijns van 1 negenmanneke ('unum novenarium'). De erfpacht is altijd losbaar met 20 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk.

3540.

1523, 10 april

Overdracht erfcijns Vught

Fyssia d.v.w. Jan Gyssele z.v.w. Jan en weduwe v. Arnd Weels handelend krachtens het testament dat zij samen hebben opgemaakt draagt over aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 6 pond payment uit goederen in Vught. Het betreft:

1. een stuk akkerland gend. 'die Heze' in Vught-St. Petris in de gemene akkeren grenzend aan de tafel
2. een stuk land aldaar grenzend aan Otto van Hedel priester en de Tafel
3. huis, erf en hof in Vught-St. Lambertus grenzend aan de gemene straat

3541.

1523, 7 mei

**Vestiging erfcijns Eindhoven
hopteelt**

Hendrik z.v.w. Anthonius Thyszoon als echtgenote van Liesbeth d.v.w. Hendrik Alartz. vestigt ten behoeve van mr. Klaas Kuyst ten behoeve van Ambrosius genad. Bruysten z.v.w. Wellen Arntszoon kramer een erfcijns van 5 ½ Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Het onderpand is een huis, erf, hof en een hopveld daaraan gelegen in Eindhoven in 'die Afterstraet' strekkend van de gemene straat tot aan de stadsveste. Belast met een grondcijns van 3 stuivers en 1 negenmanneke. Losbaar met 100 Rijnsgulden van 20 stuivers waarbij de volgende koersen gelden: de keurvorster Rijnsgulden 28 stuivers, de Philipsgulden met het beeld van de apostel Philippus erop 25 stuivers en het dubbele vuurijzer 2 ¼ stuiver.

Zwaar beschadigd maar nog wel goed leesbaar.

3542.

1523, 7 mei

Uitgifte erfcijns Orthen

Hendrik z.v.w. Hubert 'van den Loeck' geeft in erfcijns uit aan Gevard z.v.w. Thomas Lambertsz. een stuk land van 3 morgen in Orthen in 'der Kerckenhorrinck' tussen zeker mannengasthuis in de Orthenstraat en de gemene straat. De erfcijns is 2 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Belast met de onderhoudsplicht van zes treden dijk in de dijk genaamd 'Ruvogels Wyel'.

3543.

1523, 14 augustus

Overdracht erfcijns Orthen

Hendrik z.v.w. Hubert van den Look draagt over aan Willem z.v.w. Willem van Asselt alias van Stralen een erfcijns van 2 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk (zie verder nr. 3542).

--

1523, 14 augustus

Vestiging van een erfcijns van 1 ½ Rijns gulden uit onderpanden in Eindhoven en Aalst. Zie verder nr. 3799.

3544.

1523, 18 september

**Verkoop land Vught
bouw St. Petruskerk Vught**

Notaris Peter Jorissen priester van het bisdom Luik oorkondt.

Arnd Lenartzs., Everard Eymbertszoon en Gysbrecht Eliaaszoon als kerkmeesters van de parochie van Vught-St. Petrus en Jan Hendriksz. Petersz., Andries Arntsz. Weyns, Gijsbrecht Eymbertsz. en Pauwels Hendriksz. die Greve als geburen van de parochie van Vught St. Petrus verschijnen voor de notaris.

De kerkmeesters hebben toestemming van de aartsdiaken van Kempenland om goederen van de kerk te verkopen om met de opbrengst de kerk te repareren en uit te breiden (zie nr. 3486a)

Zij verkopen nu aan Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest een stuk land met zijn houtwas in 'Graeuwyck' grenzend aan de Tafel voornd., aan de gemene straat en aan mr. Jan van der Strepen. Zij verkopen ook een erfcijns van 5 schellingen payment uit een stuk land van de Tafel daarnaast [waardoor de cijns te niet gaat]. De koopsom van 40 Rijns gulden is betaald.

Plaats van de handeling is de zaal ('aula') van het Geefhuis.

Getuigen zijn Arnd Monix en Matheus Kuyst raadsheren van de stad 's-Hertogenbosch en Adriaan de Ruiter.

Ingevoegd is de oorkonde van de aartsdiaken van 27 maart 1520.

3545.

1523, 10 oktober

Overdracht erfcijns Lieshout

Jan z.v.w. Hendrik Joordensz., Dymphna d.v.w. Hendrik Willemsz. en Geertrui d.v.w. Pauwels Jansz. dragen over aan Andries Persoons z.v.w. Jan en priester een erfcijns van 2 Rijns gulden van 20 stuivers uit het stuk uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 3 lopenzaad in Lieshout in 'Lanckelaer' en uit een beemd in Lieshout in de gemene beemden gend. 'den Ballick'.

Zie nr. 4371.

3546.

1523, 9 november

Vestiging erfcijns Vught

Sofie d.v.w. Jan Arnt Egens alias 'Scoercof' en weduwe v. Adriaan van den Hezeakker vestigt ten behoeve van mr. Peter van Oss weer handelend namens Jan z.v.w. Hendrik z.v.w. Jan Molengraafs alias van Loon en Mechteld zijn tweede vrouw die weer is d.v.w. Jan van 'Wickevoert' een erfcijns van 6 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. De onderpanden zijn twee kampen broekland aan elkaar grenzend groot 8 morgen in de parochie van Vught-St. Lambertus in 'Busschersloet'. Sofie heeft deze kampen toen zij weduwe was verworven. De cijns is aflosbaar met 120 Rijnsgulden van 20 stuivers waarbij de volgende waarden gelden: de keurvorster overlandse Rijnsgulden 28 stuivers, de gouden Philippusgulden 25 stuivers en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver.

3547.

1523, 23 november

Vestiging erfcijns Breugel

Christiaan z.v.w. Hendrik Driesz. als echtgenoot van Johanna d.v.w. Willem Petersz. vestigt ten behoeve van Heilwych d.v.w. Mathys van den Dijk een erfcijns van 4 pond payment uit drie stukken beemd die aan elkaar grenzen in Breugel. Belast met grondcijnzen ter hoogte van 6 stuivers en 1 ort.

3548 en 3548bis.

1523, 23 november

Aflosbaarheid erfcijns Breugel

Heilwych (zie nr. 3547) verklaart dat de heden gevestigde erfcijns van 4 pond payment aflosbaar is met 6 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk per pond. Daarbij gelden de volgende waarden: de overlandse Rijnsgulden 28 stuiver en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver. Twee exemplaren, een op perkament en een op papier.

3549.

1523, 17 december

Betalingsbelofte som gelds

Jaspar z.v.w. Klaas Prats belooft te betalen aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 56 ½ Rijnsgulden van 20 stuivers op St. Remeyns aanstaande.

3550.

1524, 2 januari,

Betalingsbelofte erfcijns Oisterwijk

'Jan Andries Lambrechtsz. ende Elyaes Jan Jacopsz.' schepenen in Oisterwijk oorkonden.

Jan z.v.w. Lauwereys Hendriksz. 'Loeycx zoen' belooft te betalen aan mr. Jan Lombaarts ten behoeve van Ermgard d.v.w. Ariaan van der Hoeven een erfcijs van 2 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand is een huis en hof met aangelegen land groot 1 ½ mudzaad in Oisterwijk op de Dieze, de gemene Aa westwaarts en grenzend aan de gemene straat. De rente is aflosbaar met 40 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. Daarbij gelden de volgende waarden: de Philippusgulden 27 stuiver, de Karolusgulden 22 stuiver, de gouden overlandse keurvorster Rijns gulden 30 stuiver.

Taal: Nederlands.

Met het zegel van Elias, het zegel van Jan is verdwenen.

3550bis

1524, 2 januari

Tweede identiek exemplaar van nr. xxxx

3551.

1524, 12 januari

Overdracht kamp Vrijdom – Pepers

Hendrik en Jan z.v.w. Gerrit z.v.w. Jan Mathysz. van Vladeracken en een groot aantal familieleden dragen over aan Jan z.v. Jan van den Laar een kamp lands van 5 morgen in het Vrijdom in Brentens Peper vroeger gelegen tussen de Leidekkerskamp en de Croytskamp en thans gelegen tussen de clarissen in 's-Hertogenbosch en het klooster Achter de Tolbrug in 's-Hertogenbosch en strekkend van de Eindhouts tot aan de wetering. Belast met een erfpacht van 2 mud rogge aan Margriet d.v.w. mr. Hendrik van Kessel en weduwe van mr. Arnt Kemp en een erfcijs van 10 pond payment aan de St. Anthoniuskapel in 's-Hertogenbosch.

Zie verder nr. 3952 (26 februari 1564).

3552.

1524, 20 januari (indien Paasstijl)

1523, 20 januari (indien Kerststijl)

Jaargetijden Liesbeth van Kleef – tiend van Boekel

Philips van Kleef en van der Mark heer van Ravenstein enz. oorkondt.

Hij heeft zijn hofmeester Joost de Gruntere Dirk Avenz. die de tienden van Boekel administreert laten verbieden om renten uit deze tiend uit te keren. Het betreft erfpachten uit de tiend van Boekel die door Liesbeth van Kleef en van der Mark zijn gevestigd onder de last van jaargetijden en aalmoezen aan de armen. Uitgekeerd moesten worden 6 ½ mud rogge aan de predikheren in 's-Hertogenbosch, 6 ½ mud rogge aan de minderbroeders aldaar, 6 ½ mud rogge aan het convent van het Groot Gasthuis, 6 ½ mud rogge aan de Tafel van de H. Geest en 1 mud rogge aan de begijnen in 's-Hertogenbosch. De twee kloosters waren verplicht om in ruil daarvoor een jaargetijde bestaande uit een vigilie en een mis te vieren. Verwezen wordt naar de oorkonde van 14 augustus 1431. (zie nr. 1812)

Gebleken is dat deze kerkelijke diensten al vele jaren niet meer gehouden worden en dat de

renten door de twee kloosters zijn verkocht aan derden. Dit hoort niet. De meesters van de Tafel en het Groot gasthuis en de begijnen hebben beterschap beloofd en toegezegd aan hun verplichtingen te zullen voldoen.

Philips staat toe dat de renten aan de Tafel, het Groot Gasthuis en de begijnen weer uitgekeerd worden. Dat geldt niet voor de twee kloosters, tenzij zij de renten eerst weer terugkopen en op eigen kosten in de meest openbare plaats van hun kerk laten maken 'eene groote latoene tafele' met daarin gegraveerd boven ons wapen en daaronder in grote letters de inhoud van de stichting van Liesbeth. Daarvoor krijgen zij de tijd tot St. Jan Baptist aanstaande. Zij zijn verplicht voor eeuwig de kerkelijke diensten te verrichten en de pitanties uit te keren. Als zij dit doen moeten zij dit aan ons in een bezegelde oorkonde laten weten. Pas dan worden de renten weer uitbetaald. Philips behoudt zich het recht voor om de diensten in andere kloosters te laten verrichten.

Afschrift door notaris Adriaan Zegersz. de Ruiter.

Taal: Nederlands.

Geschreven op papier.

3553.

1524, 21 januari

Vestiging erfcijs Stratum

Hendrik z.v.w. Anthonis Matthysz. als echtgenoot van Liesbeth d.v.w. Hendrik Alerts. vestigt ten behoeve van Liesbeth d.v.w. Lambert Klaaszoon van Goederheil een erfcijs van 5 Rijns gulden van 20 stuivers uit een beemd in Stratum grenzend aan de gemene straat. Belast met een grondcijs van 1 ortstuiver.

3554.

1524, 13 april

Kwitantie koopsom uiterwaard Lithoyen

Notaris Adriaan Zegersz. de Ruiter priester van het bisdom Luik oorkondt.

Constantijn Bernts inwoner van het dorp Lithoyen verklaart dat hij in 1511 of daaromtrent heeft ontvangen van de provisor van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch de som van 141 Rijns gulden en 11 ½ stuiver zijnde de koopsom van een tiende deel en alle rechten op een uiterwaard in Lithoyen. Dit deel van de uiterwaard behoorde toe aan de armen van Lithoyen en was vroeger van Jan Kannepaart meester van de Tafel.

Plaats van de handeling: het Geefhuis.

Getuigen: mr. Jan van Vladercken en Goossen van den Broek raadsheren van de stad 's-Hertogenbosch, meester Klaas Kuyst secretaris van deze stad en Maarten Timmermans clericus van de Tafel.

Met een authentiek afschrift op papier door een onbekende notaris [naam onleesbaar].

3555.

1524, 14 april

Verkoop hofstad Hintham

Anthoonius z.v.w. Wouter de Kremer bakker draagt na verkoop op aan Wouter z.v. Dirk van den Hezeakker echtgenoot van Liesbeth d.v. van de verkoper een hofstad en een hof genomen uit een andere hofstad aan de voorzijde breed 40 ½ voet en aan de achterzijde breed 52 voet. Strekkend van de straat tot aan de Tafel van de H. Geest. Belast met een erfcijns van 10 pond payment aan Gerrit z.v.w. Godfried Neyensz.

3556.

1524, 28 april

Vestiging erfcijns Esch

Lambert van den Hezeakker z.v. Lambert vestigt ten behoeve van mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 2 pond payment uit een stuk weiland en een stuk heiland aan elkaar grenzend in Esch. De erfcijns mag altijd worden afgelost met 14 Rijns gulden van 20 stuivers waarbij de volgende waarden gelden: de goudgulden 30 stuivers, de Philippusgulden 27 stuivers en de Karolusgulden 22 stuivers.

3557.

1524, 28 april

Garantie erfcijns Esch

Lambert van den Hezeakker heeft gevestigd ten behoeve van Adriaan z.v. Zeger Pauwels een erfcijns van 6 pond payment met als onderpand al zijn goederen. Overeengekomen is dat de erfcijns altijd mag worden afgelost met 42 Peters van 19 stuivers het stuk. Adriaan heeft de erfcijns daarna overgedragen aan mr. Peter van Os ten behoeve van de Tafel van de H. Geest.

Lambert z.v. Lambert van den Hezeakker voornd. verklaart nu tot meerdere zekerheid dat een stuk weiland en een stuk heiland aan elkaar grenzend in Esch (zelfde land als in nr. 3556) onderpand zijn van deze erfcijns en dat deze afgelost mag worden met 42 Peters. op de rug: in de negentiende-eeuwse administratie geregistreerd in boek 2 fol 127v.

3558.

1524, 7 mei

Ruil land Heesch

Jan z.v.w. Meus Willemsz. draagt over aan Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest een stuk beemd van een huisdeel in Heesch in 'die Bleecken' aan weerszijden grenzend aan de Tafel en strekkend van de gemeynte tot aan de gemene steeg. In ruil hiervoor ontving Jan vandaag een erfgoed in 's-Hertogenbosch.

3559.

1524, 19 mei

Tolbrief voor een poorter van 's-Hertogenbosch

Schepenen van 's-Hertogenbosch verklaren dat hun medepoorter Jan Cornelis Klaaszoon een goede reputatie heeft en dat hij alleen met zijn eigen goederen of die van medepoorters zal varen langs de tollén in Holland en Zeeland. Hij zal geen goederen vervoeren van personen die geen vrijstelling van tol genieten.

Taal: Nederlands.

3560.

1524, 4 augustus

Vestiging erfcijns Blaarthem en Gestel

Hendrik z.v.w. Winrik 'Sheeusoén' handelend als echtgenoot van Liesbeth d.v. Jan Celenzoón en Johanna d.v.w. Hendrik Bruynincx vestigt ten behoeve van mr. Klaas Kuyst ten behoeve van Johanna d.v.w. Peter Pels een erfcijns van 6 Rijns gulden van 20 stuivers uit een stuk land deels akker- en deels weiland groot 4 lopenzaad in Blaarthem in Gestel grenzend aan de Goorstraat en uit een vierde deel van een hoeve in de parochie van Blaarthem in Gennepe. Het land is belast met een grondcijns van 1 braspenning, een erfpacht van 1 lopen aan het kapittel van Eindhoven. De gehele hoeve is belast met een grondcijns van 2 ½ stuiver, erfpachten ter grootte van 7 mud rogge aan diverse personen, een erfcijns van van 7 ½ Rijns gulden aan Johanna weduwe van Goossen van Retie en haar kinderen.

De erfcijns mag altijd worden afgelost met 120 Rijns gulden van 20 stuivers waarbij de volgende waarden gelden: de keurvorster overlandse gulden 28 stuivers en de Philippusgulden 25 stuiver en het dubbel vuurijzer met 2 ½ stuiver.

op de rug: door Jenneke Pels gelegateerd en voorkomend in de negentiende-eeuwerse administratie in boek 2 fol. 203v.

3561.

1524, 9 september

Testament van Gerlach die Rover (uittreksel) erfpacht Papenhulst

Notaris Arnoldus Boest van Den Bosch clericus van het bisdom luik oorkondt.

Gerlach z.v. Emond die Rover raadsheer van de stad 's-Hertogenbosch maakt zijn testament hij ligt ziek op bed maar is wel bij zinnen.

Hij vermaakt aan de fabriek van de kerk van St. Lambertus 12 stuivers eens en aan de fabriek van de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch 6 Rijns gulden eens. Verder onder meer aan de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 1 malder rogge uit zijn woonhuis aan de Papenhulst. Zijn erfgenamen mogen dit afkopen met 20 Rijns gulden van 20 stuivers.

Hij benoemt tot executeurs mr. Godfried van Eyk, Hendrik de zoon van Godfried, Willem van Os en Goossen van der Aalvoort zijn bloedverwanten.

Plaats van de handeling: de benedenkamer van het woonhuis van Gerlach aan de Papenhulst.

Getuigen: mr. Jan van Bloemberg vicecureit van de St. Janskerk en Arnt van Hommelheze koster van deze kerk.

3562.

1524, 26 oktober (publicatie)

1524, 28 augustus (inlevering besloten testament)

Testament van Katryn d.v. Dirk van Beers
huis Hinthamerstraat

Notaris Peter Pelgrom clericus van het bisdom Luik.

Op 28 augustus 1524 verschijnt Katryn d.v.w. Dirk van 'Berze' en echtgenoot van Dirk Jacobsz. van Hedel en poorteres van 's-Hertogenbosch.

Zij ligt ziek in bed maar is wel bij zinnen. Zij levert haar zelf geschreven besloten testament in bij de notaris en verzoekt hem dit na haar dood in aanwezigheid van getuigen te openen.

Op 26 oktober 1524 verschijnen voor hem na de dood van Katryn haar man Dirk van Hedel, Dirk die Wolf Jansz. wiens moeder was Hendrikse een dochter van Katryn en Dirk, Katryn en Dirk k.v.w. mr. Lambrecht Zweers z.v.w. mr. Arnt Zweers en Hendrikse voornd. en Goyart Sterk als voogd van Ermgard d.v.w. Gerard die Verwer alias van der Lusdonk mede handelend namens Arnd z.v.w. mr. Lambrecht voornd die in het buitenland verblijft en namens Hille d.v.w. mr. Lambrecht die nog minderjarig is. Aanwezig zijn ook Goyaart van Muddegaal raadsheer van de stad en Boudewijn Jansz. van Berlicum poorter van de stad. De notaris laat het testament zien in aanwezigheid van Reinier Jan Daams en Arnd Monix twee van de zes gecommiteerden tot de politie van de stad die als getuigen optreden. Het testament wordt geopend. Het is bezegeld door Dirk van Hedel en getekend door Van Muddegaal en Van Berlicum.

Zij herroept het testament dat zij samen met haar eerste man Lodewijk van der Heiden heeft gemaakt. Zij vermaakt aan de kerk van St. Lambertus in Luik 2 stuivers eens en verder onder andere aan de Tafel van de H. Geest met toestemming van haar man hun huis staande naast het St. janskerkhof tegenover de poort van het Geefhuis. belast met de hertogscijns en renten ter grootte van ongeveer 75 stuivers jaarlijks nog afmaken.

3563.

1524, 5 november

Uitwinning huis Orthenstraat

Adriaan z.v. Zeger de Ruiter is gericht door schepenen van 's-Hertogenbosch in een huis en erf aan de Orthenstraat dat eens was van Liesbeth van der Zande echtgenote van Jan van Ethen wegens een achterstallige erfcijns van 40 schellingen. De rente is gevestigd op 13 augustus 1305 (zie nr. 47).

Adriaan heeft het huis overgedragen aan Marcel van Kriekenbeek. Marcel verkoopt het nu aan Adriaan.

3564.

1524, 22 november

Machtiging tot overdracht recht van vruchtgebruik tiend van Empel

Authentiek afschrift op papier van een zekere Middelborch van een akte uitgevaardigd door mr. Anthonis 'Heenkenshoot' stadhouder van het leenhof van Brabant in Brussel in afwezigheid van Maximiliaan van Horne heer van Gaasboek stadhouder van dit leenhof. Jonkvrouwe Liesbeth van Schoonhoven weduwe van Herman van Eynatten machtigt Jan van der Goten machtigt om voor het leenhof haar recht van vruchtgebruik op de tiende van Empel en Meerwijk over te dragen aan haar zoons Aarnd en Lodewijk van Eynatten. Voorwaarde is dat een bedrag van 600 Rijngulden dat de meester van de Tafel van de H. Geest aan haar zal betalen wegens de verkoop van een derde deel van deze tiend weer wordt belegd in onroerende goederen die weer de status van leengoed krijgen. Jonkvrouwe Liesbeth heeft daarvan het vruchtgebruik.

3565.

1524, 19 december

**Overdracht erfcijns Haaren
testament Arnd die Joede**

Dirk van Lieshout uit 's-Hertogenbosch clericus van het bisdom Luik oorkondt. Jan die Joede z.v.w. Arnd die Joede heer van Hardinxveld en zijn zuster jonkvrouwe Mechteld verschijnen voor de notaris en verklaren dat hun broer Arnd die Joede ten overstaan van Frederik Schaak keizerlijk notaris op 22 februari 1524 zijn testament heeft gemaakt. Als getuigen waren daarbij aanwezig Peter Dirksz. en Jan 'Complick' burgers van 's-Hertogenbosch. Daarin heeft hij onder andere een erfcijns van 7 ½ oude schilden uit zekere erfgoederen in Haaren vermaakt aan de Tafel van de H. Geest. Van deze rente betaalt de Tafel 3 ½ oude schilden aan de testator terwijl de overige 4 worden betaald door Willem Boden, Wouter Brokken en Jan van Zandbeek.

Jan en Mechteld, die de erfgenamen zijn van Arnd die Joede, dragen de rente nu over aan de Tafel. Mocht Arnd die Joede, van wie gezegd wordt dat hij is gestorven, nog in leven zijn en terugkeren naar zijn vaderland/vaderstad, dan is deze transactie nietig. De 187 Rijngulden die Jan betaald heeft aan Hendrik Kuyst meester van de Tafel worden dan teruggegeven.

Plaats van de handeling is het Geefhuis.

Getuigen zijn mr. Klaas Kuyst secretaris van de stad 's-Hertogenbosch, Anthonus z.v. Jan Vink schout van Hardinxveld en Adriaan Zegersz. de Ruiter

Taal: Latijn.

3566.

1525, 18 januari

Betalingsbelofte som gelds

Jan Dirksz. 'in den Elshoff' belooft te betalen aan Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest 8 ½ Rijngulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys aanstaande.

3567.

1525, 18 januari

Betalingsbelofte soms gelds

Hendrik Hendriksz. van Heesch belooft te betalen aan Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest 12 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk en 10 stuiver op St. Remeys aanstaande.

3568.

1525, 18 januari

Betalingsbelofte som gelds

Arnd Jansz., Wijnand 'Wijnartsz. Petersz. van Hees' en Lambert Artsz. beloven te betalen aan Hendrik Kuuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest 15 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys aanstaande.

3569.

1525, 26 januari

Overdracht erfpacht Liempde

Gielis z.v.w. Jan Gielisz. en wijlen Liesbeth d.v.w. Willem z.v.w. Klaas 'Hoirkens' draagt over aan Cornelis z.v.w. Gerrit van Pelt een erfpacht van 1 mud rogge uit een beemd in de parochie van Boxtel in het rechtsgebied van Liempde in Groot Liempde en uit een huis, erf, hof en aangelegen land aldaar grenzend aan de gemene straat.

3570.

1525, 1 februari

Aflosbaarheid erfcijns St. Michielsgestel

Wouter z.v.w. Gerrit van der Weyden heeft gevestigd ten behoeve van Peter z.v.w. Peter 'de Greve' een erfcijns van 1 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. De rente gaat uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 10 lopenzaad in St. Michielsgestel in Haanwijk tussen de Zusters van Orthen en de gemene straat. De koper verklaart nu dat deze rente altijd mag worden afgelost met 20 Rijnsgulden waarbij de keurvorster Rijnsgulden gerekend wordt voor 28 stuivers, de Philippusgulden voor 25 stuivers en het dubbele vuurijzer voor 3 blanken. Voorwaarde is dat de rente een half jaar van tevoren wordt opgezegd. De oorkonde is ingeknipt wat betekent dat de rente later is afgelost.

3571.

1525, 20 februari

Vestiging erfcijns Oisterwijk

Jan Andries Lambrechtsz. en Jan die Beer Petersz.' schepenen in Oisterwijk oorkonden. Jan z.v.w. Lauwreys Loeyen belooft te betalen aan Liesbeth weduwe v. Gysbrechts van

Gorcum d.v.w. Klaas Sterts een erfcijns van 5 Rijngulden van 20 stuivers het stuk uit ene huis, hof met bebouwing en land groot 2 mudzaad in Oisterwijk op de Dieze. Liesbeth krijgt de erfcijns in tocht, haar kinderen hebben het erfrecht. De rente mag na de dood van Liesbeth worden afgelost met 100 Rijngulden van 20 stuivers waarbij de Philippusgulden geldt voor 25 stuivers.

Taal: Nederlands.

De beide schepenzegels zijn verdwenen.
op de rug: afgelost in januari 50 [= 1551?].

3571 bis.

1525, 20 februari

Identiek exemplaar van nr. xxxx.

3572.

1525, 25 februari

Betalingsbelofte som gelds

Steven z.v.w. Peter Stevensz. de Rademaker belooft te betalen aan Adriaan de Ruiters ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 18 Rijngulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeyns aanstaande.

3573.

1525, 3 maart

Vestiging erfcijns hoeven Udenhout en Biezenmortel

Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest handelend met toestemming van Gerrit van Berkel z.v.w. Gerrit schepen en provisor vestigt ten behoeve van Jan Monix z.v.w. mr. Jan Monix jr. een erfcijns van 18 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. De onderpanden zijn een hoeve van de Tafel in Udenhout waarop thans Arnd Goyartsz. van der "Aaffoirt" als pachter zit, een hoeve in Biezenmortel met als pachter Hendrik genaamd 'Swyze' en een hoeve aldaar met als pachter Jan van Vught. De rente mag altijd worden afgelost met 327 Karolusgulden onlangs door keizer Karel in goud gemunt en 6 stuivers.

Onder de pliek: dit exemplaar is voor Jan Monix.

De oorkonde is ingeknipt wat betekent dat de rente later is afgelost.

Op de rug: afgelost op 22 maart 1548

3573 bis.

1525, 4 maart

Identiek aan nr. 3573. Dit exemplaar was bestemd voor Hendrik Kuyst de meester.

3574.

1525, 4 maart

Vestiging erfcijns hoeven Udenhout en Biezenmortel

Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrk Kuyst vestigt met toestemming van Gerrit van Berkel z.v.w. Gerrit schepen en provisor een erfcijns van 50 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. De onderpanden zijn een hoeve van de Tafel in Udenhout waarop thans Arnd Goyartsz. van der "Aaffoirt" als pachter zit, een hoeve in Biezenmortel met als pachter Hendrik genaamd 'Swyze' en een hoeve aldaar met als pachter Jan van Vught. De rente mag altijd worden afgelost met 323 keurvorster Rijnsgulden, 304 Karolusgulden en 100 gouden munten genaamd 'halff realen' door de keizer thans aangemunt wordende. De verkoper mag ook in delen aflossen maar dan wel tenminste met de helft mits de rente een half jaar van tevoren wordt opgezegd.

Dit exemplaar was bestemd voor de meester van de Tafel.

De oorkonde is ingeknipt wat betekent dat de rente later is afgelost.
op de rug: afgelost op 3 februari 1568.

3574bis.

1525, 4 maart

Identiek exemplaar maar nu bestemd voor Dirk.

3575.

1525, 4 maart

Vestiging erfcijns hoeven Udenhout en Biezenmortel

Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik vestigt met toestemming van Gerrit van Berkel z.v.w. Gerrit schepen en provisor een erfcijns van 25 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk ten behoeve van Goossen van den Broek z.v.w. Gerrit. De onderpanden zijn een hoeve van de Tafel in Udenhout waarop thans Arnd Goyartsz. van der "Aaffoirt" als pachter zit, een hoeve in Biezenmortel met als pachter Hendrik genaamd 'Swyze' en een hoeve aldaar met als pachter Jan van Vught. De rente mag altijd worden afgelost met 300 gouden Karolusgulden en 103 gouden halve realen, mits een half jaar van tevoren wordt opgezegd. De oorkonde is ingeknipt wat betekent dat de rente later is afgelost.

3576.

1525, 4 maart (?)

Vestiging erfcijns onbekend

Oorkonde in het Nederlands verleden voor schepenen van 's-Hertogenbosch over een erfcijns van 50 gulden. Door beschadiging niet goed leesbaar. Zie minuut in het protocol van mr. Kuyst.

De datering luidt 10 maart zijnde zaterdag na Invocavit 1524 wat echter volgens Grotefend zou neerkomen op 11 maart 1525.

3577.

1525, 21 maart

Uitbetaling koopsom tiend van Empel

Naam van de notaris is onleesbaar.

Hendrik Kuysten meester van de Tafel van de H. Geest vervoegt zich met de notaris ten huize van Jan Colet deurwaarder van de Raad van Brabant. Daar heeft Hendrik op de tafel die staat in de eedkamer uitgeteld de som van 600 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Deze is bestemd voor jonkvrouwe Liesbeth van Schoonhoven weduwe v. jonker Herman van Eynatten die zich laat vertegenwoordigen door Jan van der Goten haar procureur en haar zoon Aard van 'Eynetten'. De penningen zijn door Merten Timmermans klerk van de Tafel uitgeteld. Dit is een derde van de koopsom van de tienden van Empel en Meerwijk die door Liesbeth en haar zoon Aard zijn overgedragen aan de Tafel.

Taal: Nederlands.

De notaris dateert volgens het hof van Kamerijk, dat wil zeggen volgens de Paasstijl.

Geschreven op papier.

3578.

1525, 25 maart

Overdracht huis Geffen

Rutger Rutgers Jansz., Peter Broes, Jan Aert, Kepken Rombouts, Jan Lambertsz., Daem Damen, Jan Dirck Meus en Aert Claes' schepenen in Geffen oorkonden.

Wouter z.v. Wouter Dirksz., Gysbert, Thonis en Jan ook k.v. Wouter Dirksz., Broos Everaardsz. echtgenoot van Eelke d.v. Wouter, en Louis Jan Peters echtgenoot van Mechteld d.v. Dirk en tenslotte Jutta en Margriet dochters van Wouter. Zij dragen over aan Gerrit z.v. Dirk Lubbers een huis en hof in Geffen groot 4 vatzaad aan de Berg grenzend aan de gemene straat en een stuk akkerland ('eerlands') grenzend aan de gemene straat en het Vinkelse Pad. Belast met een erfpacht van 7 sester rogge aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch en een negenmannke cijns aan de heer van Geffen.

Taal: Nederlands

Met het beschadigde schependomszegel van Geffen.

3579.

1525, 10 april

Betalingsbelofte som gelds

mr. Hendrik van Zoemeren priester belooft te betalen aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 90 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys aanstaande.

3580.

1525, 9 mei

Vestiging erfcijns hoeve Valkenswaard

Hendrik z.v.w. Tonis Mathysz. vestigt ten behoeve van Heilwych d.v.w. Rutger Belants en

mede ten behoeve van haar zuster Cornelia een erfcijns van 10 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. Het onderpand is een hoeve bestaande uit een huis, erf, hof, schuur, schaapskooi, akkers, weilanden, beemden, heivelden, houtwas en zekere andere rechten die tot deze hoeve behoren in 'Weerde ad locum dictum die acker'. Belast met een grondcijns en erfpachten aan diverse personen belopende in totaal 3 ½ lopen rogge. De rente mag altijd worden afgelost met 200 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. Daarbij gelden de volgende waarden: de gouden kuervorster Rijngulden 28 stuivers, de gouden Philippusgulden 25 stuivers en het dubbele vuurijzer 2 ¼ stuiver.

3581.

1525, 10 mei

Overdracht tiend van/in Zeelst

Oorkonder is broeder Jan 'Ploenysz. de Kempken' rector van het klooster van St. Agnes van de reguliere augustinessen in de stad Maaseik daartoe gemachtigd door de moederoverste, de onderpriorin, de procuratrix en de oudste zusters van het convent in een oorkonde die is voorzien van het geheim zegel van Leonard van Dalen algemeen overste.

Hij draagt zekere tiend in Zeelst over aan Hendrik z.v.w. Tonis Mathysz. Deze tiend was van wijlen heer Arnd Rover ridder. Godfried z.v. Salomon van Eindhoven heeft hiervan de helft en jonker Jan van Grevenbroek z.v.w. Jan van Grevenbroek de andere helft en zijn rechten op het geheel overgedragen aan Lambert van 'Doerne' z.v. Christiaan ten behoeve van het klooster van St. Agnes gelegen bij en buiten de muren van Maaseik.

Zie vonnis van 7 januari 1539 (nr. 3764)

3582.

1525, 19 mei

Vestiging erfcijns Dinther

Jan z.v.w. Peter van Nederven heeft gevestigd ten behoeve van Geertrui weduwe van Jan 'van Thuyfthuys' een erfcijns van 7 ½ Rijngulden van 20 stuivers het stuk uit een kamp hooiland genaamd 'den Thyssen Beempt' van 2 dagwand in Dinther achter de kerk grenzend aan de Tafel van de H. Geest. De koopster verklaart nu dat de rente altijd mag worden afgelost met 150 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. Daarbij gelden de volgende waarden: de gouden keurvorster Rijngulden 28 stuivers, de gouden Philippusgulden 25 stuivers en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver.

De oorkonde is ingeknipt wat betekent dat de rente later is afgelost.

op de rug: afgelost op 2 mei 1550.

3583.

1525, 19 mei

Vestiging erfcijns Dinther

De koopster van de rente vermeld onder nr. 3582 verklaart dat de rente altijd mag worden afgelost met 150 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. Daarbij gelden de volgende waarden:

de gouden keurvorster Rijns gulden 28 stuivers, de gouden Philippusgulden 25 stuivers en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver.

3584.

1525, 19 juni

Vestiging erfcijns Nuenen

'Peter van Roefven, Hanrick Gruter, Hanrick Lyben, Lauwreys Artsz., Hanrick Maerten Noeijkens, Hanrick Matheus Templers soen ende Hanrick die Coninck' schepenen in Nuenen oorkonden.

Jan Willem Wouters en zijn zuster 'Joest' vestigen ten behoeve van Aart en Gerrit k.v. Hendrik Gerritsz. een erfcijns van 30 stuivers uit een huis, hof, hofstad en een eusel in Nuenen in de Beekstraat en uit een akker genaamd 'die Tom' van 4 vatzaad grenzend aan de Beekweg. Voorwaarde is dat Hendrik en Jut hun vader en moeder het vruchtgebruik van deze goederen hebben zolang zij leven ('soe lange sy in menscelicker forme leefven sullen'). Het schependomszegel is verdwenen.

op de rug: aantekening dat de Tafel van de H. Geest deze erfcijns op 1 februari 1564 ((oude stijl = 1 februari 1565 nieuwe stijl) heeft afgelost. De rente was toen in het bezit van het klooster Soeterbeek.

De oorkonden is ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

Taal: Nederlands.

3585.

1525, 9 juli

Aflosbaarheid erfcijns huis Kerkstraat

Arnd z.v.w. Gysbert van Hulst als echtgenoot van Margriet d.v.w. Jan Colen heeft gevestigd ten behoeve van Klaas z.v.w. Rudolf die Loyer een erfcijns van 3 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. Het onderpand is een huis, erf, hof en achterhuis in de Kerkstraat tussen Hendrik Bannen en de erfgenamen van Margriet weduwe van Jan Karmans. De koper verklaart nu dat de rente altijd mag worden afgelost met 60 Rijns gulden. Daarbij gelden de volgende waarden: de nieuwe gouden Karolusgulden voor 22 stuivers, de gouden kroon voor 40 stuivers. Voorwaarde is dat de rente een half jaar van tevoren moet worden opgezegd. op de rug: onleesbare aantekening.

3586.

1525, 17 juli

Overeenkomst poort Hinthamerstraat tegenover St. Janskerkhof

Hendrik Kuyst als meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van Jan die Bever de provisor staat aan vrouwe Adriana van 'Wylaeck' weduwe van Jan Back ridder en jonker Wolfaard van 'Breeroy' heer van Kloetingen, Asten enz. echtgenoot van Adriana dochter van Adriana toe een voorziening te treffen in de stenen poort aan de Hinthamerstraat tegenover het St. Janskerkhof tussen het Geefhuis en

het huis van mr. Bartholomeus van Meerlaar priester. Zij mogen daarin houten deuren in ijzeren haken hangen en die sluiten en gesloten houden. Deze poort geeft toegang tot een weg lopend van de Hinthamerstraat naar de Dieze. Zij staan op hun beurt toe dat de meester van het Geefhuis door deze poort mag gaan om bij het huis van de Tafel dat daarachter staat te kunnen komen om dit te kunnen repareren.

Taal: Nederlands.

op de rug: ten dele leesbare aantekening over een handeling op 1 augustus 1571.

Zie nr. 4352.

< 1525, 20 juni – 5 augustus opstand van 's-Hertogenbosch tegen de regering in Brussel en plundering van enkele kloosters >

3587.

1525, 14 oktober

Vestiging lijfrente

Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest, handelend met toestemming van de twee aanwezige schepenen als provisoren, vestigt ten behoeve van Dirk Kievit priester en beneficiaat van de St. Janskerk een lijfrente van 16 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand zijn alle goederen van de Tafel, onroerend, roerend en gereed geld.

Taal: Nederlands.

3588.

1525, 25 oktober

Aflossing erfcijs huis Hinthamereinde

Hendrik z.v.w. Rudolf van Meerlaar heeft gevestigd ten behoeve van Reymboud Kepkens z.v.w. Dirk een erfcijs van 4 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Overeengekomen is dat bij de betaling de gouden overlense Rijnsgulden voor 28 stuivers en het dubbel vuurijzer voor 2 ¼ stuivers wordt gerekend. De rente gaat uit een huis, erf, hof en achterhuis op het Hinthamereinde tussen de Pijnappelpoort en 'die Zwengerbrug'. Het huis ligt tussen Jan z.v. Jan Bernts en de erfgenamen van Jan Zwaardvegers. Overeengekomen is dat de rente altijd mag worden afgelost met 64 Rijnsgulden.

De verkoper verklaart nu dat hij van de koper heeft ontvangen 16 Rijnsgulden en dat hij nog 16 Rijnsgulden te goed heeft.

Analyse: niet duidelijk waarom er nu afgelost kan worden met de helft van de oorspronkelijk overeengekomen soms gelds.

3589.

1525, 27 november

Overdracht land Rosmalen

Hendrik z.v.w. Marcel die Lu als echtgenoot van Katryn d.v.w. Jan Matheuszoon;
Marcel en Liesbeth hun kinderen;
'Georgius' Jacobsz. als echtgenoot van Margriet en Mathijs z.v.w. Matheus de Gruyter als
echtgenoot van Aleid, beide dochters van Hendrik en Katryn
Zij dragen over aan Hendrik Brok z.v.w. Maarten 2 morgen land in Rosmalen in de
Haverkampen.

3590

1525, 12 december

Afstand recht van vruchtgebruik Gemonde

Katryn d.v.w. Gerrit Aartsz. van Boxtel als weduwe van Godfried Ruelensz. van der Stappen
draagt over aan Roland, Katryn en 'Lyemera' haar kinderen drie vijfde deel van:

1. een huis, erf, hof, schuur, schaapskooi met de grond en andere erfgoederen groot 4
lopenzaad in Gemonde in het rechtsgebied van St. Oedenrode grenzend aan de
executeurs van het testament van Robbert van Blitterswijk en
2. een akker genaamd 'den Grooten Acker' groot 9 lopenzaad in Gemonde in het
rechtsgebied van Boxtel in 'die Gemontsche Ackeren'.

op de rug: bestemd voor de executeurs van het testament van Robbert van Blitterswijk.

3591.

1525, 12 december

Uitgifte erfcijns Gemonde

Gerrit 'Naetz' kanunnik van de St. Janskerk en mr. Willem van Helden priester handelend als
executeurs van het testament van Robbert van Blitterswijk priester en z.v.w. Jan;
Dirk en Dirkje haar zuster, k.v.w. Jan van Blitterswijk en
Marie d.v.w. Marcel van der Stegen en Hadewych d.v.w. Jan van Blitterswijk
tevens handelend namens hun afwezige broer Jan Priester geven uit in erfcijns aan Katryn
weduwe van Godfried Ruelensz. van der Stappen (zie nr. 3589) een stuk land ten dele
akkerland en ten dele heiland met houtwas in Gemonde in het rechtsgebied van St.
Oedenrode in 'Beerzelaer'. De erfcijns is 7 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk en 9 stuivers.
Als later blijkt dat er meer lasten op het land rusten, dan zullen de uitgevers dit vergoeden,
elke penning met 20 penningen en elk mud rogge met 20 mud. De kinderen van Katryn
stellen als extra onderpand het land beschreven in nr. 3589 ('ad pignus imposuerunt et juri
hypothecario firmiter obligaverunt').

3592.

1526, 4 januari

Betalingsbelofte som gelds

Jan z.v. Dirk Meusz. belooft te betalen aan mr. Peter van Oss ten behoeve van de Tafel van
de H. Geest 9 ½ Rijns gulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeijs aanstaande.

3593.

1526, 26 januari

Vestiging erfcijns 's-Hertogenbosch – Frankenhofstad

Simon z.v.w. Dirk Dirksz. alias 'Heyliger' vestigt ten behoeve van Mechteld d.v.w. Jan van 'Vickenoert' en weduwe v. Hendrik van Loon alias 'Moelengraefs' een erfcijns van 3 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. De rente gaat uit een erfgoed met een huis erop in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch buiten de Pickepoort voorbij de plaats genaamd 'Vrancken Hostat'.

Ligging: tussen Dirk van den Hezeakker en vroeger Hendrik van Someren en thans Leonard 'des Leydeckers', strekkend van de steenweg of de gemene straat achterwaarts tot aan de gracht genaamd 'den Maetgrave'. De erfgoed is vooraan aan de straatkant 78 voet breed. Belast met een erfcijns van 32 ½ stuivers aan de stad en een erfcijns van 6 pond payment.

3594.

1526, 19 februari (Kerststijl)

1527, 19 februari (Paasstijl)

Overdracht land Herpen

'Loef Jan Artsz., Jan Goetsen, Thys Woutersz. en Willem Henricx' schepenen in Herpen oorkonden.

Jan Herman Vos draagt over aan heer Peter van Oss en Dirk zijn broer een kamp van 14 ½ hont in Herpen 'aen die Coelwyck' grenzend aan de Tafel van de H. Geest, aan de gemene wetering en de watersteeg

3595.

1526, 10 maart

Afstand land Hintham

Hendrik z.v.w. Jan Bloyman en Gijsbrecht z.v.w. Hendrik doen afstand van hun rechten op drie stukken land in Hintham in 'Eyndhoutz' in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch ten gunste van Ermgard weduwe v. Arnd z.v.w. Meus van den Nieuwenhuis ('de Nova Domo') en hun kinderen (de weduwe de tocht en de kinderen het erfrecht). Het betreft een stuk weiland, nog een stuk weiland en nog een stuk weiland dat dezelfde vorm heeft als het vorige. De drie stukken zijn groot 17 hont en 50 vierkante roeden.

Zie vervolg nr. 3607.

3596.

1526, 5 april

Betalingsbelofte som gelds

Mathys z.v.w. Jan Engelands van Eindhoven belooft te betalen aan Adriaan z.v. Zeger de Ruiter ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 45 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3597.

1526, 11 mei

Ruil land en hout Helvoirt en Haaren

Schepenbrief Oisterwijk. Aart z.v.w. Jan van Son en Hendrik z.v.w. Hendrik Berkelmans zijn een ruil ('erffwisseling') aangegaan. Hendrik krijgt van Aart een stuk land in Helvoirt 'aen den Ghesel' grenzend aan de weduwe van Jan Back ridder. Aart krijgt van Hendrik 50 opgaande eiken 'houteren' in Haaren 'in den Gever' naast de hoeve toebehorend aan de weduwe van Jan Back voornd. en 25 opgaande eikenhouten 'houteren' in Haaren 'aen den Heesacker voir opter straten voir dat voorhoofd van der steden' waar Gerrit Stynen op woont.

Taal: Nederlands.

Authentiek afschrift uit het protocol op papier.

3598.

1526, 12 juli

Overdracht rente op de stad 's-Hertogenbosch

Peter die Witte z.v.w. Klaas die Witte en Beatrijs Witte van Waalwijk draagt over aan Hendrik z.v. Jan 'Keynep' een erfrente van 6 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk op de stad 's-Hertogenbosch. Verkocht op 20 december 1521 (zie nr. 3518).

Vastgemaakt aan nr. 3518 (zie daar)

Met een uittreksel uit het testament Liesbeth d.v.w. Hendrik z.v. Hendrik Kemp van 9 januari 1622 verleden voor notaris Jan Somers waarin zij de voornoemde rente vermaakt aan de Tafel van de H. Geest. Op papier.

op de rug: 'ghecomen van Beateris Witten ende Peter dye Wijt'.

3599.

1526, 14 juli

Vestiging erfcijs land Rosmalen

Daniel z.v.w. Cornelis Roelofs en Willem z.v.w. Peter Schuts vestigen ten behoeve van Rudolf z.v.w. Meus Roelofs. een erfcijs van 2 ½ Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. Deze gaat uit de volgende onderpanden:

1. huis, erf, hof en aangelegen erfgoed groot 1 malderzaad in 'Heze' grenzend aan de gemene straat
2. 1 morgen broekland in 'den Roempot' in een kamp van 3 morgen die grenst aan de Tafel van de H. Geest, grenzend aan de gemene straat
3. een stuk akerland van 14 lopenzaad in het Hezerveld strekkend van de gemene straat tot aan de gemeynte genaamd 'den Duynberch'
4. ½ morgen broekland grenzend aan mr. Klaas Kuyst
5. 1 morgen broekland in Heze

Belast met

1. een grondcijs belopend 1 blank
2. erfpachten ter waarde van 1 mud en 6 sester rogge aan diverse personen
3. een erfcijns van 1 ½ Rijnsgulden
4. een grondcijs van 1 oortstuiver
5. een erfcijns van 1 ½ Rijnsgulden aan Rombout knecht in het Geefhuis.

3600.

1526, 4 augustus

Belening rente tiend St. Michielsgestel

Cornelis van Dongen stadhouder van het leenhof van Megen en Jan Back, Jan Mercelis en Gerrit Celen leenmannen oorkonden.

Voor hen is verschenen 'Merten' Timmermans handelend namens de Tafel van de H. Geest. Hij heeft verhef gedaan van een erfpacht van 5 mud rogge uit een tiende in St. Michielsgestel in Thede.

Taal: nederlands

Met de zegels van de stadhouder en de leenmannen.

3601.

1526, 7 augustus

Overdracht erfpacht Boxtel

Margriet Goyens moeder en Ermgard d.v.w. Peter 'die Coster' procuratrix, beide van de Zusters van Orthen aan de Hinthamerstraat, handelend in aanwezigheid van en met toestemming van broeder Arnoldus van Vught die weer handelt namens Herman van Oudenbosch biechtvader van deze zusters, dragen over aan Katryn d.v.w. Hendrik Gerritsz. en weduwe van Joris Thysz. een erfpacht van 1 mud rogge. Deze gaat uit de volgende onderpanden in Boxtel in Lennisheuvel:

1. 7 lopenzaad rogland en 3 voeder hooi daaraan grenzend
2. een hof
3. een vierde deel in een huis, schuur en hofstad grenzend aan de gemene straat.

3602.

1526, 10 augustus

Kwitantie leenverhef Megen

Cornelis van Dongen stadhouder van het leenhof van Megen heeft ontvangen van Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest 7 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk 'van tenen lene gewynne tens terffs pachs' van 5 mud rogge (zie nr. 3600).

Taal: Nederlands

Geschreven op papier.

3603.

1526, 23 augustus

Overdracht land Tilburg en Enschoot

Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest handelend met toestemming van de schepenen die hierbij aanwezig zijn in hun kwaliteit als getuigen én provisoren draagt over aan Anthonius z.v.w. Meus Otten en Hendrik Woutersz. de volgende stukken land:

1. een stuk land in Tilburg in Eindhoven
2. een stuk land aldaar
3. een stuk land aldaar 'in den Passche'
4. een stuk land aldaar grenzend aan de Donkstraat
5. een stuk land aldaar
6. een stuk land aldaar 'Tordeel Venne'
7. een stuk land aldaar 'aent Steen Veken'
8. een stuk land in Enschoot
9. een stuk land aldaar grenzend aan het hek genaamd 'dat Keleveeken'
10. een stuk land aldaar grenzend aan de gemene straat
11. een stuk land aldaar grenzend aan de Tafel van de H. Geest

Deze stukken land heeft Klaas Geelmans ten behoeve van de Tafel na een vonnis van de schepenen van 's-Hertogenbosch gekocht van Marcelis van Kriekenbeek. de Tafel behoudt zich op deze landerijen een erfpacht voor van 3 mud en 6 sester rogge. op de rug: zeven percelen land uitgegeven voor 3 mud en 6 sester rogge.

3604.

1527, 3 januari

Machtiging procedure Raad van Brabant

Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest procedeert namens de Tafel voor de Raad van Brabant tegen de pastoor en de heiliggeestmeesters van Lithoyen inzake een uiterwaard aldaar. Het betreft een 'materie van maintenance' .

Aangezien het hem niet uitkomt, machtigt hij Jan van der Goten, Michiel Daams, Jan die Greve, Goyaart de Haan, Jan Reynen en 'Marten' Timmermans om als procureur zijn zaken voor de Raad te behartigen. Marten wordt ook gemachtigd om voor de raad alle andere zaken van de Tafel te behartigen.

3605.

1527, 3 februari

Overdracht lijfrente Schijndel

Meus natuurlijke z.v.w. Jacob van Hal draagt over aan Reinier z.v.w. Jan Daamsz. een lijfrente van 5 Rijns gulden van 20 stuivers het stuk. Deze gaat uit de volgende landerijen in Schijndel:

1. een huis, erf, hof en aangelegen erfgoederen van 14 lopenzaad in Schijndel in 'Vertruyen Hoeve'.
2. een akker van 4 lopenzaad 'int Hermalen'

3. 4 lopenzaad lands 'int Scrivers Hove' .

Deze lijfrente heeft Reinier z.v.w. Jan Woutersz. van Schijndel beloofd te betalen aan Meus.

3606.

1527, 9 maart

**Vestiging erfcijns Woensel
hopteelt**

Hendrik z.v.w. Anthonius Thyszoon vestigt ten behoeve van het convent van de zusters franciscanessen op de Uilenburg een erfcijns van 5 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand is een hopveld in Woensel dat ongeveer 1200 hopkuilen bevat en dat grenst aan de versterking genaamd 'die vesten' van de stad Eindhoven. Strekkend van de gemene straat tot aan 'den Bogart. Belast met een erfcijns van 9 stuivers aan het kapittel van Eindhoven. Deze rente werd in de negentiende eeuw nog geheven en is toen geregistreerd als Geefhuis boek 8 fol. 45 als een uitpacht, nr. 2-126.

3607.

1527, 27 maart

Afstand land Hintham

Hendrik z.v.w. Jan van den Hommelheze als echtgenoot van Ermgard weduwe van Arnd z.v.w. Meus van den Nieuwenhuizen draagt over aan Hendrik z.v. Christiaan van den Heggen echtgenoot van Marie dochter van Ermgard en Arnd, mede ten behoeve van hun kinderen Hendrik en Anne de drie stukken land in Hintham in Eindhouts zoals omschreven in nr. 3595.

3608 en 3608bis

1527, 27 maart

Uitgifte erfcijns land Hintham

Hendrik e.v. Marie (zie nr. 3607) mede handelend namens Hendrik en Anna kinderen van Andries en wijlen Liesbeth geeft uit in erfcijns aan Adriaan van den Leemput z.v.w. Peter de drie stukken land omschreven in nr. 3607. Adriaan is schuldig een bestaande erfcijns van 10 pond payment aan Gielis z.v.w. Willem van Oss en een erfcijns van 5 Keizersgulden van 20 stuivers het stuk aan Ermgard (zie nr. 3607). Losbaar met 100 Keizersgulden van 20 stuivers het stuk.

op de rug: afgelost op 2 augustus 1550.

De oorkonde is ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

Zie ook nr. 3618.

3609.

1527, 29 maart

Vestiging erfcijns Zeelst, Eindhoven en Aalst

Hendrik z.v.w. Anthonius Matthysz. vestigt ten behoeve van Maarten z.v.w. Gerrit 'Ceelensz. 'een erfcijs van 15 Kartolusgulden van 20 stuivers het stuk. De onderpanden zijn:

1. een korentiende in Zeelst
2. een huis, erf, achterhuis en een hopveld dat daar aan weerszijden grenst in de stad Eindhoven in 'die Afterstraet' strekkend van de gemene straat tot aan 'die vest'
3. een beemd van 6 lopenzaad in Aalst grenzend aan de Dommel
4. een beemd van 6 lopenzaad in Stratum.

--

1527, 5 juli

Oorkonde met overdracht van de hoeve de Wijngaardrank in Helvoirt, door schepenen van 's-Hertogenbosch aangetroffen in het protocol en op 20 januari 1537 opnieuw uitgevaardigd. Zie nr. 3738.

3610.

1527, 2 augustus

Aflossing erfcijs tiend Empel en Meerwijk

Zwaar beschadigde oorkonde verleden voor schepenen van 's-Hertogenbosch over de aflossing van een erfcijs van 51 Rijnsgulden op de tiende van Empel en Meerwijk. Er wordt 1177 ½ gulden betaald. Sprake van een vonnis van de Raad van Brabant.

Taal: Nederlands.

3611.

1527, 16 juli

Vestiging lijfrente Geefhuis

Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van de schepenen die bij deze akte als getuigen aanwezig zijn vestigt ten behoeve van mr. Klaas Kuyst ten behoeve van Aleid d.v.w. Willem van den Ham een lijfrente van 6 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand zijn alle goederen van de Tafel. Losbaar met 60 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

3612.

1527, 5 september

Vestiging erfcijs Erp

Arnd z.v.w. Willem Roversz. als echtgenoot van Diederike d.v.w. Jan Maesz. vestigt ten behoeve van Rudolf gend. Roef z.v.w. Jan Roversz. 'de Tuyfthuys' een erfcijs van 3 ½ Karolusgulden van 20 stuivers. Deze gaat uit:

1. een stuk beemd van 4 voeder hooi in Erp in 'den Verrenbeempt' strekkend van de gemeynte tot aan de Aa

2. een stuk akkerland van 3 lopenzaad in Erp 'in den Hazenmortel'.
Belast met een erfpacht van 5 vaten rogge aan Hendrik z.v.w. Peter Meusz.

3613.

1527, 20 december

1527, z.d.

Proces Raad van Brabant uiterwaard Lithoyen

Keizer Karel enz. enz. oorkondt.

Hij heeft een verzoekschrift ontvangen van Hendrk Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest. De Tafel wordt sinds 1512 gehinderd in het bezit van de uiterwaard genaamd 'Jans Kanapaert Weert' in Lithoyen. Dat hoort niet zolang de zaak niet ten petitoire is voldongen [lees: zolang de rechter niet heeft beslist wie de wettige eigenaar van het land is]. De pastoor en de heiliggeestmeesters willen echter een tiende deel van de kamp op 28 december laten veilen.

De Raad die handelt namens de keizer in zijn kwaliteit als hertog van Brabant draagt de deurwaarder op aan de pastoor en de heiliggeestmeesters bekend te maken dat de Tafel wordt gehandhaafd in het bezit van de uiterwaard. Anders moeten zij verschijnen voor de Raad om uit te leggen waarom zij het daar niet mee eens zijn.

Met het zegel van de Raad

Tweede oorkonde gehecht aan de vorige.

Relaas van Jan Colet deurwaarder van de Raad van Brabant. Op verzoek van Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest is hij met Mertten Timmermans dienaar van Hendrik op 22 december vanuit Brussel vertrokken naar 's-Hertogenbosch. Vandaar is hij op 26 december gereden naar het dorp Lithoyen. Daar heeft hij na de hoogmis een oproep gedaan om te verschijnen om 11 uur voor de noon op de plaats waarover het geschil ging. Daar waren aanwezig Jan 'Ghieben' pastoor van Lithoyen, Pieter Goerts en Jan 'Clincke' heiliggeestmeesters en nog ongeveer 20 of 25 andere ingezetenen. Hij heeft daar de inhoud van de voorgaande open brief bekend gemaakt waarbij de Tafel werd gehandhaafd in het vredig bezit van de gehele uiterwaard. Bevel is gegeven aan de pastoor en de heiliggeestmeesters om Tafel niet langer in het bezit te storen en de aangerichte schade te herstellen. Zij verzochten om een kopie van de open brief, hetwelk is geschied. Zij zeiden 'sy wouden de supplianten in den naem als voer synen penningen wederom geven'. De deurwaarder heeft de pastoor en de meesters bevolen op 8 januari 1528 in Brussel voor de Raad te verschijnen om daar aan te geven waarom zij zich tegen deze maatregel verzetten. De deurwaarder heeft acht dagen gevaceerd.

Taal: Nederlands.

3614.

1528, 3 januari

Machtiging proces Raad van Brabant uiterwaard Lithoyen

Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest procedeert namens de Tafel voor de Raad van Brabant tegen de pastoor en de heiliggeestmeesters van Lithoyen inzake een uiterwaard aldaar.

Aangezien het hem niet uitkomt, machtigt hij Jan van der Goten, Michiel Daams, Jan die Greve, Goyaart de Haan, Jan Reynen en 'Marten' Timmermans om als procureur zijn zaken voor de Raad te behartigen. Marten wordt ook gemachtigd om voor de Raad alle andere zaken van de Tafel te behartigen.

Taal: Nederlands.

3615.

1528, 9 januari

Proces Raad van Brabant uiterwaard Lithoyen

De Raad van Brabant bepaalt dat Hendrik Kuyst een akte van maintenu krijgt en dat de andere partij over vijftien dagen zijn standpunt naar voren mag brengen.

Taal: Nederlands.

3616.

1528, 23 januari

Vestiging erfcijs Lithoyen

Reinier z.v.w. Dirk z.v.w. Reinier 'Berntsz.' heeft gevestigd ten behoeve van mr. Hendrik Kuyst ten behoeve van Mechteld weduwe van Jan Alartzs. een erfcijs van 2 ½ Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand is 6 ½ hont broekland in Lithoyen in 'Spaenhoeve'. Losbaar met 50 Karolusgulden van 20 stuivers. De Philippusgulden moet dan gerekend worden voor 25 stuivers, de keurvorster Rijnsgulden voor 28 stuivers en het dubbel vuurijzer voor 2 ¼ stuiver.

op de rug: onder andere 'lib. 2 fol. 182 vers.'

Zie nr. 4284.

3617.

1528, 4 februari

Vidimussen goed Ten Berge Boekel

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven vidimussen van de oorkonden van:

3 november 1357 (nr. 424a)

22 maart 1384 (2 oorkonden; nrs. 950 en 950a)

11 oktober 1408 (nr. 1454)

Arnd Beys meester van het Groot Gasthuis verklaart de bovengenoemde vier oorkonden in bewaring te hebben mede ten behoeve van Hendrik Kuyst meeste van de Tafel van de H. Geest. Hij zal ze aan hem uitlenen als deze daar om vraagt. Na gebruik worden ze weer teruggegeven.

3618.

1528, 5 maart

Overdracht land Hintham – Eindhouts

Notaris Adriaan Zegersz. de Ruiters clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Adriaan z.v.w. Peter van den Leemput draagt over aan Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest drie stukken land in Hintham, in het Vrijdom in Eindhouts (zie verder nr. 3608).

Plaats van de handeling: het Geefhuis

Getuigen: Maarten Timmermans en Anthonius Jacobsz. van Weert clerici van de Tafel van de H. Geest.

3619.

1528, 5 maart

Ruil land Heesch

Goyart Woutersz. van Heesch draagt over aan Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest twee huisdelen die aan elkaar grenzen in Heesch in 'die Bleecken op die Huysdeelen' grenzend aan de Tafel voornd. strekkend van de gemeynte van Heesch genaamd 'dat Venne' tot aan een steeg. Deze overdracht vindt plaats in het kader van een ruil van land. De meester heeft heden een ander stuk land aan Goyart overgedragen (verwijzing naar een andere oorkonde die niet aanwezig is).

Taal: Nederlands.

3620.

1528, 26 juni

Afstand recht van vruchtgebruik

Sofie weduwe van Anthonius z.v.w. Wouter 'die Cremer' bakker draagt over aan Dirk en Marie haar kinderen en aan Wouter z.v.w. Dirk 'Hezeaker' echtgenoot van Liesbeth een dochter van Sofie en Anthonius haar recht van vruchtgebruik op een huis, hofstede en aangelegen land in Hintham in het Vrijdom. Strkkend van de gemene weg genaamd de steenweg tot aan een andere gemene weg genaamd 'den Legenwech'.

3621.

1528, 7 juli

Vestiging erfcijns Dinther

Anthonius z.v.w. Jacob Dirksz. als echtgenoot van Katryn d.v.w. Hendrik 'Elyaes z.' vestigt ten behoeve van Klaas z.v.w. Jan Geelmans een erfcijns van 5 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand is een huis, erf, hof en aangelegen land groot 1 malderzaad in Dinther 'op Haselberch' grenzend aan de gemeynte van Dinther . Belast met een grondcijns van 2 ½ stuiver aan NN.

Werd in de negentiende eeuw nog geheven en was toen geregistreerd Geefhuis boek 1 fol. 284.

3622.

1528, 14 juli

Vestiging erfpacht Oisterwijk

Wouter Thomas Woutersz. en Klaas Jacob 'Hoesch' schepenen in Oisterwijk oorkonden. Jan z.v.w. Laurens 'Loeyen' vestigt ten behoeve van mr. Jan Lombaarts ten behoeve van Ermgard d.v.w. 'Ariaen' Smits een erfpacht van ½ mud rogge uit een heiveld genaamd . Leppershoeve' groot 12 lopenzaad in Oisterwijk 'optie Diese' grenzend aan de gemeynthe en aan de zusters van Oisterwijk. Losbaar met 32 Karolusgulden mits er een half jaar van tevoren wordt opgezegd.

op de rug: aantekening over aflossing van de erfpacht.

3623 en 3623bis

1528, 17 november

Vestiging erfcijns windmolen Graafseweg

Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest handelt met toestemming van Jan van Vladeracken schepen en provisor van de Tafel. Hij vestigt ten behoeve van mr. Klaas Kuyst ten behoeve van Dirk z.v.w. Godfried Dirksz. en Godfried diens zoon een erfcijns van 6 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Dirk heeft het vruchtgebruik en Godfried het erfrecht. Onderpand is een windmolen en een daaraan grenzend beemdje in het Vrijdom buiten de Hinthamerpoort 'aen den steenwech'. Gelegen tussen de zusters van Orthen en de steenweg en strekkend van een ander erfgoed van de Tafel tot aan Hendrik 'Ghyselen' met een sloot ertussen. Belast met een cijns aan de hertog van 31 stuivers en 1 blank, een erfpacht van 1 malder aan de leproserie 'ter Eyendonck', een erfcijns van 6 Rijns gulden aan de zusters Achter de Tolbrug en een erfcijns van 6 Rijns gulden aan de zusters in Waalwijk. Losbaar met 100 Karolusgulden waarbij de volgende waarden gelden: de Philippusgulden 25 stuivers, de keurvorster Rijns gulden 28 stuivers en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver.

Twee identieke exemplaren, het een bestemd voor de Tafel en het andere voor Dirk, dat is ingeknipt als teken dat de rente was afgelost.

3624.

1528, 26 november

Vidimus testament Jacob de Waal

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van het testament van Jacob Goyaartsz. die Waal (zie nr. 3166a).

3625.

1529, 3 januari

Testament Hendrik Kuyst meester Tafel H. Geest

Noaris Daniel van Vlierden jr. z.v. Daniel clericus van het bisdom Luik oorkondt.
Hendrik Kuyst raadsheer van de stad 's-Hertogenbosch en meester van de Tafel van de H. Geest maakt zijn testament.
Hij is gezond van lichaam en geest.
Hij bevestigt het testament dat hij en zijn vrouw Aleid van Dommelen voor notaris Hendrik Smits van Baardwijk op 11 maart 1519 [oude stijl, aangenomen is door mij de Kerststijl; dit testament is niet aanwezig in het archief van de Tafel] gemaakt hebben. Dit blijft van kracht, alle andere testamente worden herroepen.
Plaats van de handeling: het Geefhuis
Getuigen van de handeling: Chrsitiaan z.v.w. Peter van den (?('Yser' en Anthonius z.v. Jacob van 'Weert' clericus.
Taal: ten dele Nederlands, ten dele Latijn.

3626.

1529, 11 februari

Betalingsbelofte som gelds

Hendrik z.v.w. Engbert Woutersz., Jacob z.v.w. Joris van 'Hoerne' en Arnd z.v.w. Rover Goyartsz. beloven te betalen aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 29 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3627.

1529, 18 februari

Betalingsbelofte som gelds

Wouter z.v.w. Jan Brekelmans, Ermbert z.v.w. Peter Goyartsz. en Willem z.v.w. Jacob Leurs beloven te betalen aan Maarten Timmermans clericus van de Tafel van de H. Geest ten behoeve van deze tafel 32 Karolusgulden op St. Remeys eerstkomend.

3628.

1529, 18 februari

Betalingsbelofte som gelds

Hendrik z.v.w. Hendrik Gerritsz., Dirk z.v.w. Adriaan van Oekel, Adriaan z.v.w. Godefridus Willemsz., Joris z.v.w. Leonard Heestersz., Hendrik z.v.w. Arnd Wiilocx, Klaas Engbertsz., Adam z.v.w. Peter Reynsz. en Willem z.v.w. Jacob Bettensz. beloven te betalen aan Maarten Timmermans clericus van de Tafel van de H. Geest ten behoeve van de Tafel 151 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3629.

1529, 12 maart

Overdracht erfcijns Empel

Daniel van Vlierden jr. z.v.w. Daniel draagt over aan Jan z.v.w. Adriaan z.v.w. Steven van den Loo een losbare erfcijns van 10 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk uit een kamp broekland van 6 morgen in Empel in het Empelse Veld.

3630.

1529, 21 maart

Verklaring aflosbaar erfcijns Udenhout

Hendrik z.v.w. Willem Witlocx verklaart dat een erfcijns van 1 Karolusgulden van 20 stuiver aflosbaar is met 20 van deze guldens. Jan z.v.w. Wouter Priems heeft beloofd deze erfcijns te betalen aan Hendrik met als onderpand de helft van een stuk weiland in Udenhout aan de Gommersestraat.

Taal: Nederlands.

3631.

1529, 2 april

Vestiging erfcijns St. Oedenrode – Olland

Christiaan z.v.w. Hendrik z.v.w. Andries Corstiaansz. vestigt ten behoeve van Wouter z.v.w. Willem Engbertsz. een erfcijns van 4 ½ Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. De onderpanden liggen in St. Oedenrode in Olland. Het zijn:

1. huis, erf, schuur met grond, hof een aangelegen land groot 2 mudzaad
2. een kamp broekland van 2 koeweiden groot grenzend aan de gemene straat
3. een kamp broekland van 2 koeweiden groot
4. een kampje land van 1 koeweide

Belast met grondcijnzen ter hoogte van 12 stuivers en een erfcijns van 6 ½ Rijnsgulden aan het klooster Porta Coeli.

Uitgewonnen op 28 maart 1537 (zie nr. 3742).

3632.

1529, 5 april

Overdracht erfcijns Hinthamerstraat

Cornelis z.v.w. Steven z.v.w. Dirk Stevensz. draagt over aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van Anna en Frans d.v.w. Klaas Goyartsz. een losbare erfcijns van 18 pond payment uit 24 pond payment. Het onderpand is een huis en erf aan de Hinthamerstraat tussen het water en het huis van Hendrik die Lange thans Peter van Barden.

3633.

1529, 13 april

Testament Huybert Lambert Zwerts alias Bottel

Notaris Frans Klaasz. van Lieshout alias Bottel priester oorkondt.

Huybert Lambert Zwertsz. priester maakt zijn testament.

Hij is zwak van lichaam maar goed bij zinnen.

Hij maakt een aanvulling op zijn testament.

Hij vermaakt aan de Zwesteren op de Papenhulst een erfcijns van 1 Rijnsgulden van 20 stuiver om Gods wil en wegens zekere aan hem door de zusters bewezen diensten. Aan het Vondelingenhuis een losrente van 1 Rijnsgulden. De man en de vrouw die daar zijn aangesteld om op de kinderen te passen moeten daar zaken voor kopen die nodig zijn. Van deze 2 Rijnsgulden betaalt Jan Dirk Petersz. boekbinder in de Kerkstraat 'int Missael' jaarlijks 30 stuiver.

Plaats van de handeling: het woonhuis van de testator in de Hinthamerstraat

Getuigen van de handeling: Jan van Ravenstein en Jan Joost Luyder (?).

3634.

1529, 28 juli

Vestiging erfcijns Oss

Gysbrecht natuurlijke zoon v.w. Jan Rutgersz. vestigt ten behoeve van Dirk Kepkens en Franco Klaasz. priesters en executeurs van het testament van Huybert 'Hospitis' [Weerts??] alias Bottel priester een erfcijns van 10 stuivers. Deze is bestemd voor het Vondelingenhuis aan de Papenhulst op de hoek. Het onderpand is een huis, erf, hof en aangelegen land van 12 vatzaad in Oss 'aent Vaerhecken' grenzend aan de gemene straat. belast met een erfpacht van 1 malder rogge aan de kluizenares op het Groot Begijnhof. Losbaar met 9 Karolusgulden. Daarbij gelden de volgende waarden: de gouden Philippusgulden 25 stuivers, en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver. Bij de aflossing mag niet betaald worden met munten kleiner dan een Brabantse stuiver. De aflossing moet drie maanden van tevoren worden aangekondigd.

3635.

1529, 15 december

Overdracht huis Verwersstraat

Gerrit z.v. Jan die Haze en Danielle zijn zuster handelend mede namens de minderjarige kinderen van Danielle en wijlen Wouter dragen over aan Liesbeth weduwe van Arnd die 'Hoesch' de helft van een huis, erf en hof aan de Verwersstraat tussen het Bogardenstraatje en het erf van Liesbeth 'Willegemans', verder de helft van een stenen brug daar achter en een achterhuis. Als onderpand stellen Gerrit en Danielle een hoeve in Dinther in Loosbroek en een kamp van 4 morgen in Orthen achter de kapel van Maalstrem op de Dieze. Danielle d.v.w. Jan die Haze heeft eerst afstand gedaan van haar recht van vruchtgebruik.

3636.

1529, 20 december

Overdracht lijfrente Schijndel

Reinier z.v.w. Jan Daamsz. draagt over aan Jan Vijge z.v.w. Hendrik een lijfrente van 5 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. De rente is gevestigd doordat Reinier z.v.w. Jan Woutersz. van Schijndel deze belofde te betalen aan Meus natuurlijke z.v.w. Jacob van Hal. De onderpanden liggen in Schijndel en zijn:

1. huis, erf, hof en aangelegen erfgoed groot 14 lopenzaad in 'Vertruyenhoeve'
2. een akker van 4 lopenzaad in Hermalen
3. 4 lopenzaad land in Schrijvershoeve.

3637.

1529, 24 december

Overdracht erfpacht Moergestel en land Kessel

Hendrik z.v.w. Jan Dirksz. van 'Herzel alias van Oerle' als echtgenoot van Geertrui d.v.w. Wouter z.v.w. Wouter Ansemsz. draagt over aan Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 22 lopen rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen erfgoed groot 5 of 6 lopenzaad in Moergestel. De overdracht maakt deel uit van een ruil waarbij de meester aan Hendrik heden heeft overgedragen 2 hont broekland in Kessel.

3638.

1530, 22 januari

Afstand recht van vruchtgebruik huis Slijpstraatje

Geertrui weduwe v. Jan z.v.w. Peter van Cuijk draagt over aan haar kinderen Peter, Jan, Gerrit, Constantinus genaamd 'Stans' en Simon en aan Meus z.v.w. Peter 'Croes' echtgenoot van Marie een dochter van Geertrui haar recht van vruchtgebruik op een huis met grond aan de Hinthamerstraat op de hoek van een straatje genaamd 'Slyperstraetken' tegenover het klooster van de clarissen grenzend aan mr. Klaas Kuyst en strekkend van de gemene straat tot aan mr. Klaas Kuyst.

3639.

1530, 22 januari

Vestiging erfcijns huis Slijperstraatje

De kinderen van Geertrui en Peter (zie nr. 3638) vestigen ten behoeve van Liesbeth d.v.w. Dirk van Herpt en weduwe van Peter z.v.w. Lambert van Oss en haar kinderen (zij krijgt de tocht, de kinderen het erfrecht) een erfcijns van 2 Karoolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand is een huis op de hooek van de Hinthamerstraat en het Slijperstraatje (zie nr. 3638). Dit is verder belast met een erfcijns van 4 Rijngulden aan Lambert z.v.w. Willem van den Laarschot. Losbaar met 40 Karoolusgulden. Daarbij gelden de volgende waarden: de keurvorster Rijngulden 28 stuivers, de Philippusgulden 25 stuivers en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver.

op de rug: aantekening dat de oorkonden onder nrs. 3638 en 3639 aan mij geleverd zijn op 26 juni 1561 en dat de erfcijns is afgelost in 1584.

3640.

1530, 10 februari

Betalingsbelofte som gelds

Gijsbrecht z.v.w. Rudolf Gijsbrechtsz. belooft te betalen aan Willem van der Bruggen ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 9 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3641.

1530, 23 februari

Betalingsbelofte som gelds

Wouter z.v. Godfried 'Pluymen' belooft te betalen aan mr. Peter van Oss ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 14 Karolusgulden op St. Remeys eerstkomend.

3642.

1530, 2 maart

Betalingsbelofte som gelds

Gielis z.v.w. Matthys van Vessem rademaker en Steven z.v.w. Peter Stevens rademaker beloven te betalen aan mr. Peter van Oss ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 18 Karolusgulden van 20 stuivers op St. Remeys eerstkomend.

3643.

1530, 27 april

Overdracht erfcijns Schijndel

Marcel z.v.w. Peter van den Heuvel alias 'in den Baerdze' draagt over aan Goossen z.v. Willem van Rossum ten behoeve van Dominicus, Adriaan, Jan en Arnd en Liesbeth zijn zuster k.v.w. Albert Ketelaar z.v.w. Albert een erfcijns van 6 pond payment uit de volgende onderpanden in Schijndel:

1. een huis en erf in Elde
2. een kamp lands gend. de Bruggenkamp
3. een stuk akkerland in 'den Bogart' in Delschot.

De erfcijns is losbaar zoals is aangegeven in een andere oorkonde. De erfcijns is drie jaar achterstallig.

3644.

1530, 23 mei

Vestiging erfcijns Heesch

'Joest Petersz., Jan van Merthel (?), Henrick Stevens ende Welt Claesz.' schepenen in Heesch

oorkonden.

Jan 'Dobbeler' Jansz. vestigt ten behoeve van Jan Zegersz. van Helden een erfcijns van 40 stuiver payment ('viertich stuyvers payments') uit 8 vatzaad land 'in den Pas' grenzend aan de Tafel van de H. Geest en strekkend van de Kerkweg tot aan de Pasgrave.

Met een aantekening op papier van ca. 1610 over de onderpanden van deze erfcijns.

Met het beschadigde schependomszegel.

Taal: Nederlands.

Zie voor de verwerving van deze erfcijns nr. 4262.

3645.

1530, 28 juli

**Testament Hillegond van den Heuvel
erfpacht Berlicum**

Notaris Dirk die Wolf van Den Bosch oorkondt.

Hillegond dochter v.w. Dirk van den Heuvel inwoonster en poorteres van 's-Hertogenbosch maakte haar testament.

Zij was gezond van lichaam en geest.

Dezelfde notaris geeft nu een authentiek uittreksel van dit testament met een clause die betrekking heeft op een legaat aan de Tafel van de H. Geest.

Volgt het uittreksel van het in het Nederlands geschreven testament (de rest van de tekst is in het Latijn).

Zij wil begraven worden in het Annenkoor (?) van de kerk van de minderbroeders in of bij het graf van Dirk natuurlijke zoon van wijlen haar broer Dirk van den Heuvel. Zij vermaakt aan de kerken van St. Lambertus in Luik en de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch samen 10 stuivers eens. Aan de Tafel vermaakt zij een erfpacht van 1 mud rogge uit onderpanden in Berlicum. Dit moet in de plaats komen van een andere erfpacht van 1 mud die zij aan de Tafel schuldig was. De meester van de Tafel moet de oorkonde over deze laatste erfpacht eerst afgeven. Doet hij dit niet dan gaat het legaat naar de kinderen van haar neef Dirk.

Plaats van de handeling: het woonhuis van de notaris Rodenborch naast de Markt in 's-Hertogenbosch

Getuigen: Hendrik Bloyman z.v.w. Jan Bloyman, Jan van den Laar en Gerrit z.v.w. Willem Hels leken en clericus, en poorters van 's-Hertogenbosch.

3646.

1530, 4 augustus

Betalingsbelofte som gelds

Hendrik z.v.w. Joost Hendriksz. belooft te betalen aan Anthonius Jacobszoon van Weert ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 21 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op Kerstmis eerstkomend.

3647 en 3647bis

1530, 4 augustus

**Testament Klaas Geelmans
erfcijns Dinther**

Notaris Willem van (der?) Bruggen clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Klaas Geelmans z.v.w. Jan draagt over aan mr. Jan van Erp meeste van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 5 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk uit onderpanden in Dinther (zie nr. 3621). Arnd Geelmans heeft deze erfcijns in zijn testament vermaakt aan Klaas.

Plaats van de handeling: het Geefhuis.

Getuigen van de handeling: Arnd Monix z.v. Jan raadsheer van de stad 's-Hertogenbosch, Jan z.v. Adriaan van Berkelaar en Joachim van Heusden.

N.B. Van deze oorkonden zijn twee exemplaren aanwezig. Het ene is gedateerd 4 augustus 1530, het andere 5 augustus 1530. De inhoud is gelijk, maar de formulering van de oorkonde van 5 augustus is afwijkend.

3648.

1530, 6 augustus

Overdracht recht van vruchtgebruik beemd Dinther

Luitgaard weduwe v. Jan z.v.w. Peter van Nederven draagt haar recht van vruchtgebruik op een beemd gend. 'den Tysselbeempt' in Dinther in de gemene beemden over aan haar kinderen Arnd en Anna, haar schoonzoon Arnd z.v.w. Arnd Celen als echtgenoot van Griet mede ten behoeve van Goossen en Frans, kinderen van Luitgaard en Peter.

3649.

1530, 6 augustus

Overdracht beemd Dinther

Arnd en Anna dragen de beemd (zie nr. 3648) over aan Jan van Erp alias van Beers. Belast met een grondcijns van 2 stuivers en een erfcijns van 7 ½ Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk aan Geertrui weduwe v. Jan 'Thuyfthuysse'.

3650.

1530, 20 augustus

Overdracht erfcijnzen Kerkstraat, Maren en Schijndel

Notaris Adriaan Zegersz. die Ruiters clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Joost Jansz. van 'Nauwen' en Marten Timmermans handelend als executeurs van het testament van Klaas z.v.w. Roelof 'die Loeyer' delen mede dat Klaas zijn testament heeft gemaakt ten overstaan van mr. Hendrik Bekkers vicecureit van de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch en dat hij hierin aan de Tafel van de H. Geest 100 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk heeft vermaakt. Om dit legaat uit te voeren dragen de executeurs drie erfcijnzen over aan de Tafel:

1. een erfcijns van 3 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk uit een huis, grond en hof in

de Kerkstraat tussen Hendrik Hannen en de erfgenamen van Margriet Karsmans, losbaar met 60 Karolusgulden als voor

2. een erfcijns van 20 stuivers uit 1 morgen land in Maren 'op die Palen' losbaar met 18 gulden als voor
3. een erfcijns van 24 stuiver uit onderpanden in Schijndel losbaar met 22 guldens als voor.

Plaats van de handeling: het huis van mr. Gerrit van Loken aan de Oude Dieze

Getuigen van de handeling: Dirk van 'Bochout' priester en beneficiaat van de St. Janskerk, Frans van Teeffelen en Meus z.v.w. Joost 'Hoernkens'

Taal: Nederlands.

3651.

1530, 20 augustus

Erfdeling kinderen van Arnd z.v.w. Jan Mattheuszoon van den Gever huizen Achter de Mandenmakers en land in Rosmalen

Delers zijn: Jan, Hendrik, Goossen en Wouter k.v.w. Arnd z.v.w. Jan Mattheuszoon van den Gever en Geertrui.

Aan Jan en Goossen worden toebedeeld:

1. huis, erf en een leeg erfgoed Achter de Mandenmakers strekkend van de Mandenmakersstraat tot aan de stadsmuur. belast met een grondcijns aan de hertog van 2 Philippusgulden, een erfcijns van ½ pond payment aan het kapittel van de St. Janskerk, een erfcijns van 1 Rijns gulden aan de Tafel van de H. Geest en een erfcijns van 1 Rijns gulden aan de kerk van Rosmalen
2. een erfpacht van 1 ½ mud rogge uit 2 mud uit 3 mud uit vier stukken land in Vught.

Aan Hendrik en Wouter worden toebedeeld:

1. een huis, erf en een leeg erfgoed Achter de Mandenmakers tussen Adriana weduwe van Arnd Jansz. en Liesbeth weduwe van Peter Bekker strekkend van het Mandenmakersstraatje tot aan Hendrik van Engelen
2. een kamer met de grond daarachter grenzend aan de stadsmuur met het recht een straatje dat daartussen ligt te gebruiken. Belast met de hertogscijns en een erfcijns van 8 pond payment aan de erfgenamen van Mathias van Teeffelen
3. een erfpacht van ½ mud rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land groot 7 vatzaad in Rosmalen
4. een erfpacht van 3 sester rogge en een erfpacht van 2 sester rogge uit een huis, erf, hof en aangelegen land in Rosmalen
5. een erfpacht van 1 mud rogge.

3652.

1530, 26 augustus

Vestiging erfcijns Oisterwijk

Wwillem Cornelis Bax en Pauwels Araan 'Beecken' schepenen in Oisterwijk oorkonden.

Jan z.v.w. Lauwreys 'Loywicks' die gewoonlijk genoemd wordt Jan Vermeer belooft te betalen aan Adriaan z.v.w. Arnd Elias de Meyer een erfcijns van 3 Karolusgulden van 20

stuivers het stuk. Onderpand is een stuk land van 16 lopenzaad bestaande uit zaailand, heide en weide in Oisterwijk op de Dieze grenzend aan het klooster van de zusters in Oisterwijk. Losbaar met 50 Karolusgulden.

3653.

1530, 15 september

Vestiging erfcijs Oisterwijk

Jan z.v.w. Lauwreys Lodewijksz. genaamd Vermeer vestigt ten behoeve van mr. Gerrit van 'Lueken' die weer handelt namens Jan, Herman, Mechteld en Marie k.v.w. Laurens Hermansz. een erfcijs van 3 ½ Karolusgulden van 20 stuivers. Onderpand is een beemd van 2 dagwand in Oisterwijk op de Dieze grenzend aan de Aa. Losbaar met 59 Karolusgulden als voor. Bij de aflossing gelden de volgende waarden: de gouden Philippusgulden 25 stuiver en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver.

op de rug: de rente is onder Bogaard afgelost.

In twee identieke exemplaren aanwezig.

3654.

1531, 16 februari

Betalingsbelofte som gelds

Jan z.v. Arnd Daniels en Adriaan Jacobsz. beloven te betalen aan mr. Peter van Oss ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 4 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3655.

1531, 4 maart

Overdracht land Dinther-Vorstenbosch

Jan Hendriksz., Cost Dirksz., Gielis Gielis Arntsz., Daniel Daniels, Hendrik Simonsz., Marcel Rombouts en Jan Hendrik 'Suyfkens' (?) schepenen van Dinther oorkonden.

Arnd z.v.w. Klaas Arndsz. als man van Yda d.v.w. Willem Gerrits en Anthonis diens vrouw draagt over aan Anthonis Jansz. van der Horst twee derde deel van een stuk land met de houtwas erop in Dinther op Vorstenbosch.

Taal: Nederlands.

3656.

1531, 14 mei

**Testament Heylwich Keymps
stichting weekmis St. Peterskapel**

Authentiek uittreksel uit het testament van Heylwich d.v. Peter 'Keymps' op 14 mei 1531 verleden voor notaris Hendrik Bekker ('Pistoris') met als getuigen Peter van Boekel koster

van de St. Janskerk en Klaas Coelen Wouters.

Overwegende dat 'die celebratie der Missen onder alle geestelycke wercken met tamelycker begeerten van allen kersten menschen is te wenschen', daarom begerend om aardse goederen om te zetten in eeuwige goederen stcht zij een wekelijkse Mis op te dragen in de St. Petruskapel in 's-Hertogenbosch. Zij verleent de eerste collatie aan haar neef mr. Adriaan Jan Marcelisz. in de St. Jacobsstraat en na zijn dood aan de executeurs van haar testament. Deze moeten het ambt dan vergeven aan een priester van onberispelijk gedrag waarbij haar bloedverwanten voorrang hebben. Zij vermaakt voor dit beneficie een erfrente van 5 Rijnsgulden zoals vastgelegd in een schepenbrief van 's-Hertogenbosch.

Tot executeurs benoemt zij de kermeesters van de St. Jan, de meester van de Tafel van de H. Geest en de meester van het Groot Gasthuis. Zij vermaakt aan ieder van hen 2 Karolusgulden.

Aantekening dat op 16 augustus 1593 de collators het beneficie verlenen aan Willem Jansz. van Laarhoven beneficiaat van de St. Janskerk.

Het authentiek afschrift geschreven op papier is van notaris R. van Schijndel van 15 november 1593.

3657.

1531, 20 juni

Taxatie land Vught

De heer van Geffen, Herman van Deventer, Adriaan van Eindhoven en Gerrit van Vladeracken zijn bijeen geweest achter op de kamer van het raadhuis van 's-Hertogenbosch om de waarde vast te stellen van een bosje eikenhout staande op een stuk land van 3 ½ lopenzaad toebehoend aan de Tafel van de H. Geest van Vught en gelegen achter het huis van Hendrik Dagverlies. Dagverliest wenst dit te kopen van de Tafel in ruil voor andere erfgoederen. Men heeft inlichtingen iingewonnen bij diverse timmerlieden en hoevenaars die daar verstand van hebben.

Zij taxeren het 'busselken' met het eikenhout op 165 Karolusgulden en het land op 11 Karolusgulden per lopenzaad.

Dagverlies mag het hebben maar dan moet hij aan de Tafel overdragen een erfpacht van 9 sester rogge uit de goederen van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch en een erfpacht van 1 mud rogge uit de goederen van Hendrik van Deventer in Helvoirt. Het mud rogge wordt geschat op 70 Karolusgulden. Beide erfpachten zijnde 2 mud en 1 sester komen dus uit op 148 Karolusgulden en 10 stuivers.

Geschreven op papier en niet ondertekend.

3658.

1531, 21 juni

Overdracht land Udenhout

Hendrik van Merode ridder en heer van Petershem, St. Michielsgestel enz. draagt over aan Jan van Erp als meester van de Tafel van de H. Geest een stuk heiland van 11 lopenzaad in Udenhout grenzend aan een akker die van Hendrik is, aan de gemeynte en aan de Tafel voornd. De Tafel ruilt dit tegen een erfcijs van 20 pond payment die Dirk van Horne heer

van Perweys en Kranenburg beloofd had te betalen aan Jacob Coptiten sr. Voorwaarde is dat het overgedragen land zal meebetalen in de belastingen.

3659.

1531, 30 juni

Aflosbaarheid erfpacht Schijndel

Hendrik z.v.w. Matthys van 'Herenthom' heeft gevestigd ten behoeve van Jan z.v.w. Jan Molimans een erfpacht van 1 mud rogge uit een stuk akkerland van 6 lopenzaad in Schijndel in Delschot grenzend aan de Negense Weg, en uit een stuk akkerland van 4 lopenzaad aldaar.

Overeengekomen wordt dat de erfpacht mag worden afgelost met 45 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Daarbij gelden de volgende waarden: de keurvorster Rijnsgulden 28 stuivers, de gouden Philippusgulden 25 stuivers en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver. op de rug: afgelost op 24 juni (?) 1545 met 45 gulden.

3660.

1531, 12 juli

Vestiging erfcijns Gemonde

Gijsbrecht z.v. Jan Dirksz. als echtgenoot van Johanna d.v.w. Hendrik 'Theeuwens' vestigt ten behoeve van Hendrik z.v.w. Peter Meusz. een erfcijns van 5 pond payment uit de volgende onderpanden in Gemonde:

1. huis, erf, hof en aangelegen erfgoed groot 3 lopenzaad in Gemonde grenzend aan Godfried die dienst doet in de kerk van Gemonde en aan de Tafel van de H. Geest, strekkend van de gemeynte tot aan de gemeynte
2. 1 malderzaad land grenzend aan de Rimbrugge
3. 3 lopenzaad land grenzend aan de fabriek van de kerk van Gemonde.

Belast met 11 cijnschoenderen, een lijfpacht van 1 malder rogge en ern erfcijns van 7 pond payment.

Met een op papier geschreven uittreksel uit een erfdeling van 9 maart 1630 verleden voor schepenen van St. Michielsgestel en een uittreksel uit het testament van Aleid d.v.w. Gerrit Goossens betreffende een erfcijns van 5 pond payment

Zie verder nr. 3914.

3661.

1531, 20 juli

Ruil erfpacht Helvoirt en land Vught

Hendrik Dagverlies z.v.w. Jan Dagverlies draagt over aan Jan van Erp als meester van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 1 mud rogge uit een stuk land in Helvoirt. De meester draagt over aan Hendrik een stuk land begroeid met eikenhout en gelegen achter de woning van Hendrik in de parochie van Vught-St. Petrus.

3662.

1531, 20 juli

Ruil erfpacht Rosmalen en land Vught

Hendrik Dagverlies z.v.w. Jan Dagverlies draagt over aan Jan van Erp als meester van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 9 sester rogge uit twee srtukken land in Rosmalen in 'Hynen' grenzend aan elkaar en met een einde grenzend aan de gemene straat. De meester draagt over aan Hendrik het land omschreven in nr. 3661.

Hierover ontstond naderhand onenigheid. Zie nr. 3703 (5 november 1534).

3663.

1531, 27 juli

Vestiging erfcijns hoeve Oisterwijk

Jan z.v.w. Laurens Lodewijksz. vestigt ten behoeve van Jan z.v.w. Hendrik Genen ten behoeve van Katryn zijn vrouw die weer een dochter is van wijlen Winrik z.v.w. Jan Metten (?) en ten behoeve van Liesbeth zuster van Katryn een erfcijns van 6 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. De rente gaat uit een huis, erf, schuur, schaapskooi, hof en aangelegen erfgoederen groot 12 lopenzaad in Oisterwijk op de Dieze grenzend aan de Dieze en aan de gemeynte. De rente is losbaar met 100 Karolusgulden als voorschreven. op de rug: afgelost op 27 januari 1550 [= 27 januari 1551].

3663bis

1531, 27 juli

Identiek exemplaar.

3664.

1531, 4 augustus

Vestiging recht van inbalking huis Orthenstraat

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest geeft toestemming aan Aalbert z.v.w. Klaas 'Screymakers' alias van der Donk om zijn te bouwen huis te mogen inbalken in het huis van de Tafel in de Orthenstraat [geen belendingen opgegeven]. Voorwaarden zijn dat Albert de zijmuur onderhoudt en voor zover repareert zolang zijn huis nog niet af is. Albert zorgt ook voor een goot waardoor het water naar de aarde kan lopen en vandaar 'doer eenre zoe ter straten waert'.

Taal: Nederlands.

3665.

1531, 1 september

Vestiging erfcijns Vondelingenhuis

Johan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest vestigt met toestemming van Gerrit van Vladeracken Jansz. provisor van de Tafel ten behoeve van Willem van Liebergen Pouwelsz. en diens vrouw Katryn een erfcijns van 6 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk met alle goederen van de Tafel als onderpand. Willem bewoont thans het Vondelingenhuis en 'regeert' dat. Na hun beide door valt de rente toe aan het Vondelingenhuis. Mocht Willem door de meester of iemand anders die daartoe bevoegd is worden ontslagen dan behoudt hij de erfcijns en mag deze vervreemden. De rente is losbaar met 100 Karolusgulden als voorschreven.

op de rug: onleesbare aantekening dat de rente of een deel ervan is afgelost.

Taal: Nederlands.

Zie ook nr. xxxx waarin Kataryn weduwe van Willem van Liebergen de rente overdraagt aan de Tafel van de H. Geest.

3665bis

1531, 1 september

Identiek aan nr. 3665.

3666.

1531, 18 september

Uitwinning huis Beurdsestraat

Antonius Jacobsz. clericus bij de Tafel van de H. Geest en daartoe gemachtigd door de meester van deze Tafel is gericht in een huis, erf, hof en erfgoed in de Beurdsestraat en alle anderen goederen van Willem die Haan wegens een achterstallige erfcijns van 40 schellingen payment gevestigd op 14 mei 1420.

Antonius heeft de onderpanden overgedragen aan Zweder van Gerwen. Deze verkoopt ze nu weer aan Antonius.

De oorkonde van 1420 is niet meer aanwezig.

3667.

1531, 18 september

Uitwinning huis Marktblok

Antonius Jacobsz. clericus bij de Tafel van de H. Geest en daartoe gemachtigd door de meester van deze Tafel is gericht in een huis deel uitmakend van het Marktblok wegens een achterstallige erfcijns van 34 pond payment. Deze erfcijns is gevstigd op 20 februari 1507 (zie nr. 3279).

Omschrijving: huis,, erf en hofstad in een huis dat vroeger het Broodhuis heette en dat aan de hertogin van Brabant toebehoorde. Het is door haar op aanraden van Godfried van den Torre rentmeester van Brabant en Hendrik 'Loeze' rentmeester van het kwartier van 's-Hertogenbosch in erfcijns uitgegeven en in vier kameren verdeeld. Het nu uitgewonnen huis bestaat uit twee huizen die aan elkaar grenzen. Het is gelegen tussen het erfgoed dat was van Jan Spoomaker en dat nu van de Tafel en het huis dat heet In de Molen en dat aan Gerrit van Deventer toebehoort. Het strekt van de gemene straat tot aan de Korte Kameren.

Het nu uitgewonnen huis grenst aan de slagers en heet nu In de Drie Kronen.
Anthonius heeft huis overgedragen aan Zweder van Gerwen. Deze verkoopt het nu weer aan Anthonius.

3668.

1531, 13 oktober

Tolbrief Bossche poorter

Schepenen van 's-Hertogenbosch verklaren dat Jan Vijge Hendriksz. poorter van 's-Hertogenbosch is, dat hij een goede reputatie geniet en dat hij heeft gezworen dat hij op deze brief geen handelswaren zal vervoeren dan die welke van hem of van een medepoorter zijn. Hij zal daartussen geen goederen verstoppen die van onvrije personen [= niet-poorters van 's-Hertogenbosch] zijn

Taal: Nederlands.

3669.

1532, 4 februari (Kerststijl)

1532, 4 februari (Paasstijl)

Verklaring erfpacht Nuenen

'Henrick Marten Noeykens, Henrick Matheus Ter <onleesbaar>, Henrick Lyben, Goert Huyben, Aert van Eckart ende Peter Pouwels' schepenen in Nuenen oorkonden. Voor hen zijn verschenen Gijsbert z.v. Willem Lobben en zijn vrouw Katryn. Zij hebben verklaard dat zij al meer dan 30 jaar een erfpacht van 2 mud rogge Gerwense maat en in Gerwen leveren aan Liesbeth Verasdonk en haar kinderen. De oorkonde daarover is zoekgeraakt.

De erfpacht gaat uit de volgende onderpanden in Gewen:

1. huis, schuur, hofstede en hof in Gerwen aan de Nieuwedijk tussen de gemeynte en Huibke de scheper
2. een beemd gend. 'die Colkert grenzend aan Huibke de scheper
3. een beemd gend. de Driehoek
4. een akker gend. 'Weyndelen Ecker'

Taal: Nederlands.

Met het schependomszegel van Nuenen.

3670.

1532, 4 januari

Betalingsbelofte som gelds

Aart Loden en Godschalk Jansz. beloven te betalen aan mr. Klaas Kuyst ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 4 ½ Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3671.

1532, 5 januari

Reorganisatie armenzorg 's-Hertogenbosch

Karel V Rooms keizer enz. oorkondt.

Hij heeft ontvangen een verzoekschrift van het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch handelend namens de Tafel van de H. Geest van deze stad. De Tafel bezit twee soorten goederen waarover de meester en anderen van stadswege aangewezen het bewind voeren. Dit zijn 'goeden die den Heiligen Geest int gemeynen toebehoiren' zonder daaraan verbonden lasten. Deze worden gebruikt voor drie wekelijkse uitdelingen zogenaamde spynden onder de armen. De tweede soort zijn goederen die vermaakt zijn en die bestemd zijn voor bijzondere uitdelingen te doen op bepaalde dagen. Het betreft 25 uitdelingen. Bij de stichting is bepaald dat als de uitdelingen niet op de aangegeven dagen worden gedaan, dat de onderhavige goederen dan teruggaan naar de erfgenamen van de stichter(s). De keizer verordende [in 1530] dat 'om te subvenieren den armen siecke' alle Tafels, fondsen van huisarmen en dergelijke moesten worden samengevoegd tot 'een gemeyne borse'. Het stadsbestuur is bevreesd de bijzonder spynden te verliezen als men zich niet aan de voorgeschreven tijdstippen houdt. Als zij dat wel doen, gaan zij in tegen de keizerlijke verordening.

Derhalve bepaalt de keizer, gehoord het advies van kanselier en raden [= de Raad van Brabant in Brussel] dat de particuliere spynden op de voorgeschreven tijdstippen moeten worden gehouden, maar dat afgezien daarvan de verordening moet worden nageleefd. op de rug: voor de H. Geest in goede stad 's-Hertogenbosch 'van den ghefondeerde spynden te onderhouden'.

Zie hierover mijn artikel, 'Geen centralisatie van de armenzorg', in: *'s-Hertogenbosch*, 4 (1996), nr. 2, p. 54-55. Op 8 augustus 2015 werd het bewerkt, aangevuld en gepubliceerd op www.academia.edu. De strekking en de conclusie van het artikel zijn toen ingrijpend veranderd, een gevolg van voortschrijdend inzicht.

3672.

1532, 10 januari

Verkoop huis Hintham

Hillegond e.v. Gijsbrec ht z.v.w. Boudewijn Simonsz. dor haar man middels een schepenbrief van Oss gemachtigd draagt na verkoop over aan Jacob z.v.w. Simon 'Luparts' een huis en hof groot 1 sesterzaad in het Vrijdom van 's-Hertogenbosch in Hintham bij de St. Anthoniuskapel tussen Jacob Petersz. en <niet ingevuld [sic]> strekkend van de gemene straat tot aan <niet ingevuld>.

3673

1532, 22 januari

Vestiging erfcijs door Tafel [= lening]

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest handelend met toestemming van de provisor Willem van Oss vestigt ten behoeve van mr. Peter van Oss die weer handelt ten

behoefte van mr. Hendrik Pelgrom z.v. Dirk een erfcijs van 20 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpanden zijn de hoeven van de Tafel in Moergestel en St. Michielsgestel. Losbaar met 400 Karolusgulden als hierboven omschreven. Waarden: de gouden keurvorster Rijns gulden 28 stuivers en de gouden Philippusgulden 25 stuivers en het dubbele vuurijzer 2 ¼ stuiver.

De hoeven zijn belast met grondcijzen en de hoeven in St. Michielsgestel met een erfcijs van 3 pond payment uit de hoeve in St. Michielsgestel.

De oorkonde is ingeknipt wat wil zeggen dat de rente later is afgelost.

3673bis

Identiek aan nr. 3673.

De oorkonde is ingeknipt wat wil zeggen dat de rente later is afgelost.

3674.

1532, 22 januari

Vesting erfcijs door Tafel [= lening]

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest handelend met toestemming van de provisor Willem van Oss vestigt ten behoeve van mr. Peter van Oss die weer handelt namens Deliane d.v. Aart van den Broek een erfcijs van 3 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand is de hoeve van de Tafel in Rosmalen bij de kerk. Losbaar met 60 Karolusgulden als voor.

Waarden: de gouden keurvorster Rijns gulden 28 stuivers en de gouden Philippusgulden 25 stuivers en het dubbele vuurijzer 2 ¼ stuiver.

De oorkonde is ingeknipt wat wil zeggen dat de rente later is afgelost.

3675.

1532, 22 januari

Vesting erfcijs door Tafel [= lening]

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest handelend met toestemming van de provisor Willem van Oss vestigt ten behoeve van mr. Peter van Oss die weer handelt namens Christina d.v.w. Wouter Coppens van Poppel een erfcijs van 6 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand is de hoeve van de Tafel in Rosmalen op de Kruisstraat. Losbaar met 120 Karolusgulden als voor.

Waarden: de gouden keurvorster Rijns gulden 28 stuivers en de gouden Philippusgulden 25 stuivers en het dubbele vuurijzer 2 ¼ stuiver.

De oorkonde is ingeknipt wat wil zeggen dat de rente later is afgelost.

op de rug: aantekening dat de rente is afgelost op 20 januari 1548.

3675bis

1532, 22 januari

Identiek aan nr. 3673.

De oorkonde is ingeknipt wat wil zeggen dat de rente later is afgelost.

3676.

1532, 24 januari

Betalingsbelofte som gelds

Willem Jacobsz., Wouter Jansz., Godfried Willemsz. en Jan Schuurmans beloven te betalen aan Willem van der Bruggen ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 19 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3677.

1532, 24 januari

Betalingsbelofte som gelds

Dirk Adriaansz., Aart Goyartz., Hendrik Goyartz., Franco Michielsz., Jan Goyartz. , Jacob z.v. Jan Bovensz. beloven te betalen aan Willem van der Bruggen ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 24 ½ Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3678.

1532, 16 februari

Getuivenverklaring omtrent hoeve St. Oedenrode

‘Jacop Gerlicksz. ende Hanrick die Gruyter’ schepenen in St. Oedenrode oorkonden. Voor hen verscheen in een gebannen geding de schout van Peelland die een getuigenis afnam van Gerrit Gerrisz., Jan Hubrechtsz. en Lambrecht van Bort. Gerrit oud 64 jaar verklaart onder ede dat toen Gijsbrecht van den Boom zijn dochter Mechteld ten huwelijk gaf aan Emond Emond Artsz., dat de hoeve waar nu Thomas Lambrechtsz. op woont toen beteeld en bewoond werd door een zekere Peter van Hulst. De andere getuigen Jan Hubrechtsz. oud 70 jaar en Lambrecht oud 60 jaar zijn het daarmee eens.

Taal: Nederlands.

3679.

1532, 5 juni

Machtiging

Jan Vijge Hendriksz. poorter van 's-Hertogenbosch verklaart schulden uit te hebben staan bij diverse personen in de Meierij van 's-Hertogenbosch, in Gelre, Kleef, Gulik en elders. Wegens andere bezigheden ziet hij geen kans deze zelf te betalen en daarom machtigt hij Simon z.v.w. Dirk van den Papenvoort gezworen voetbode van de stad om namens hem zaken af te handelen.

Taal: Nederlands.

3680.

1532, 6 juni

Verpachting hoeve Tilburg

Anthוניus Jacobsz. klerk van het huis van de Tafel van de H. Geest in afwezigheid van Jan van Erp meester van de Tafel verpacht een hoeve in Tilburg aan Jan Willemsz. Verschuren voor acht jaar. de pacht is 17 mud rogge en een voorlijf van 41 ½ stuivers. De seynde is 200 eieren, 8 pond boter, 8 kapoenen en 4 steen vlas tot hekelens toe bereid. Hij f zijn vrouw ontvangen een nachtdoek. Alle viervoetige beesten zijn half-half. De pachter moet dekken 6 vim goed stro of anders betalen 4 stuivers per vim. Hij mag geen ander hout kappen dan tuinrijs en bakrijs. Hij moet alle sloten, tuinen, walleen en waterlopen onderhouden en alle renten en cijzen rustend op de hoeve betalen. Hij mag zonder toestemming van de meester geen beesten verkopen of kopen. Hij mag geen mest of rouwaar van de hoeve voeren, maar mag het laatste jaar wel de halve oogst meenemen.

Taal: Nederlands.

3681.

1532, 10 juni

Vestiging erfcijns als compensatie voor een moord

Anna en Sofie gezusters en k.v. Hillegrond en wijlen Hendrik Boden vestigen ten behoeve van Dirk 'Goebels', Jan van 'Houzelaer' en Jan z.v.w. Jan van 'Hynden' die weer handelen ten behoeve van de kinderen van wijlen Jan Molenaars ('Multoris') z.v.w. Jan Arntsz. en wijlen Liesbeth een erfcijns van 1 Karolusgulden van 20 stuivers. Onderpand is twee derde deel van ½ morgen broekland in het Vrijdom in de Bossche Vliert. Losbaar met 20 Karolusgulden waarbij het Philippusschild 25 stuivers is en het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver. Dit is ter verzoening wegens de moord gepleegd op Jan Molenaars door Hendrik broer van Anna en Sofie.

Hillegrond heeft afstand gedaan van haar recht van vruchtgebruik.

De oorkonde is ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

3682.

1532, 25 september

Overdracht huis Hintham

Jacob Sanders priester, Klaas Spijkers en Michiel z.v. Godfried 'Scolasters' handelend als voogden van Aleid minderjarige dochter van wijlen Jan z.v.w. Jan z.v.w. Hendrik van Aarlebeek molenaar alias van Bakel en gemachtigd door schepenen van 's-Hertogenbosch dragen over aan Jan Jansz. van Eersel molenaar een huis, hofstad en hof in het Vrijdom in Hintham tussen Jacob Matheusz. molenaar en Hendrik molenaar en meerdere anderen. Met de helft van de sloten aan weerszijden. Belast met een erfcijns van 3 Rijnsgulden.

3683.

1532, 13 december

Verpachting hoeve Nistelrode

Macharius de Leeuw klerk in het Geefhuis daartoe gemachtigd door Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest verpacht een hoeve in Nistelrode aan Jan Lenaarts van Nistelrooy voor zes jaar. De pacht bedraagt 8 mud rogge en 4 sester boekweit. Het voorlijf 5 gulden van 20 stuivers het stuk. De seynde is 5 kwarten boter, 100 eieren, 4 kapoenen en 4 steen vlas. Voor het innemen betaalt de pachter het eerste jaar 2 Peters. De pachter is verder tot het volgende verplicht: hij betaalt de heicijns aan de heer van Ravenstein, de grondcijzen en de gebuurlijke rechten. Onderhoud van de gebouwen en het land. Per jaar 4 vim dakstro of 6 stuivers per vim. Geen hout kappen zonder toestemming van de meester. Tuin- en bakrijs alleen waar de meester dat wijst. Beesten zijn half-half. De pachter mag drie varkens houden waarvan er jaarlijks één naar de Tafel gaat. Verbod op verkoop van beesten, onderverhuur en wegvoeren van mest en rouwaar. Adriaan z.v. Gyben van Waalwijk, Arnt en Maas gebroeders en z.v. Lenaart Maas en Jan Zegers van Brede staan garant voor de pachter.

3684.

1533, 27 maart

Betalingsbelofte som gelds

Gijsbert Melisz., Matheus Cornelisz., en Gijsbert Peter Heestersz. beloven te betalen aan Adriaan Zegersz. die Ruiters ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 28 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Remeys eerstkomend.

3685.

1533, 28 mei

Vergunning om onroerende goederen te verwerven toenemende armoede

Keizer Karel V oorkondt.

Hij heeft een verzoekschrift ontvangen van Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch. In 1515 is verordonneerd dat kloosters en godshuizen en andere dode handen geen onroerende goederen meer mochten verwerven. Wegens de duurte heeft de Tafel wel voor 200 gulden aan renten moeten verkopen. De meester moet iedere week drie gewone uitdelingen doen onder alle armen die overal vandaan komen. De laatste drie jaar zijn zeer duur geweest zodat er wel 7000 mensen kwamen. Thans komen er wel 6000 mensen die twee keer per week brood, vlees en geld krijgen. Om te voorkomen dat mensen van honger zouden sterven heeft hij voor 62 gulden aan erfrenten moeten verkopen. Enkele mensen hebben uit charitatieve overwegingen wel enkele kleine renten in koren aan de Tafel gegeven. Zij zouden wel land aan de Tafel willen schenken of legateren, maar dat is verboden. Het verzoek is om toe te staan dat mensen voor een waarde van 260 gulden erfelijk aan de Tafel mogen schenken of vermaken.

De keizer gehoord de adviezen van de Rekenkamer en de Raad van Financiën staat dit verzoek toe en geeft verlof om voor een waarde van 260 gulden aan renten of land te mogen verwerven. Voorwaarde is wel dat deze renten losbaar moeten zijn en dat de

meester jaarlijks bij de Rekenkamer een opgave doet van alle nieuw verworven renten en landerijen.

Bevel aan de Rekenkamer, de Raad van Financiën, de schouten in de Meierij en ieder die het aangaat medewerking te verlenen.

Taal: Nederlands.

Het zegel van de keizer is verdwenen.

Op de vouw staat dat dit gecommuniceerd is aan de gecommiteerden van Financiën.

Commentaar

Het plakkaat waarnaar verwezen wordt is vermoedelijk dat van Karel V als hertog van Brabant van 19 oktober 1520 waarin het aan onder meer 'Godshuizen' verboden wordt om erfgoederen waaronder ook renten te verwerven op straffe van 1 mark gouds. Zie Anselmo, Placaerten van Brabant deel I.

3686.

1533, 22 november

Overdracht erfcijns Hintham

Aart z.v. Hendrik van Hommelheze en wijlen Ermgard die eerder weduwe was van Aart z.v.w. Meus van den Nieuwenhuis;

mr. Aart Spijkers e.v. Marie d.v.w. Ermgard en Aart voornd.;

mede handelend namens Hendrik en Anna k.v. Andries z.v.w. Hendrik Want en Liesbeth d.v. Ermgard en Aart voornd.;

dragen over aan Godfried Grootaart van Oss ten behoeve van Katryn van den Ekker d.v.w.

Hendrik van den Ekker begijn in het Groot Begijnhof voor wat betreft het vruchtgebruik en

aan de kinderen v.w. Dirk z.v.w. Hendrik van den Ekker een erfcijns van 5 Karolusgulden van

20 stuivers het stuk uit een stuk weiland in Hintham in het Vrijdom genaamd Eindhouts, een

stuk weiland aldaar en nog een stuk weiland aldaar tezamen groot 17 hont en 50 vierkante

roeden.

3687.

1534, 13 februari

Testament Dirk Goyaartz. van Creyelt (uittreksel)

erfpacht Erp

Notaris Peter Pelgrom clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Dirk z.v.w. Goyaart van Creyelt burger van 's-Hertogenbosch maakt zijn testament. Hij is gezond van geest en lichaam.

Hij vermaakt aan zijn patroons de kerken van St. Lambertus in Luik en St. Jan de Evangelist in 's-Hertogenbosch ieder 1 pond payment, makende tezamen 14 stuivers.

En verder onder andere aan de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 3 mud rogge uit het goed 'Ten Hoeve' in Erp dat toebehoorde aan heer Geerlich van der Donk. De executeurs mogen ook in plaats hiervan 150 Karolusgulden betalen. Als zij dat niet binnen één jaar doen, mogen zij deze rente altijd aflossen met 150 Karolusgulden.

Plaats van de handeling: de woning van de testator op de Uilenburg

Getuigen van de handeling: Dirk z.v.w. Gerrit Schellens schreinmaker en Reinier z.v.w.

Hubrecht Hendrikszoon kramer, burgers van 's-Hertogenbosch.

3688.

1534, 5 maart

Betalingsbelofte som geld

Gijsbrecht Roelofsz. wonend in St. Michielsgestel belooft te betalen aan Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest 21 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk wegens hout staande op 'Kreyenspot' op Bamis eerstkomend.

Taal: Nederlands.

Ondergeschreven een aantekening in het Latijn dat deze oorkonde op 7 maart 1534 is ingebracht en dat de schepenen daar een besluit over genomen hebben.

3689.

1534, 6 maart

Verpachting hoeve Woensel

Macharius de Leeuw gemachtigd door Jan van Erp als meester van de Tafel van de H. Geest verpacht aan Aart die Scheper de hoeve in Woensel op Acht genaamd 'den Horrnick' voor één jaar. De pacht bedraagt 15 mud rogge op de hoeve te leveren en een voorlijf van 8 Rijns gulden. De seynde is: 4 ganzen, 4 kapoenen, 10 pond boter, 100 eieren, 2 steen vlas tot hekelens toe bereid en een tarwebrood dat tenminste 2 ½ stuiver kost en in 's-Hertogenbosch geleverd moet worden.

Alle viervoetige beesten zijn half-half. Hij moet tenminste 4 varkens of een zeug houden en ook deze dieren zijn half-half. Hij mag zonder toestemming van de meester geen vee aanschaffen. De pachter betaalt alle grondcijnzen en andere lasten die op de hoeve rusten. Hij onderhoudt de gebouwen en terreinen en dekt jaarlijks 10 vim stro of betaalt in plaats daarvan 6 stuivers per vim. Hij mag geen hout kappen behalve bak- en tuinrijs en dat alleen op aanwijzing van de meester. Hij mag op het heiveld genaamd het Kraanbroek geen turf steken of vlaggen.

Borg staan Loenis Marcelisz. in Woensel en Wouter de Wit in Oerle. Zij staann ook garant voor de betaling van 26 ½ mud rogge en 16 gulden en 9 stuiver.

3690.

1534, 7 maart

Schenking erfpacht Gemonde

Willem en Katryn k.v.w. Jan z.v.w. Godfried z.v.w. Rudolf van der Stappen schenken aan Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest een erfpacht van 11 sester rogge uit de volgende stukken land:

1. een kwart van een kamp in Gemonde, rechtsgebied van Schijndel
2. een kwart van een stuk land gend. Spekkershof groot 3 lopenzaad in Gemonde n het rechtsgebied van St.Michielsgestel
3. een kwart van een stuk land gend. de Huisakker groot 1 ½ lopenzaad in Boxel
4. een kwart van een stuk land gend. de Waterlaat groot 1 ½ lopenzaad in Gemonde

grenzend aan de waterloop

5. een kwart van een stuk land gend. 'dat Loeck' groot 2 ½ lopenzaad in gemonde in het rechtsgebied van St. Michielsgestel
6. een kwart van een stuk land gend. de Dekkershof van 3 lopenzaad gelegen als 5.
7. een kwart van een stuk heiland van 4 hont in Schijndel in Elde
8. een kwart van drie vierde deel van een huis, erf, hof en aangelegen land groot 6 lopenzaad in Gemonde in het rechtsgebied van Schijndel
9. een kwart van een stuk beemd in Gemonde in het rechtsgebied van St. Michielsgestel grenzend aan jonkvrouwe Luitgaard weduwe van Willem Dicbier z.v. Jan en aan Jan van Weert priester.

--

1534, 10 maart

Zie nr. 3694.

3691.

1534, 31 maart

Vestiging erfcijs Geefhuis

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest handelend met toestemming van Adriaan van Eindhouts de provisor vestigt ten behoeve van mr. Jan z.v.w. Peter Reiniersz. secretaris van de stad 's-Hertogenbosch een erfcijs van 10 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand de hoeve van de Tafel in Vught op de Braak en alle andere goederen van de Tafel.

op de rug: afgelost met 200 gulden op 10 mei 1551.

Doorgeknipt als teken dat de rente is afgelost.

3692.

1534, 31 maart

Aflosbaarheid erfcijs nr. 3691

De koper van de rente omschreven in nr. 3691 verklaart dat de rente altijd mag worden afgelost met 200 Karolusgulden waarbij de gouden Philippusgulden geldt voor 25 stuivers en het dubbele vuurijzer voor 2 ¼ stuiver.

3693.

1534, 31 maart

Overdracht tiend Zeelst

Hendrik z.v.w. Anton Matthysz. draagt over aan Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest de tiend van Zeelst die ooit was van Aart Rover ridder. Op de tiend rust een erfpacht van 6 ½ mud rogge aan de Tafel voornd. en een erfpacht van 4 sester rogge aan de Tafel van de H. Geest in Boxtel. Hendrik mag de tiend altijd lossen met 700 Karolusgulden van 20

stuivers het stuk waarbij de gouden Philippusgulden geldt voor 25 stuivers en het dubbel vuurijzer voor 2 ¼ stuiver.

Godfried z.v. Salomon van Eindhoven heeft hiervan de ene helft en jonker Jan van Grevenbroek z.v.w. Jan van Grevenbroek de andere helft overgedragen aan Lambert van 'Doerne' z.v. Christiaan te behoeve van het augustinessenklooster in Maaseik. Hendrik voornd. heeft de tiend weer verworven van de augustinessen door tussenkomst van Jan 'Ploenysz.' van Kempen rector van dit klooster.

N.B.: de aard van de rechtshandeling is mij niet duidelijk. De tiend wordt overgedragen maar er wordt toch melding gemaakt van een erfpacht van 6 ½ mud rogge te leveren aan de nieuwe bezitter.

Zie ook de nrs. 3581, 3609 en 3764.

3694.

1534, 27 april

Machtiging erfenis Robbrecht Andriesz.

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van een oorkonde van 10 maart 1534 door schepenen en raad van Antwerpen. Hierin machtigen Joachim Hogen koopman wonend in Veere en Marten Verpoorten poorter van Antwerpen als voogden van de weeskinderen Robbrecht en Anna k.v.w. Andries Robrechtsz. Aart van Liebergen koopman en medevoogd om in naam van deze kinderen de erfenis van Robbrechts Andriesz. grootvader van deze kinderen op te eisen en alles te doen wat daarvoor nodig. De grootvader is in 's-Hertogenbosch overleden. Aart moet daarover wel na afloop rekening en verantwoording afleggen.

in doso: Jan van Erp.

3695.

1534, 27 april

Overdracht erfpacht Vught

Joost z.v.w. Robbrecht z.v.w. Andries Artsz. en Aart z.v.w. Hendrik van Liebergen als e.v. Hillegond d.v. Robbrecht voornd. mede handelend namens Robbrecht en Anna minderjarige weeskinderen van Andries z.v.w. Robbrecht tot deze handeling gemachtigd door schepenen van Antwerpen dragen over aan Jan van Erp alias van Beers de helft van een erfpacht van 5 sester rogge uit een heikamp in de parochie van Vught-St. Petrus.

3696.

1534, 21 mei

Vestiging erfpacht Rosmalen

Hendrik z.v.w. Hendrik van Waarlaar vestigt ten behoeve van Willem z.v.w. Pauwels van Liebergen een erfpacht van 1 malder rogge uit de volgende onderpanden in Rosmalen:

1. huis, erf, hof ('orto magali') en aangelegen land groot 1 lopenzaad in Bruggen grenzend aan de gemene straat

2. een hof van 1 sesterzaad grenzend aan de gemene staat
3. een stuk rogland 'opten Ardt' grenzend aan de Tafel van de H. Geest
4. een stuk hooiland van 4 hont in 'die Buender' strekkend tot aan de Volkerts Kampen

Belast met:

- a. een grondcijns van 2 blanken en 1 negenmanneke
- b. een erfpacht van 1 mud rogge aan het convent van St. Joris in 's-Hertogenbosch [= Het Sint-Jorishuis]
- c. een erfpacht van 1 mud rogge aan Hubert 'Toelinck'
- d. een erfcijns van 4 ½ Karolusgulden aan Hillegond Bekkers
- e. een erfcijns van 1 Karolusgulden aan de broeders van St. Joris voornd.

Bestond in negentiende eeuw nog en werd toen betaald met jaarlijks fl. 3,- Geregistreerd in lib. 2 fol. 147.

N.B.: een 'magale' is een hut of een hooiberg (Woordenboek Gumbert-Hepp)

3697.

1534, 26 juni

Betalingsbelofte erfpacht Oisterwijk

Schepenen van Oisterwijk oorkonden.

Jan z.v.w. Laurens Lodewijksz. alias Jan van Meer belooft te betalen aan Hendrik z.v.w.

Herman Appels een erfpacht van 1 mud rogge uit een stuk land soms land dan weer groes gend. 'den Voirthof' groot 6 lopenzaad in Oisterwijk op de Dieze tussen de gemene straat en de Dieze en uit een huis en hof en aangelegen land groot 20 lopenzaad in Oisterwijk 'aen de stede'. Belast met een erfcijns van 2 keizersgulden aan het altaar in de kerk van Oisterwijk.

Taal: Nederlands.

op de rug: afgelost op 6 februari 1550.

3698.

1534, 9 juli

Betalingsbelofte som gelds

Peter z.v.w. Klaas gend. 'Coel Zeben' belooft te betalen aan Macharius de Leeuw ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 46 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op Lichtmis aanstaande.

3699.

1534, 16 juli

Betalingsbelofte rogge

Aart z.v.w. Lodewijk Willemsz. belooft te betalen aan Macharius de Leeuw ten behoeve van de Tafel van de H. Geest in totaal 13 mud en 6 sester rogge, en wel 4 mud op St. Maarten 1534, 3 mud op St. Maarten 1535, 3 mud op St. Maarten 1536, 3 mud op St. Maarten 1536 en 6 sester op St. Maarten 1537.

3700.

1534, 6 augustus

Ruil land Lith

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest handelend met toestemming van Adriaan van Eindhouts schepen als provisor van de Tafel en Matthys z.v.w. Godfried de Brouwer priester ruilen land in Lith.

De meester draagt over aan Mathys 13 hont broekland 'Opte Vorste Saexbeempden' srtekkend van de Hengststraat tot aan de Tafel voornd. Matthys draagt over aan de meester 13 ½ hont broekland in een kamp van 4 morgen en ½ hont gend. 'Saexbroeck' tussen de 'Deyntkens Campen' aan de bovenzijde en de abt van St. Truiden en meer anderen aan de benedenzijde en grenzend aan het Bijlkampke.

3701.

1534, 23 augustus (?)

Erfpacht Haaren

Zwaar beschadigd en daardoor grotendeels onleesbaar. Betreft een erfpacht van 1 ½ mud rogge uit een hoeve in Haaren.

3702.

1534, 16 september

Ruil land Orthen en erfpacht Berlicum

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest en Evert van de Water ruilen. De meester handelt met toestemming van de provisor Adriaan Eindhouts. Hij draagt aan Evert over 1 morgen broekland in Orthen in de Slagen grenzend aan de gemene wetering. Belast met de gebruikelijke zaken zoals schouw van waterlopen en dergelijke. Evert draagt over aan de meester een erfpacht van 1 mud rogge uit een hofstad in Berlicum in 'die Aude Hoeve'.

3703.

1534, 5 november

Arbitrale uitspraak land Vught

Tussen Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest en Hendrik Dagverlies was onenigheid ontstaan omdat Jan van Erp beweerde dat Hendrik zich niet gehouden had aan de uitspraken van 20 juni 1531 (zie nr. 3657). Er zijn harde woorden gevallen.

Partijen hebben scheidsrechters aangewezen te weten Herman van Deventer, Willem van Oss, Gerard van Vladeracken en Adriaan Eindhouts. Zij zijn met een gezworen landmeter en in afwezigheid van de partijen naar het betreffende stuk land gegaan en hebben de zaak in ogenschouw genomen. Zij doen de volgende uitspraak. Partijen moeten de uitspraak van 1531 volledig naleven. Men had geschat dat het busselke groot was 3 ½ lopenzaad, maar nu heeft de landmeter onder ede verklaard dat het nog 28 vierkante roeden en 22 ½ vierkante

voeten meer is dan 3 ½ lopenzaad. Dagverlies moet voor dit meerdere betalen. De gebruikte 'onbedachte heete woorden' die door partijen geuit zijn zullen voortaan dood en te niet zijn. Om dit te bezegelen moeten partijen zich vervoegen op de Gaffel alwaar Jan van Erp en Hendrik Dagverlies elkaar een dronk wijns zullen uitbrengen.

Taal: Nederlands.

3704.

1534, 30 september

1535, 3 januari, zeven uur 's avonds

Testament Katryn de Borchgreeff

Adriaan van Hommelheze clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Katryn natuurlijke dochter van wijlen Richard de Borchgreeff poorteres van 's-Hertogenbosch maakt haar testament daartoe in staat gesteld door een octrooi van keizer Karel van 6 december 1524. Haar lichamelijke gesteldheid is zwak, maar zij is goed bij zinnen. Zij heeft het testament zelf in het Nederlands opgeschreven en levert dat in bij de notaris die het woordelijk opneemt in een in het Latijn geschreven oorkonde.

Aanvang: 'Soe make ick in den iersten mijn ziele mijn heilige engel om die te brengen in Abtahams schoot'. Ik vermaak aan mijn patroon St. Jan de Evangelist en St. Lambrecht ieder 3 stuivers eens. Aan Onze Lieve Vrouw boven en beneden 5 stuivers eens.

Aan mijn broeder Hendrik 60 gulden eens, als hij overlijdt gaat dit naar zijn kinderen.

Aan heer Jan Colen mijn neef 6 gulden eens. Aan Dirk zijn broeder ook 6 gulden eens. Aan de vrouw van Hendrik Dirk mijn neef 'dat boerdit dair onse lieve Here van sijn moeder schiet'. Aan dezelfde 6 Rijns gulden voor een nieuwe tabbaard. Aan mijn jonkvrouw Van Bokhoven mijn zijden sluier 'ende die Magdalena die op myn cantoer staet in den brieff'.

Aan Liesbeth de dochter van mijn jonkvrouw Van Bokhoven mijn 'cassedonijen pater noster'. Aan Grietke die bij mij inwoont mijn grauwe tabbaard 'met dat swart vellen voedere' en mijn riempje met de gulden einden en het heilig kruis met de twee houten kaarsen staande op het kantoor met de twee kandelaars waar de kaarsen op staan.

Aan Mechteld de vrouw van Jan in het huis 'Int Missal' waar ik bij inwoon mijn wollen falie met saai bekleed. Aan Margriet Martensdochter begijn mijn kruisdrager en 3 Rijns gulden eens. Aan de oude Onze Lieve Vrouw mijn kralen pater noster als doodschuld. Aan Jan Dirk Petersz. mijn meester waar ik bij inwoon in verband met het werk dat hij krijgt om mijn testament uit te voeren 6 gulden eens. Aan Grietke voornd. mijn saaien huik. Aan Erken van Maren mijn zwarte huik 'met teneyt gevoedert'. Aan Aleid van Boxtel mijn grootste tinnen schotel die ik heb. Aan Anna Hendriks de dochter vvan mijn broer mijn zwarte tabbaard 'metten ruggen voedere'. Aan Joost haar zuster mijn teneiten tabbaard. Daar tegenover krijgt Andries haar broer het bed beneden met de blauwe saarts. Aan Agatha van Nijmegen de zilveren penning die aan mijn koralen pater noster hangt. Als Agatha eerder sterft dan ik, dan gaat dit naar Onze Lieve Vrouw boven. Aan 'dwaes Erken Borchgreeff' een lijfrente van van 5 sester rogge; na haar dood gaat dit naar de Tafel van de H. Geest en het Groot Gasthuis voor de armen. Aan Anna de natuurlijke dochter van Richard de Borchgreeff die hij verwekt heeft bij Marieke een lijfrente van 6 Rijns gulden.

Aan de Tafel van de H. Geest en het Groot Gasthuis 3 mud en 3 sester rogge ten behoeve van de armen. Dit moet na mijnd ood afgelost worden met 50 gulden per mud. Na aflossing

moet het geld weer belegd worden door de Tafel en het Gasthuis met als bestemming de armen. De meesters van deze instellingen reiken ook de 6 gulden uit aan Anna voornd. Aan Liesbeth Philips een grauwe tabbaard met 'een auden ruggen voeder'. Aan Gijsel de vrouw van Alard een zwarte rok met een grauwe voering. . Aan Anna de dochter van Jan de boekbinder een mouw van camelot. Als de personen aan wie ik kleren heb vermaakt voor mij overlijden, dan gaan deze kleren naar de kinderen van mijn broeder. Aan mijn biechtvader mr. Jacob van Someren of wie mijn biechtvader is wanneer ik sterf of mr. Jacob Storm 2 gulden op voorwaarde dat hij voor mijn ziel een dertigste leest.

Ik verzoek aan jonker van Bokhoven en Jan Dirksz. mijn meester om het executeurschap van dit testament op zich te nemen. Als een van de personen aan wie iets vermaakt is daar niet tevreden over is, dan verzoek ik mijn executeurs om advies in te winnen van mr. Dirk Borchgreef en jonker Gerard van Vladeracken heer van Geffen en om aan degene die ontevreden is een oude groot te geven.

De huisraad die overblijft en niet is weggegeven gaat naar de kinderen van mijn broer. Aan Aleid mijn 'gevader' in de Verwersstraat mijn grauwe tabbaard. Haar executeurs mogen de rente van 5 Rijnsgulden op de St.Lambertuskerk van Vught die losbaar is met 100 gulden verkopen. Wat er van de 100 gulden overschiet dat moet om Godswil weggegeven worden.

Ik geef aan mijn notaris de bevoegdheid om duistere punten in dit testament te interpreteren.

Plaats van de handeling: het woonhuis van de testatrix in de Torenstraat achter het huis Int Missaal

Getuigen van de handeling: Jacob Schonk priester en biechtvader in de St. Janskerk en Aart Koenraadsz. van Wesel schreinwerker en poorter van 's-Hertogenbosch.

Op 5 januari 1535 vulde de testatrix, die ziek op bed lag maar nog wel bij zinnen was dit testament aan met de volgende bepalingen. Als de erfpacht van 3 mud en 3 sester rogge die nu betaald wordt door Hendrik van Eik in de Peperstraat en de lijfrente van 5 sester rogge aan dwaas Erken die nu betaald wordt door jonkvrouw Geertrui weduwe van Marten van Campen niet kunnen worden vermaakt aan de Tafel en het Gasthuis voornd. omdat de keizer dat verboden heeft, dan gaan deze renten naar de wettige kinderen van Richard de Borchgreeff verwekt bij Anna zijn vrouw. Anna de bastaarddochter verwekt bij Marieke Herbaarts ontvangt dan wel haar leven lang de aan haar vermaakte 6 Rijnsgulden en dwaas Erken ontvangt dan wel zijn lijfrente van 5 sester rogge. De rogpachten mogen worden afgelost met 60 Karolusgulden per mud. Als de executeurs niet toekomen met de 100 gulden bovengenoemd dan mogen zij de overblijvende huisraad verkopen.

Tenslotte nog twee dertigsten van ieder 30 stuivers, een bij de predikheren en een bij de minderbroeders.

Plaats en getuigen: als voor.

op de rug: aantekening dat de erfpacht van 3 mud en 3 sester is afgelost ten tijde van meester Van Erp door Roelof van Eyck en dat de Tafel en het Groot Gasthuis ieder 3 gulden lijfrente betalen.

3705.

1535, 8 januari

Uitwinning huis St. Jacobstraat

Notaris Simon Bax klerk van het bisdom Luik oorkondt.

Gerrit en Merieke k.v.w. mr. Bouwen z.v. Gerrit Rutgers zijn gericht aan een huis en hof in de St. Jacobstraat. Ligging: tussen Jan die Lit speldenmaker en daarna Jan Marcelisz. van Eckart enerzijds en Jan van Gemert Bekkers en meer anderen anderzijds strekkend van de straat tot aan de Dieze. wegens een achterstallige erfcijns van 6 Karolusgulde gevestigd op 29 oktober 1509 [niet aanwezig].

Het huis wordt nu door Gerrit Kuysten groenroede van de stad 's-Hertogenbosch geveild met vijf jaar achterstallige erfcijns. Aangezien er niemand biedt worden Gerrit en Merieke koper.

Plaats van de handeling: de herberg van Jan Brands aan de Hoge Steenweg

Getuigen van de handeling:

Taal: Nederlands.

3706.

1535, 23 januari

Vestiging erfcijns Veghel

Godfried z.v.w. Lambert 'Svriesen' vestigt ten behoeve van Matthys van Culemborg Janszoon goudsmid die weer handelt namens Jan z.v.w. 'Ysrahel' van den Wiel een erfcijns van 6 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk uit een akker van 3 malderzaad in Veghel 'int Davelaer'. Belast met een erfpacht van 2 mud rogge aan het Groot Gasthuis. De rente is losbaar met 100 gulden als voor. De gouden Philippusgulden moet dan gerekend worden voor 25 stuivers en het dubbel vuurijzer voor 2 ¼ stuiver.

Zie nr. 4354.

3707

1535, 1 februari

Vestiging erfcijns Hinthamerstraat

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest handelend met toestemming van de provisor mr. Marcel Heimans medicinae doctor vestigt ten behoeve van mr. Jan 'Reyners' die weer handelt namens Jan z.v.w. Willem van der Hoeven een erfcijns van 9 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. De rente gaat uit vier huizen die aan elkaar grenzen in de Hinthamerstraat.

Ligging: tussen Wolfert van Kloetingen en een straatje dat loopt naar de predikheren, strekkend van de straat tot aan de Tafel voornd.

De rente is losbaar met 150 gulden als voor.

op de rug: de rente komt toe aan Willem van der Hoeven 'onsen becker van Tilborch'.

Ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

3707bis

1535, 1 februari

Identiek aan nr. 3707.

3708.

1535, 11 februari

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van de oorkonde van 31 oktober 1491 (zie nr. 3095)

3709.

1535, 20 maart

(het uittreksel is mogelijk later gemaakt, het oorspronkelijke testament is van 20 maart 1535)

Stichting mis in kapel Geefhuis

Authentiek uittreksel gemaakt door Jozef Valkenburg priester en notaris uit het testament van vrouwe Johanna d.v.w. Hendrik Celen, weduwe van Jan Kannepaart en echtgenote van Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest toen hij nog leefde. Het testament is opgemaakt voor Godfried Grootaart van Oss pensionaris van de stad 's-Hertogenbosch en notaris.

Zij schenkt een bedrag van 400 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk om er een of meer renten van te kopen. Deze zijn bestemd voor een mis op werkdagen op te dragen 's morgens om half acht in het Geefhuis. Zij wil dat deze Mis wordt opgedragen door de predikheren, als zij dat niet willen door een kruisbroeder, als die niet willen door een bogard en als die ook niet willen door iemand aan te wijzen door de meester van de Tafel.

Als de renten gelost worden moeten het vrijgekomen geld belegd worden in andere renten.

Als de Missen niet worden opgedragen mag de meester een andere geestelijke kiezen.

3710.

1535, 25 maart

Vestiging erfcijns Boxtel en Liempde

Jan z.v. Adriaan Anthonisz. als echtgenoot van Griet d.v.w. Jan Hoornkens en Willem broer van Jan vestigen ten behoeve van Pauwels z.v.w. Wouter 'Stickarts' een erfcijns van 2 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk uit de volgende onderpanden in Bostell en Liempde:

1. een beemd van 2 morgen in Bostel in het rechtsgebied van Liempde strekkend van de Dommel tot aan de kartuizers in Vught
2. een akker van 6 lopenzaad in Bostel in het rechtsgebied van Liempde grenzend aan de gemene straat
3. een akker van 4 lopenzaad in Bostel (parochie en rechtsgebied)

De onderpanden zijn belast met een herencijns van 2 blanken aan de heer van Bostel, een

herencijs van 1 braspenning aan de heer van Boxtel, een erfpacht van 4 lopen rogge aan het altaar van St. Andreas in de kerk van St. Oedenrode en een herencijs van 2 ½ stuiver aan de heer van Boxtel.

3711.

1535, 30 augustus

Testament Willem Pauwelsz. van Liebergen vader van het Vondelingenhuis

'Gerart Gherit Mathysz. van Vechel alias van Loeken' kapelaan in de St. Janskerk oorkondt. Willem Pauwelsz. van Liebergen ingezetene van 's-Hertogenbosch maakt zijn testament. [geen melding van gezondheidstoestand] .

Hij vermaakt aan de St. Lambertuskerk in Luik 1 stuiver en aan de St. Janskerk ook 1 stuiver. Verder benoemt hij zijn vrouw 'Catarijn Jans dochter van den Vijver' al zijn goederen,, roerend en onroerend. Zij mag er mee doen wat zij wil.

Plaats van de handeling: het huis van de vondelingen dat Willem en zijn vrouw bewonen.

Getuigen van de handeling: Peter Hendriksz. koster van de St. Janskerk en Aart Janszoon van Nuenen ingezetene van 's-Hertogenbosch.

op de rug: testament van wijlen Willem van Liebergen 'vundelinck vader'

Taal: Nederlands

Alleen bewaard in de vorm van een vidimus afgegeven door schepenen van 's-Hertogenbosch op 8 oktober 1535 (nr. 3714)

3712.

1535, 11 september

Overdracht erfcijns Drunen

Hendrik Potter Goyaartz. draagt over aan Laurens z.v.w. Gijsbert Hendriksz. een erfcijns van 2 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk uit een huis, erf, hof en aangelegen erfgoed groot 12 lopenzaad in Drunen.

3713.

1535, 16 september

Vestiging erfcijns Oisterwijk

Jan z.v.w. Laurens Lodewijksz. vestigt ten behoeve van Agnes 'Buekentop' begijn in het Groot Begijnhof ten behoeve van de bewoners van het huis van Esch in dit hof een erfcijns van 1 pond payment uit een beemd van 1 ½ dagwand in Oisterwijk op de Dieze. De rente is losbaar met 7 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. De gouden Philippusgulden is 25 stuivers, het dubbel vuurijzer 2 ¼ stuiver.

Onder de pliek: deze oorkonde is bestemd voor de verkoper.

3714.

1535, 8 oktober

Vidimus afgegeven door schepenen van 's-Hertogenbosch van de oorkonde van 30 augustus 1535 (zie nr. 3711).

3715.

1535, 15 oktober

**Contract provenier
goederen Lieshout**

Frans natuurlijke z.v.w. Godfried 'Sbrouwers' priester en Katryn gend. Leyten d.v.w. Dirk van Rode heeft overgedragen aan Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest:

1. de helft van een huis, erf en aangelegen erfgoederen groot 1 lopenzaad in Lieshout grenzend aan de gemene straat
2. de helft van een eusel aldaar
3. de helft van een akker aldaar

Dirk Leyten z.v.w. Dirk van Rode heeft daarop beloofd te betalen aan Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest een erfcijs van 2 Peters van 18 stuivers het stuk uit een huis, erf, hof en aangelegen erfgoederen in Lieshout grenzend aan het Huis van Liesehout. de rente zou losbaar zijn met 32 Peters van 18 stuivers het stuk.

Jan van Erp belooft nu in aanwezigheid en met toestemming van de provisor Godfried Simons Frans voornoemd zolang hij leeft in het Geefhuis te onderhouden en dat te doen naar zijn stand ten aanzien van kleren, hemden, schoenen en andere zaken die mensen nodig hebben.

op de rug: aantekening dat deze oorkonde gaat over het levensonderhoud van 'Frans van Lieshout 'onsen provenier'.

3716.

1535, 15 oktober

Vestiging erfcijs Lieshout

Oorkonde waarin Dirk Leyten een erfcijs van 2 Peters vestigt op goederen in Liesehout (zie verder nr. 3715).

3717.

1535, 15 oktober

Overdracht goederen Lieshout

Oorkonde waarin Frans van Lieshout goederen in Lieshout overdraagt aan de Tafel (zie verder nr. 3715).

3718.

1535, 26 november

Overdracht rente op de stad 's-Hertogenbosch

Jan z.v. Leonard als echtgenoot van Lucia d.v.w. Willem Jansz. en weduwe van Godfried van Lankveld draagt over aan Aart Monix Goyaartsz. een rente op de stad 's-Hertogenbosch van 7 Rijngulden van 20 stuivers het stuk. Later is deze rente door de stad verlaagd tot 5 Rijngulden 15 stuivers en 1/8ste stuiver. Jan handelt krachtens het testament van wijlen Godfried van Lankveld.

3719.

1535, 14 december

Vestiging erfpacht Oisterwijk

Schepenbrief van Oisterwijk.

Jan z.v.w. Laurens Lodewijksz. alias Vermeer belooft te betalen aan Wouter Roelofs 'Poeynenborgh' een erfpacht van 1 mud rogge uit een beemd van 1 ½ dagmaat in Oisterwijk op de Dieze grenzend aan de zusters van Oisterwijk en aan de Dieze.

Hendrik z.v.w. Jan 'Goidstouwen' stelt als onderpand een huis en hof met aangelegen erfgoederen groot 2 mudzaad in de parochie van Gestel [niet duidelijk welk Gestel] 'aent Roet Venne' waar een weg doorheen gaat.

Belast met:

1. een erfcijns van 7 stuivers uit de beemd
2. een erfpacht van 1 mud rogge aan 'Erbert' Hendriksz. in gemonde
3. een erfpacht van 10 ½ lopen rogge aan Wouter Gysbrechtsz.
4. een erfpacht van 5 ½ lopen rogge aan Pauwels de Beer
5. een erfcijns van 1 oud schild aan de grondheer
6. een erfcijns van ongeveer 4 ½ stuiver aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch

Taal: Nederlands

op de rug: afgelost in 1550 (oude stijl) met 43 gulden en de pacht van één jaar ad 3 ½ gulden en 1 ortstuiver.

3720.

[1536 of later]

Aantekening over de aankoop door Goossen Klaasz. van 1 malderzaad land in Geldrop in het rechtsgebied van Heeze gend. de Toebeemd en enkele andere transacties.

3721.

1536, 18 januari

Overdracht erfcijns Oss en Dinther

Schepenbrief van Oss.

Aart natuurlijke z.v.w. Dirk z.v.w. Aart die Greve draagt over aan Andries Peter Lambrechtsz. priester een erfcijns van 4 pond [er staat alleen 'vier ponden'] uit een huis en hof van 14 lopenzaad, uit een stuk weiland van 1 malderzaad in Nistelrode op Vorstenbos,

uit 2 sesterzaad land, en uit 1 bunder weiland in de Dintherse Vorstenbos.
Taal: Nederlands.

3722.

1536, 26 januari (indien Kerststijl)

1537, 26 januari (indien Paasstijl)

Overdracht erfpacht Geldrop-Zesgehuchten

Schepenbrief van Heeze en Leende.

Gijsbert, Dielis en Dirk k.v. Art Dirk Rogman en Ambrosius Aartszoon Verhoeven als man van Heilwych d.v. Art voornd. dragen over aan Goossen Maassen Goossens een erfpacht van 1 mud rogge uit huis en hof in de parochie van Geldrop in het rechtsgebied van Heeze en Leende.

Taal: Nederlands.

Met een zeer gaaf schependomszegel van Heeze, Leende en Zesgehuchten.

3723.

1536, 26 januari (indien Kerststijl)

1537, 26 januari (indien Paasstijl)

Overdracht land Geldrop – Nieuwenhuis

Schepenbrief van Heeze en Leende.

Dezelfde personen als in nr. 3722 dragen over aan Goossen Maas Goossens een stuk groes in de prochie van Geldrop in de heerlijkheid van Heeze en Leende in Nieuwenhuis grenzend aan het klooster van Mariënhage in Eindhoven.

Taal: Nederlands.

Het schependomszegel is verdwenen.

3724.

1536, 26 januari (indien Kerststijl)

1537, 26 januari (indien Paasstijl)

Overdracht erfcijns Eindhoven en Stratum

Mr. Goyaart van den Berge deken van het kapittel van Eindhoven daartoe gemachtigd door het kapittel draagt over aan Peter natuurlijke zoon van Geertrui d.v. Jan Borchmans een erfcijns van 9 Rijngulden uit een huis met grond en erf in Eindhoven strekkend van de gemene straat tot aan de stadsvest en uit een beemd in Stratum.

Taal: Nederlands.

De zegels van de twee schepenen zijn verdwenen.

3725.

1536, 28 januari (indien Kerststijl)

1537, 28 januari (indien Paasstijl)

Overdracht land Vorstenbos

Schepenbrief van Dinther.

Anthonis z.v.w. Jan van der Horst draagt na verkoop over aan 'Macharijs die Leeuw' ten behoeve van de Tafel van de H. Geest twee derde deel van een stuk land met houtwas erop in Dinther op Vorstenbos.

Taal: Nederlands

Het schependomszegel is verdwenen.

3726.

1536, 1 februari

Vestiging lijfrente goederen Tafel

Jan van Erp meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van de provisor Godfried Simons belooft te betalen aan Marcelis Hendriksz. mede ten behoeve van Liesbeth Michielsdochter zijn vrouw een lijfrente van 3 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk met alle goederen van de Tafel als onderpand. De oorkonde is ingeknipt als teken dat de lijfrente is beëindigd.

3727.

1536, 9 februari

Overdracht erfcijns Gestel bij Blaarthem

Willem Pijnappel kerkmeester van de St. Janskerk en Daniel van Vlierden meester van het Groot Gasthuis handelend als executeurs van het testament van Johanna d.v.w. Peter Pels dragen over aan mr. Jan Reiniersz. ten behoeve van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 6 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk uit een stuk land deels akkerland en deels weiland van 4 lopenzaad in Gestel in de parochie van Blaarthem-St. Lambertus en uit een vierde deel van een hoeve met zijn toebehoren en rechten in Gennep in de parochie van Blaarthem. De erfcijns is losbaar zoals omschreven in de oorkonde daarover opgesteld. De Tafel is verplicht de bepalingen in het testament na te komen.

3728.

1536, 10 februari

Overdracht erfpacht Oisterwijk

Schepenenbrief van Oisterwijk.

Hendrik z.v.w. Herman Appels draagt over aan Willem van der Bruggen een losbare erfpacht van 1 mud rogge uit een stuk land dat soms land en dan weer groes is en groot is 6 lopenzaad in Oisterwijk op de Dieze tussen de gemene straat en de stroom. En uit een huis en hof en aangelegen land groot 20 lopenzaad aldaar. Voor de losbaarheid wordt verwezen naar een andere oorkonde.

Taal: Nederlands.

3729.

1536, 16 maart

Overdracht land Rosmalen – Eindheinis

Leonius van Lankveld priester en z.v.w. Godfried van Lankveld draagt na verkoop over aan Gerrit Michiels een stuk broekland van 1 morgen in Rosmalen 'aen d'Eyndhyndens' strekkend van de gemene straat tot aan de wetering. Belast met het onderhoud van sloten en weteringen en met de inspectie genaamd 'scouwingen ende thuyningen'.

3730.

1536, 25 maart

Verpachting hoeve Gerwen

Macharius de Leeuw handelend namens de Tafel van de H. Geest verpacht aan Goyart Hubrecht Maesz. voor zes jaar de hoeve in Gerwen.

De pacht bedraagt met inbegrip van de uitpachten 40 mud en 4 sester rogge en 4 mud en 4 sester gerst. Het voorlijf is fl. 23,- mits de pachter ijzeren beesten houdt. Verder levert de pachter jaarlijks 4 steen vlas. De pachter haalt jaarlijks op zijn spijker in Beel en Donk 2 mud rogge Helmondse maat die de weduwe van Wille van Erp aan de Tafel schuldig is. De pachter onderhoudt de gebouwen van de hoeve en mag geen hout kappen behalve tuinrijs en hout om omheiningen van te maken. Bij vertrek laat hij vee achter ter waarde van 136 gulden en 15 stuivers. De helft van dit bedrag is voor hem, de andere helft voor de verpachter. Hij mag geen kortingen in rekening brengen op de uitpachten.

Taal: Nederlands.

3731.

1536, 12 juli

Naasting land Schijndel

Jan z.v.w. Jan Hendriksz. van der Cuylen handelend in afwezigheid van Jan z.v.w. Hendrik Vijge maakt aanspraak op zijn recht van naasting op een stuk akkerland van 4 lopenzaad in Schijndel in 'Ver Truyen Hey'. Jan heeft dit verworven van Jan z.v. Peter z.v.w. Hendrk Jacobsz. van der Hoeven.

3732.

1536, 18 en 19 juli

Testament Katryn weduwe van Willem van Liebergen

Notaris Jan Brok clericus van het bisdom Luik oorkondt.

Katryn weduwe van Willem van Liebergen maakt haar testament. Zij is ziek van lichaam maar gezond van geest.

Zij vermaakt:

1. aan haar patroon de St. Lambertuskerk in Luik 2 stuivers
2. aan de St. Janskerk 6 gulden van 20 stuivers het stuk

3. aan het kind van haar zuster, haar petekind, genaamd 'Jozyn' 10 gulden eens
4. aan haar zuster ook 10 gulden eens
5. aan de vier bakkers in het Geefhuis ieder 12 stuivers eens
6. aan Marie de oude maagd in de keuken 12 stuivers eens
7. aan Aalbert knecht in het Geefhuis 12 stuivers eens
8. aan de vier kinderen die zij 'vuyter vonten geheven ende den vermdoeck voergebonden heeft', te weten een wonend in Boxtel, een wonend in 'Heel' [= Hedel], een in het huis 'De Kluit' naast de bogarden en een die bij haar inwoont ieder 12 stuivers
9. aan St. Lieven op het St. Larentiusaltaar in de St. Janskerk voor reparatie 2 gulden eens
10. aan Willem de zoon van de zuster van haar man scheldt zij alles kwijt wat hij haar schuldig is en zij geeft hem nog 6 gulden
11. aan de twee nichten van haar man genaamd 'Heesse' een petekind van haar man en de ander heet Heilke, beide dochters van Hendrik de smid samen 25 gulden
12. aan Heilke voornd. haar paarse tabbaard gevoerd met 'zade'
13. aan de moeder van Jenneke van Gent haar nicht die bij haar inwoont haar beste zwarte tabbaard
14. aan Jenneke haar beste huik ('heyck') en 50 gulden door de executeurs te besteden als hen goeddunkt; de stukken daarover worden beheerd door de executeurs totdat Jenneke tot een staat zal zijn gekomen, wereldlijk of geestelijk
15. aan het huis van de vondelingen haar middelste huik
16. aan Anne haar dienstbode als zij begijn wordt haar sluier ('falye')
17. aan 'Berbaren' huisvrouw van Hendrik Lokemans de schoenmaker wonend bij het raadhuis haar beste zwarte rok
18. al haar andere kleren gaan naar de arme huisarmen
19. aan de Zwestern een erfcijns van 4 pond payment losbaar met 24 gulden uit zekere onderpanden 'in den borcht' in 's-Hertogenbosch op voorwaarde dat het convent in zijn kerk eeuwig een wassen kaars moet laten branden vóór het heilig Sacrament tijdens het lof; wat er overblijft van dit geld moet besteed worden aan het lof dat daar gevierd wordt; als de zusters in gebreke blijven gaat deze rente 'zonder ennige morre oft porre' naar de Tafel van de H. Geest
20. aan Macharius klerk van de Tafel voornd. voor de vele diensten die hij haar bewezen heeft 2 gulden eens
21. aan de arme zieken in het Groot Gasthuis 3 gulden eens
22. wat er overblijft van haar goederen wordt in drie delen verdeeld; een derde gaat naar de Tafel voornd. en is bestemd voor de arme vondelingen; twee derde deel gaat naar de kinderen van Jan van den Vijver genaamd Jenneke, Peter en Joost, naar het enige kind van Willem 'Vaecx' genaamd Gabriel, de zoon van haar zuster, de drie kinderen van haar zuster Barbara genaamd Dirk, Michiel en Katryn, en aan de kinderen van Margreet dochter van Barbara die zij niet met naam weet te noemen; zij moetn dit minnelijk delen en ieder krijgt een gelijk deel; Jan van den Vijver haar neef krijgt niets want zo verklaarde zij hij heeft van haar goederen al genoeg weg gemaakt; om een procedure te voorkomen krijgt hij een oude groot; het erfdeel van degene die moeilijkheden maakt gaat naar de andere erfgenamen.

Zij wil begraven worden in het graf van haar man Willem. Haar executeurs moeten daarop

een zerkske of steentje zetten.

Tot executeurs benoemt zij mr. Jan van Erp de oude heiligegeestmeester en mr. Jan van der Stegen die dat nu is. Zij verzoekt hen dit werk te aanvaarden.

Plaats van de handeling:

het woonhuis van Katryn genaamd het Vondelingenhuis op de Papenhulst.

Getuigen van de handeling:

mr. Sebastiaan van der Poorten en Macharius de Leeuw

Op 19 juli vulde zij dit nog aan. Haar nicht Jenneke voornd., die bij haar inwoont, mag het legaat van 50 gulden dat zij van de executeurs krijgt niet zonder hun advies in te winnen vervreemden of bezwaren. Als het goed afgelost wordt [bedoeld wordt renten], dan moeten de executeurs dit administreren. Aan de arme vondelingen vermaakt zij om Gods wil de volgende huisraad: een koets staande in het voorhuis in de herd, een lang 'zitten' staande achter deze koets, twee 'schermkens' staande in het voorhuis, een 'bottelrye' staande voor in de herd, een 'richtbancke' staande voor in het huis, een trog waar men het meel in doet, , twee ketels, een papketel en een klein keteltje, een grote kist staande op de hangkamer en verder allerlei 'dingen' te weten waskuipen, andere kuipen, schotelen, lepels, teljoren, tobben en andere zaken die de vondelingen goed kunnen gebruiken.

Taal: Nederlands.

3733.

1536, 22 augustus

Aflossing rente hoeven Geefhuis

Hendrik Kuyst z.v.w. Hendrik meester van de Tafel van de H. Geest heeft gevestigd ten behoeve van Goossen van den Broek z.v.w. Gerrit een erfcijns van 25 Rijnsgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand zijn twee hoeven van de Tafel in Udenhout en een hoeve in Biezenmortel.

Dirk en Gerrit k.v.w. Dirk Hagens, erfgenamen van Goossen van den Broek verklaren nu dat mr. Jan van der Stegen deze rente heeft afgelost.

3734.

1536, 31 oktober

Onvindbaarheid archiefstukken – ruil erfpachten

Hillegond natuurlijke en wettige dochter [sic] v.w. Dirk van den Heuvel heeft in haar testament aan de Tafel van de H. Geest vermaakt een erfpacht van 1 mud rogge. Dat was in de plaats van een erfpacht van 1 mud rogge die zij aan de Tafel schuldig was. Voorwaarde was dat de stukken over de tweede erfpacht eerst aan haar erfgenamen zouden worden overhandigd.

Mr. Jan van der Stegen verklaart nu dat ondanks veel zoeken in het archief van de Tafel niets gevonden is dat betrekking heeft op deze erfpacht. Mr. Jan verklaart dat als er later toch stukken worden gevonden, dat deze van nul en gener waarde zijn.

Taal: Nederlands.

3735.

1536, 22 december

Overdracht erfcijns Putstraat

Peter Steenweg z.v.w. Peter Steenweg en Liesbeth d.v.w. Jan Kuyst z.v.w. Godfried Mast draagt over aan mr. Jan van der Stegen een erfcijns van 50 schellingen payment uit een huis, erf en hof in de straat die loopt van de Colperstraat naar de Peterstraat. Overeengekomen wordt dat de rente mag worden afgelost met 20 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op de rug: blijkt dat het onderpand in de Putstraat lag.

3736.

1537, 11 januari

Betalingsbelofte som gelds

Lambert z.v. Dirk van der Heiden belooft te betalen aan Macharius de Leeuw ten behoeve van de Tafel van de H. Geest op Lichtmis 1538 1 mud rogge, 2 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk en 11 stuivers.

3737.

1537, 17 januari

Verpachting hoeve Udenhout – Hooghout

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest verpacht voor zes jaar aan Ariaan Jan Ghybenzoon de hoeve in Udenhout op Hooghout. De pacht bedraagt 16 ½ mud rogge en 2 sester raapzaad. Het voorlijf is met de oude groot en de Hendrik Oyenskamp 13 gulden 15 stuivers en 2 ½ oort. De seynde is 6 kapoenen en 6 steen vlas tot hekelens toe bereid. Hij levert jaarlijks 12 voeder turf uit het moer in Moergestel. de pachter betaalt alle lasten rustend op de hoeve en onderhoudt de gebouwen. De vervoetige beesten zijn half-half. De pachter dekt jaarlijks 8 vim stro of hij betaalt 6 stuiver per vim. Hij mag geen hout kappen zonder toestemming van de meester en mag geen vee verkopen of kopen zonder toestemming van de meester. Hij mag niet rijden met hout of tegen betaling dan alleen voor zich zelf of voor het Geefhuis. Garant staan Jan Gijsbrecht Lemmens en Jan van Son.

Taal: Nederlands.

3738.

1537, 20 januari

**Authentiek afschrift oorkonde 5 juli 1527
hoeve Helvoirt**

Schepenen van 's-Hertogenbosch verklaren dat zij in een protocol berustend op de schrijfkamer hebben aangetroffen een oorkonde van 5 juli 1527 met de volgende inhoud:

Hendrik z.v.w. Lambert van den Heesakker weduwnaar van Geertrui d.v.w. Gerrit 'Smolleners' draagt over aan Willem z.v.w. Jan van Haren een hoeve in Helvoirt genaamd 'den Wygart Ranck' bestaande uit huizen, erven en landerijen.

De hoeve is belast met de volgende renten:

1. een hertogscijns van de helft van 35 oude groten
2. een erfrente van een half kwart olie aan de fabriek van de kerk van Helvoirt
3. de gebuurcijns van Helvoirt groot 2 blanken
4. een erfcijns van 3 oude groten aan de pastoor van Oisterwijk
5. een erfcijns van 6 oude schilden aan diverse personen
6. een erfcijns van 4 overlense Rijns gulden aan Klaas Strik z.v.w. Godfried
7. een erfcijns van 3 Andriesgulden aan mr. Hendrik Pelgrom z.v.w. Dirk
8. een erfcijns van 4 gouden guldens aan de kinderen v.w. Peter Colen
9. een erfcijns van 7 Rijns gulden aan de rector van het altaar van St. Bartholomeus in de St. Janskerk
10. een erfcijns van 3 pond aan Hendrik in den Baars
11. een erfpacht van 1 ½ sester rogge aan de Tafel van de H. Geest van helvoirt
12. een erfpacht van 1 ½ mud rogge aan de Tafel van de H. Geest in 's-Hertogenbosch
13. een erfpacht van 2 mud en 2 sester rogge aan Philips z.v.w. Peter Woutersz.
14. een erfpacht van 1 mud rogge aan Geertrui weduwe v. Jan Crabben.

Mochten er nog meer renten worden gevonden, dan zijn deze voor rekening van de overdragende partij.

op de rug: betreft een erfpacht van 1 mud rogge uit de hoeve van Willem van Haren in Helvoirt.

3739.

1537, 15 februari

Verhuur land Empel

Klaas z.v. Jan Klaas en Rutger z.v.w. Jan Ruelens beloven te betalen aan Albert van Deventer gedurende vijf jaar jaarlijks 21 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk wegens de huur van een kamp land in Empel 'in de Corte Beempden'. Voorwaarde is dat de huurders het land de laatste twee jaar niet inzaaien of als weiland gebruiken ('vulgariter zullen laten liggen te driesche oft te weye').

3740.

1537, 2 maart

Vonnis erfpacht hoeve Helvoirt

Schepenen van 's-Hertogenbosch wijzen vonnis in de zaak tussen de meester van de Tafel van de H. Geest eiser en Barbara weduwe van Jan Kraan verweerder inzake een achterstallige erfpacht van 1 mud rogge. De eiser wordt in het gelijk gesteld. De erfpacht is de Tafel aangekomen middels het testament van Christiaan Coenen en zijn vrouw Geertrui. Hendrik van den Hezeakker heeft de hoeve verkocht aan Willem van Haren onder de last van de erfpacht van 1 mud rogge. Barbara is gebruiker van de hoeve.

Taal: Nederlands.

3741.

1537, 15 maart

Overdracht hoeve Herpen

Jan van Sambeek z.v.w. Dirk z.v.w. Bernard Biekens als echtgenoot van Christina d.v.w. Koenraad van 'Boechem' en jonkvrouwe Christina d.v.w. Reinier van Oss z.v.w. Dirk van Oss draagt over aan Peter priester en z.v.w. Reinier van Oss voornd. een achtste deel van een hoeve in Herpen die eens was van Dirk voornd.

3741a

1537, 25 maart (indien Paasstijl)

1536, 25 maart (indien Kerststijl)

Erfdeling nalatenschap Willem Putters land in Vught en Helvoirt

Schepenen van Helvoirt oorkonden.

Andries en Peter gebroeders en Jan Engbrecht Brabants echtgenoot van Liesbeth delen de nalatenschap van wijlen Willem Peter Putters [sic] en zijn vrouw Heilwych d.v. Andries 'Scallen' [sic].

nog afmaken.

Taal : Nederlands

Alleen bewaard als een vidimus d.d. 2 juni 1537 (nr. 3745)

3742.

1537, 28 maart

Uitwinning hoeve St. Oedenrode – Olland

Daniel Loyen gemachtigd door Heilwych weduwe v. Wouter Engbertsz. is door schepenen van 's-Hertogenbosch gericht in een hoeve met 2 mudzaad land en enige stukken weiland in St. Oedenrode onder Olland wegens een achterstallige erfcijs van 4 ½ Karolusgulden gevestigd op 2 april 1529 (zie voor de vestiging en een omschrijving van de onderpanden nr. 3631).

Daniel heeft de goederen overgedragen aan Zweder van Gerwen. Deze verkoopt ze nu aan Daniel voornd.

3743.

1537, 2 juni

Overdracht land Vught

Jan z.v.w. Engbert 'Brabants' als echtgenoot van Liesbeth d.v.w. Willem z.v.w. Peter Potters en Heilwych d.v.w. Andries 'Scalcken' draagt over aan Frans Bogaard ('Bogart') z.v.w. Lambert de volgende stukken land in Vught-St/ Lambertus:

1. een stuk hooiland gend. de Lage Kamp grenzend aan een 'loepende weteringe' en

aan de gemeynte van Helvoirt

2. een stuk weiland gend. 'in die Campkens'
3. een stuk land gend. het Haverland grenzend aan het klooster Eikendonk.

Voorwaarde is dat Frans binnen één jaar drie erfpachten aflost namelijk ½ mud rogge toekomend aan Andries z.v.w. Willem voornd. , ½ mud rogge aan Hendrik van den Hagelaar en 4 lopen rogge aan Peter voornd. zodat Jan z.v.w. Engbert voornd. geen schade lijdt.

3744.

1537, 2 juni

Overdracht land Vught

Andries z.v.w. Willem z.v. Peter Potters en w. Heilwych d.v. Andries Scalcken draagt over aan Frans Bogard een stuk hooiland gend. De Hoge Kamp in Vught-St. Lambertus grenzend aan de gemeynte van Helvoirt en aan de Tafel van de H. Geest en een derde deel van een stuk weiland gend. 'in de Campkens' in Cromvoirt grenzend aan mr. Gijsbert Heym.

3745.

1537, 2 juni

Erfdeling land Vught en Helvoirt

Schepenen van 's-Hertogenbosch geven een vidimus af van de oorkonde van 25 maart 1536 (indien Kerststijl) of 25 maart 1537 (indien Paasstijl) waarin de nalatenschap van Willem Putters en zijn vrouw Heilwych Schalken wordt verdeeld tussen de drie kinderen. Zie verder nr. 3741a.

3746.

1537, 13 juli

Overdracht land Riel bij Geldrop

Jan van der Beek z.v. Hendrik van der Beek z.v.w. Peter van der Beek draagt over aan mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest een stuk land van 3 lopenzaad in Riel in het rechtsgebied van Heeze grenzend aan de Tafel. De overdrager staat garant dat er geen lasten op het and rusten onder verband van zijn huis, erf en hof groot 3 lopenzaad in Riel in hetzelfde rechtsgebied. Jan mag dit land altijd terugkopen voor 90 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk.

3747.

1537, 11 augustus

Overdracht erfcijs Oisterwijk

Schepenen van Oisterwijk oorkonden.

Goyaart z.v.w. Dirk van der Elst;

Liesbeth en Truike gezusters d.v.w. Matthys van der Elst handelend mede namens Jacob

z.v.w. Matthys voornd. priester;
Hendrik Appels Hermansz. als echtgenoot van Barbara en
Hendrik Jan Huybrechtsz. als man van Clara;
Barabara en Clara zijn d.v.w. Hendrik Thysz. en Clara d.v. Dirk van der Eelst voornd.
zij dragen over aan Adriaan z.v.w. Cornelis van Gorcum een erfcijns van 2 ½ Karolusgulden
van 20 stuivers het stuk en 5 stuiver uit een huis c.a. in Oisterwijk op de Dieze (zie nr. 3504)
Taal: Nederlands

3748.

1537, 4 oktober

Verpachting land Helvoirt – Kranebraak

Lenart z.v. Willem Rutten belooft te betalen aan mr. Jan van der Stegen meester van de
Tafel van de H. Geest tien jaar lang 8 ½ mud rogge wegens verhuur van de volgende stukken
land in Helvoirt:

1. een akker van 1 mudzaad in 'Craenbraeck'
2. een stuk heiveld van 1 mudzaad gelegen achter de akker vermeld onder 1.
3. een stuk land van 4 lopenzaad achter het huis van de pastoor van Helvoirt
4. een stuk land van 3 lopenzaad achter het busselken.

De Tafel behoudt voor zich alle heggen en houtwassen. De pachter onderhoudt de houtwas
en mag het heiveld in het laatste jaar van de pacht niet maaien.

Taal: Nederlands.

op de rug: aantekening dat dit betreft de halve hoeve in Helvoirt.

3749.

1537, 7 december

Overdracht huis Vughterdijk

Simon Blikman z.v.w. Jan Blikmans [sic] en weduwnaar van Anna d.v.w. Godfried Arntsz.
handelend krachtens het testament van zijn vrouw draagt over aan Willem z.v.w. Willem
van Baarle smid een huis en erf met vier kameren op de Vughterdijk tussen de beide
poorten.

Ligging: tussen de kinderen v.w. Arnt Pels en de helft van een ander huis van Simon voornd.
met aangrenzend een straat, strekkend van de straat tot aan de kinderen voornd..

Belast met de grondcijns van 1 Wilhelmustuin ter waarde van ½ pond payment, een erfcijns
aan het kapittel van de St. Janskerk van een vierde deel van 3 pond payment en een erfcijns
van 5 pond payment aan de predikheren. Mochten er na een rechterlijke uitspraak nog
meer renten op dit goed blijken te rusten dan is Simon verplicht dit te vergoeden in een ver-
houding van een op 20.

De omschrijving van de lasten die op het huis rusten is niet duidelijk.

Zie verder nr. 4171.

3750.

1537, 24 december

Vestiging erfcijns land Empel

Reinier z.v.w. Adriaan 'Rycartssoen' handelend als echtgenoot van Marie d.v.w. Dirk Hermansz. vestigt ten behoeve van Rombout z.v.w. Wouter Willemsz., die thans in het geefhuis woont, een erfcijns van 2 ½ Karolusgulden van 20 stuivers het stuk uit de volgende stukken goederen in Empel 'op Dassmyt':

1. huis, erf en hof en aangelegen erfgoed groot 2 hont grenzend aan de gemene straat
2. een stuk land van 2 ½ morgen grenzend aan de gemene straat
3. een stuk land van 5 hont
4. een stuk land van 2 hont

Belast met 1 ½ cijnschoen en 9 Bossche plakken.

Na de dood van Rombout valt de erfcijns toe aan de Tafel. De verkoper mag de rente altijd aflossen met 42 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk.

op de rug: afgelost met 42 Karolusgulden op 18 oktober 1549.

3751.

1538, 30 maart

Kwitantie verkoop erfpachten Oss en Rosmalen

Joost en zijn zuster Johanna e.v. Michael van 'Varuyck' c.s. waaronder Gabriela minderjarige d.v.w. Willem 'Vaecx' hebben overgedragen aan mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest ten behoeve van het Vondelingenhuis twee derde deel en alle rechten op de volgende erfpachten:

1. 1 mud rogge uit 1 ½ morgen land Oss in 'Opperenpoel'
2. 1 malder rogge uit een huis, erf, hof en hooiberg ('magale') groot 1 lopenzaad in Rosmalen in Bruggen, een hof van 1 sesterzaad, een stuk rogland in Rosmalen 'opten Aert', een stuk hooiland van 4 hont in Rosmalen in 'die Buender'.

Adriaan 'Ameysd' handelend krachtens een machtiging afgegeven door de schepenen van St. Marie Oudenhoven bij Geeraardsbergen in het land van Aalst verklaart nu dat hij van mr. Jan het geld heeft ontvangen dat toekomt aan Gabriela minderjarige d.v.w. Willem 'Vaecx'.
op de rug: 2-154 en ?-143.

3752.

1538, 16 april

Tiend Empel

Door waterschade bijna onleesbare akte verleden voor secretaris Peter van Oss jr. Het gaat over een zusterklooster, een bedrag van 60 pond en de tiend van Empel. De oorkonde is niet teruggevonden in het Bosch' protocol. Wellicht, maar die kans acht ik klein, is de akte terug te vinden in een van de registers in het archief van de schepenbank van 's-Hertogenbosch.

3753.

1538, 16 april

Betalingsbelofte som gelds

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest belooft te betalen aan Andries van den Steen priester mede ten behoeve van de erfgenamen van wijlen Jan van den Steen en Joris van den Steen en ten behoeve van de executeurs van het testament van wijlen Jan voornd. 173 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Te betalen in dit jaar.
Deze oorkonde staat wellicht in verband met nr. 3752.

3754.

1538, 12 juni

**Testament Aleid van Dommelen (uittreksel)
erfpacht Oirschot**

Notaris Adriaan Zegers die Ruiter clericus van het bisdom Luik oorkondt.
Aleid d.v. Jan van Dommelen en weduwe van Hendrik Kuyst meester van de Tafel van de H. Geest maakt haar testament.
zij is gezond van lichaam en geest
zij maakt dit testament in het woonhuis van Marcelis Gevartsz. kangieter in de Hinthamerstraat op de hoek van de Clarastraat.
zij wil begraven worden in de St. Janskerk bij haar ouders.

Het testament dat zij en haar man hebben gemaakt blijft van kracht.
Zij vermaakt aan haar patroon de St. Lambertuskerk van Luik 2 stuivers eens en aan de fabriek van de St. Janskerk 10 stuivers eens. Verder vermaakt zij onder andere aan de Tafel voornd. een erfpacht van 3 mud en 3 ½ lopen rogge Oirschotse maat 'om Gods wille want zij in den selven huze lange gewoent heeft'. De erfpacht mag afgelost worden met 50 Karolusgulden. Dit legaat houdt verband met een erfpacht van 2 mud rogge die eerder aan de Tafel zijn vermaakt.
De executeurs mogen een jaar lang alle renten en pachten innen en de opbrengst gebruiken tot aflossing van de schulden. Wat er overblijft moeten de executeurs geven 'daer dat bestaedt wesen sal'.
Zij benoemt tot executeurs Lenaart 'van den Voert' priester, Marten Timmermans, Jan van Weilhuizen en tot 'adiunct' Adriaan de Ruiter [de notaris].

Getuigen van de handeling:

Hendrik z.v. Hendrik 'Tillaer' verwer en Herman z.v. Gerrit van Grave ('de Gravia').
op de rug: Aleid wordt hier als 'meesteres' van de Tafel aangeduid. Verder de cijfers 2 – 70.
en aantekening dat de onderpanden in Best bij Oirschot lagen.

3755.

1538, 12 juni

Verpachting hoeve Hoog Geldrop

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest verpacht voor zes jaar aan Gerrit Maaszoon de hoeve genaamd 't goet te Grevenbroeck' [er staat 'Gevenbroeck', maar uit de registers met pachtcontracten blijkt dat dit moet zijn 'Grevenbroek'] in de parochie

Geldrop 'op Hoichgeldrop' . De pacht gaat in op Pinksteren aanstaande. Als een van de partijen aan het einde van de looptijd wenst op te zeggen, dan moet hij dat 'goets tijts' voor Kerstmis doen.

De pachter betaalt jaarlijks 2 Philippusgulden van 25 stuivers het stuk en verder 12 mud en 4 sester rogge te leveren op de hoeve. Hij levert 'een eerbaer seynden ' bestaande uit 4 kapoenen en 2 jonge hoenderen 'die men daer eeten sall oft den meester oft meesterse belieft als men die scapen scheert'.

Alle viervoetige beesten zijn half-half. De pachter twee varkens voor zijn eten houden, niet meer. De meester mag jaarlijks uit de schaapskooi kiezen de twee beste hamels met de wol eraan, wanneer men de schapen scheert.

De pachter betaalt alle lasten die op de hoeve rusten, hij onderhoudt het land en de hoevegebouwen en hij mag geen hout kappen zonder toestemming van de meester behalve tuinrijs. Hij moet jaarlijks zes vim stro dekken, als er niet gedekt wordt betaalt hij in plaats daarvan 6 stuivers per vim. Volgens oude gewoonte betaalt hij eens in de zes jaar 54 stuivers aan de Tafel. Bij vertrek mag hij geen rouwwaar of mest meenemen. De pachter stelt een kamp groesland van 4 lopenzaad ter beschikking van de exploitatie. Mede garant staat de broer van de pachter Goossen Maassen.

3756.

1538, 27 juni

Verklaring over recht van weg Hintham

De volgende personen liggen voor schepenen van 's-Hertogenbosch op verzoek van Hoyaart Grootaart van Oss als procureur van de zusters Achter de Tolbrug een verklaring af over een recht van weg in Hintham.

Dirk van Dieperbeek poorter van 's-Hertogenbosch 75 jaar

Jan Wellens wonend in Rosmalen 59 jaar

Goyaart Zegers Olieslegers 63 jaar

Jan Ariëns wonend in Rosmalen 67 jaar

Dirk van Engeland wonend in Hintham ongeveer 50 jaar

Roelof Toelinc molenaar en wonend in Hintham 73 jaar

Gijsbrecht Herinck inwoend poorter ongeveer 60 jaar

Dirk verklaart dat wijlen zijn vader Dirk van Dieperbeek zestig jaar geleden een kamp bezat naast de Vliert en naast de kamp van de zusters genaamd De Peper. Hij gebruikte deze kamp met beesten, paarden koeien enzovoort. Hij dreef dit vee door een andere kamp richting 's-Hertogenbosch. Het land waar hij over ging was slecht van kwaliteit en 'gelyck der eerde'. Later heeft Hendrik die Ruitter, die een stuk land bezit gelegen vóór dat van de zusters, een sloot laten graven en er een hek voor gehangen. De kamp van het convent is 5 morgen groot 'schyetende opten Leygrave mitten eenen eynde t'Orthen wart' en het andere einde op de Hendrik die Ruittersteeg. Alle kampen hebben een uitweg over Rosmalens grondgebied richting 's-Hertogenbosch. en niet over de Leigraaf.

Goyaart Zegers verklaart dat hij veertig jaar geleden daar een kamp lands in huur heeft gehad en deze met paarden en vee gebruikte zonder dat iemand daar bezwaar tegen maakte. Hij moest alleen wanneer hij de kamp ingezaaid had aan de molenaars in Hintham een kinneke bier geven. Het land dat Hendrik die Ruitter heeft afgegraven en waarvoor hij

een hek heeft gehangen was slecht.

Jan Ariëns verklaart dat hij de kamp 27 jaar lang heeft gehoord van de zusters en zijn vee heeft gedreven uit deze kamp op de Hinthamse Steenweg totdat Hendrik sr. de kamp had afgegraven en afgesloten. Toen hij tegen Hendrik zei dat ze nu niet meer overheen mochten gaan, zei Hendrik toe hem als dat nodig was de sleutel van het hek te geven.

De anderen verklaren hetzelfde.

Adriaan Aben dienaar van de korte stokken oud 67 jaar verklaart dat hij op 26 juni op verzoek van Goyaart Grootaart van Oss secretaris en pensionaris van de stad Hendrik die Ruiter heeft laten weten dat Goyaart tegen hem voor schepenen verklaringen wilde laten afleggen.

3757.

1538, 13 juli

Vestiging erfcijns hoeve Rosmalen

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid van en met toestemming van de provisor Dirk van de Meervenne vestigt ten behoeve van Marcelis z.v.w. Hendrik z.v.w. Gerrit Smeets kramer een erfcijns van 12 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk met als onderpand de hoeve van de Tafel in Rosmalen naast de kerk. De verkoper mag de rente altijd aflossen met 200 Karolusguldens. Ingeknipt als bewijs dat de rente is afgelost.

3757bis

1538, 13 juli

Identiek aan nr. 3757. Dit exemplaar was bestemd voor de Tafel.

3758.

1538, 30 augustus

Betaling beden Lithoijen

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van de provisor Dirk van de Meervenne en van Goyaarts Simonsz. en Lambert van den Broek raadsheren van de stad sluit een overeenkomst met Gijsbert Janszoon priester en kapelaan van Lithoijen, Hendrik Jansz. en Klaas Rutgersz. schepenen en Cornelis Goyaartsz. raadsman van het dorp, allen handelend namens de gemene naburen van dit dorp.

De Tafel betaalt voortaan jaarlijks 2 ½ Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op St. Gielisdag voor Bamis als bijdrage in de beden die aan Lithoijen worden opgelegd. Mr. Jan doet dit zolang hij meester is of zolang het hem belieft. Het dorp zal niet meer bede of schatting vragen dan dit bedrag.

Geschreven op papier en niet ondertekend.

3759.

1538, 18 september

Verpachting hoeve Rosmalen bij de kerk

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest geeft de hoeve van Rosmalen bij de kerk in halfpacht aan Peter Goyaartsz. de jonge voor een termijn van zes jaar. De pachter levert jaarlijks de helft van alle vruchten die op de hoeve groeien. Het vee is half-half. De seynde moet jaarlijks afgeleverd worden in het Geefhuis en bedraagt: 4 ganzen, 6 kapoenen, 30 kwarten boter, 200 eieren en de helft van het vlas dat de pachter heeft geteeld. Als hij geen vlas verbouwt levert hij 6 steen vlas tot hekelens toe bereid. Het voorlijf dat betaald wordt voor zeker land is 18 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. De pachter moet 12 voeder turf halen uit het moer van de Tafel in Moergestel 'opt Huysvenne' bij Boxtel en dit in 's-Hertogenbosch afleveren. In plaats daar van mag hij ook betalen 2 kronen van 24 stuivers het stuk. Hij mag geen land onderverhuren zonder toestemming van de meester. Verbod op wegvoeren van rouwaar en mest. De pachter mag geen hout kappen, wel tuinrijs op de plaatsen die hem worden aangewezen. Hij moet de gebouwen en het land onderhouden. Hij moet jaarlijks een half honderd wilgen of populieren poten 'die opter hoeven vallen sullen' en als die niet vallen zal de meester ze hem leveren. Jaarlijks 8 vim stro dekken of anders betalen per vim 6 stuivers. Van nieuwe waterschapslasten betaalt de pachter de ene helft, de Tafel de andere. Hij schiet dit voor, waarna bij de pachtbetaling het aandeel van de Tafel mag worden gekort. Hij mag geen vee verkopen of vervreemden zonder toestemming van de meester. De pachter mag acht of hoogstens negen koeien houden zoals dat gewoonlijk is. De beesten die naar de veemarkt gaan zal hij 'goetseijts in die weyde slaen' te weten in de weide waar de koeien gaan. Volgens oude gewoonte betaalt de pachter eenmalig voor het innemen van de hoeve 54 stuiver.

3760.

1538, 22 december

Betalingsbelofte som gelds

Jan Hendrik Hoornkens als man van An 'Paeuweters' belooft te betalen aan de Tafel van de H. Geest 100 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Voorwaarde is dat als zij of hun dochter Liesbeth overlijden zonder wettig nageslacht, dat de Tafel zijn vordering dan krijgt betaald uit het erfdeel dat toekomt aan Albert van Berkel of zijn kinderen. De Tafel heeft bij de verdeling van de erfenis dan voorrang.

3761.

1538, 30 december

Afstand vruchtgebruik erfcijs Schijndel

Jan z.v.w. Willem van Emmerik als man van Griet weduwe v. Peter Zommans z.v.w. Willem Zommans draagt over aan Jan z.v.w. Peter Zommans en zijn zuster Griet mede ten behoeve van Willem en Frans hun broers en Aleid hun zuster zijn recht van vruchtgebruik op een erfcijs van 19 pond en 10 schellingen payment uit de volgende onderpanden in Schijndel:

1. huis, erf en hof groot tussen de 5 en 6 lopenzaad in 'Vertruden Hoeve' grenzend aan de gemene straat

2. twee aan elkaar grenzende stukken akkerland
3. een stuk broekland van 1 dagwand in 'die Hardebeempde' grenzend aan Dirk van Dommelen priester en het erfgoed gend. 'Dappeltheren'.

3762.

1538, 30 december

Overdracht erfcijns Schijndel (nr. 3761)

Jan en Griet dragen de erfcijns van 19 pond en 10 schellingen payment (zie verder nr. 3761) over aan Jan Vijge Hendriksz. kramer.

3763.

1538, 31 december

Uitgifte erfcijns huis Vughterdijk

Cornelia en Katryn d.v. Peter z.v.w. Jan 'Coelborneer' en Aleid d.v.w. Koenraad van den Wiel'

Herman z.v.w. Arnd van Sambeek als man van Bele d.v. Koenraad voornd.

zij geven uit in erfcijns aan Matthys van den Wiel twee vierde deel van een huis, erf en hof en een graanschuur gend. 'spyker' gelegen achter de hof op de Vughterdijk.

Dit doen zij voor de reeds erop rustende lasten te weten de hertogscijns, een erfcijns van 8 ½ pond payment aan Arnd 'Coelborneer' en een erfcijns van 3 ½ pond payment aan Bele weduwe van Jan Schepers en voor een erfcijns van 2 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. De rente is losbaar met 40 Karolusgulden als voor.

3764.

1539. 7 januari

Vonnis tiend van Zeelst

Schepenen van 's-Hertogenbosch wijzen vonnis in de zaak tussen mr. Jan van der Stegen ingebieder en eiser handelend als meester van de Tafel van de H. Geest en Hendrik z.v.w. Anthonis Matthysz. verweerder inzake een tiend in Zeelst die op 31 maart 1533 door de erweerder aan de eiser is overgedragen. Nadien bleek dat de tiend anders dan gezegd nog was belast met een erfcijns van 15 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Verkoper had dit verzwegen. Hierover is geprocedeerd door Macharius de Leeuw namens de Tafel voor schepenen van 's-Hertogenbosch die hem echter ondanks zijn strenge pleidooi ('synen strengen verweren') in het ongelijk hebben gesteld: de rente moest betaald worden. Daarop heeft de Tafel een zaak aangespannen tegen de verkoper met als eis dat de verkoper de tiend moet vrijwaren van de erfcijns van 15 gulden.

Schepenen wijzen de eis toe en veroordelen de verweerder tot betaling van de kosten van het proces.

Geen zegels, getekend door Grootaart van Oss.

3765.

1539, 21 januari

Overdracht (of vestiging) erfcijns Schijndel

'Lucas Jan Mathys, Willem Mathysz. van Herenthum, Aernt Jan Pennincks, Aernt Adriaenz. van Sochgel, Bartholomeus Gherings, Ghysbert Dircks en Peeter Reyndersz. van Dyck' schepenen in Schijndel oorkonden.

Jan Willemsz. van de Ven draagt over (of: vestigt) aan Willem z.v.w. Gerrit Willemsz. van de Ven minderjarig natuurlijk kind verwekt bij Metke d.v.w. Herman Wouters een erfcijns van 2 Karolusgulden van 20 stuivers hhet stuk en 5 stuivers uit een huis, hof, hofstad en aangelegen erf groot 7 lopenzaad in Schijndel 'aent Elshot' aan drie zijden grenzend aan de gemeynte. Belast met erfcijnzen aan diverse personen ter waarde van 14 pond payment (ad 7 stuivers per pond).

Met bepalingen over de vererving.

Taal: Nederlands.

Het schependomszegel is verdwenen.

3766.

1539, 14 mei

Losbaarheid erfcijns Woensel

'Jacop Jacobssoen ende Marcelis Willemssoen van Eekart' schepenen in Woensel oorkonden.

Wouter z..v. Wouter Janszoon van der 'Doleggen' verklaart dat Aart Peter Aart 'Oelemanssoen' de heden gevestigde rente van 25 Rijns gulden altijd mag aflossen met 500 Rijns gulden. Daarbij gelden de volgende waarden: de goudgulden 28 stuivers, de Philippusgulden 25 stuivers, de kleine Karolusgulden 20 stuivers en het dubbel vuurstaal 3 blanken. Hij mag aflossen in termijnen van tenminste 100 Rijns gulden.

3767.

1539, 30 mei

Overdracht erfcijns hopveld Woensel

Hadewych 'Poynenborch' moeder-overste, Liesbeth Jansz. onderoverste, Beatrijs Sharden procuratrix en de zusters Anthonia van Lloon, Heilwych Jonkers en Aleid van Eindhoven, zusters van het convent op de Uilenburg, handelend in aanwezigheid en met toestemming van hun vader en biechtvader broeder Jacob Petersz. van Antwerpen dragen over aan mr. Jan van der Stegen z.v.w. mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest een erfcijns van 5 keizersgulden van 20 stuivers het stuk uit een hopveld groot 1200 kuilen in Woensel grenzend aan de vest van de stad Eindhoven. De rente is gevestigd op 9 maart 1527 (zie nr. 3606).

3768.

1539, 18 juni

Overdracht erfcijns Hinthamerstraat

Lambert en Hillegond k.v.w. Peter z.v.w. Lambert van Oss dragen over aan Jan z.v. Willem van Gerwen een erfcijns van 2 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk uit een huis met grond in de Hinthamerstraat op de hoek van het Slijperstraatje en tegenover het clarissenklooster. Ligging: tussen het Slijperstraatje en mr. Klaas Kuyst [verder geen belendingen genoemd].

3769.

1539, 20 juni

Uitgifte erfcijns land Kessel

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van de provisor mr. Goossen van der Stegen geeft in erfcijns uit aan Jan z.v. Gijsbert Loyen de volgende goederen:

1. een stuk broekland van 5 hont in Kessel in 'die Afterste Busscher Hoeve'
2. 1 ½ hont kand in Kessel 'in de Cort Beempden' grenzend aan de pastoor van Kessel en aan de gemene steeg

Jan onderhoudt de zegedijken, de sluizen, de sloten en de weteringen die zich in dit land bevinden en betaalt een erfcijns van 5 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk aan de Tafel.

3770.

1539, 11 juli

Betalingsbelofte som gelds

Lambert en Willem z.v.w. Dirk Willemszoon beloven te betalen aan Macharius de Leeuw ten behoeve van de Tafel van de H. Geest 29 ½ Karolusgulden van 20 stuivers het stuk op Lichtmis aanstaande. Dit houdt verband met de pacht van een zekere hoeveelheid tienden in Empel.

3771.

1539, 25 augustus

Vestiging erfcijns huis Tafel Orthenstraat

Mr. Jan van der Stegen meester van de Tafel van de H. Geest handelend in aanwezigheid en met toestemming van de provisor Herman van Deventer vestigt ten behoeve van een mr. peter van Oss jr. ten behoeve van Hendrk Blooyman een erfcijns van 7 ½ Karolusgulden van 20 stuivers het stuk. Onderpand is een huis, erf, hof en achterhuis van de Tafel in de Orthenstraat.

Ligging: tussen Albert van der Donk velblotter ende erfgenamen van Jacob van den Venne en strekkend van de straat tot aan de Dieze.

De rente mag altijd worden afgelost met 125 Karolusguldens als voor.

De oorkonde is later ingeknipt als teken dat de rente is afgelost.

Dit exemplaar was bestemd voor Hendrik Blooyman.

Zie ook nr. 3778.

3771bis

1539, 25 augustus

Identiek aan nr. 3769. Ook ingeknipt. Dit exemplaar was bestemd voor de Tafel.

3772.

1539, 6 oktober

Aankoop weiderecht Oirschot

Goossen Schepens, Jan van den Schoot, Willem die Kort, Peter Janszoon, Bartholomeus van den Velde en Jan Goossens schepen van de vrijheid Oirschot oorkonden.

Jaspar van Esch schepen van Oirschot verklaart dat hij daartoe gemachtigd en dus handelend namens de vrijheid voor een zeker bedrag dat aan hem is betaald heeft toegestaan dat de hoornbeesten die gehouden worden op de beide hoeven van de Tafel van de H. Geest op Acht gedurende 14 jaar mogen weiden op de gemeijnte van de heide van Oirschot. Dat geldt niet 'opt broeck over Eckenryth tot Oerschot'. Voorwaarde is dat de beesten zijn voorzien van 'een kennelycken teken' zodat men kan zien van wie de dieren zijn.

Taal: Nederlands.

Het vrijheidszegel is verdwenen.

3773.

1539, 29 november

Overdracht land Zonderwijk

'Peter Wouter Nyclaes zoen ende Anthonis Anthonissoen' schepenen van Eindhoven oorkonden.

Aart 'Wreynsen zoen' handelend als man van Yke d.v.w. Celen Elen draagt over aan mr. Jan van der Stegen als meester van de Tafel van de H. Geest een beemd in Zonderwijk tussen de gemeijnte en de Dommel en strekkend van een particulier tot aan de pastoor van Zeelst.

Taal: Nederlands.

Met de twee zegels van de schepenen.

Bijgevoegd een afschrift op papier en een afschrift van de oorkonde van 28 april 1497 (nr. 3185)

3774.

1539, 31 december

Losbaarheid erfpacht Heesch

Peter z.v. Adriaan Thoniszoon heeft gevestigd ten behoeve van Leonard z.v. Emond van Nistelrode een erfpacht van 3 malder rogge uit de volgende onderpanden::

1. huis, erf, hof en aangelegen erfgoed groot 9 vatzaad in Heesch op de Heuvel
2. een stuk akkerland van 5 vatzaad in Heesch 'opte Ackeren' grenzend aan de Tafel

van de H. Geest van 's-Hertogenbosch

3. een stuk akkerland van 4 vatzaad in Heesch
4. een stuk land gend. 'Bitzen Stuck' in Heesch groot 4 vatzaad 'opte Wyst'
5. 2 hont land in Lithoyen naast de Hoge Brug en grenzend aan een (de?) dijk en zekere steeg.

Leonard verklaart nu dat de rente altijd mag worden afgelost met 66 Karolusgulden van 20 stuivers het stuk.

3775.

1539, xx oktober

[na 30 augustus 1535 omdat Willem dan zijn testament maakt]

Overdracht erfcijns

Kataryn weduwe van Willem van Liebergen draagt over aan mr. Jan van der Stegen de erfcijns van 6 Karolusgulden gevestigd op 1 september 1531 (zie verder nr. 3665) onder de last om de opbrengst van deze rente aan te wenden voor de aankoop van boter voor de vondelingen, en wel de ene helft in mei en de andere helft omtrent St. Remeysmis in oktober 'in de sporiteyt' [spurrietijd].

Door beschadiging is de datum niet helemaal leesbaar.